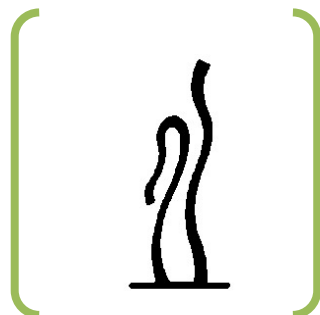

Szakmai Hírlevél

**SzocioNet Dél-Dunántúli
Regionális Módszertani
Humán Szolgáltató Központ**

2009. július
IX. évfolyam 2. szám

Tartalom

FÓKUSZBAN: A házi segítségnyújtással kapcsolatos problémák	3
HÍREK, AKTUALITÁSOK	12
Számadás - Egy évesek a regionális módszertanok.....	12
Elérhetőség változása	21
Tájékoztató a Kríziskezelő Programról	21
DÖNTÉS a 2. körben meghirdetett „Pályázati felhívás a támogató szolgáltatást és alacsonyküszöbű ellátást működtető szolgáltatók befogadására és állami támogatására" címmel kiírt pályázati kategóriában	25
Felhívás szociális intézményt működtető nem állami és egyházi fenntartók által igénybe vehető 2010. évi normatív állami hozzájárulás előzetes igényléséről	25
Tájékoztató a 92/2008. (IV. 23.) Korm. rendelet szerinti vizsgálatokról	27
ALAPSZOLGÁLTATÁSI ROVAT	29
A falu - és tanyagondnoki szolgálat működtetéséhez szükséges dokumentumok.....	29
SZAKOSÍTOTT ELLÁTÁS ROVAT.....	32
Szakmai műhelymunka a Pándy Kálmán Otthonban	32
Jó gyakorlatok demens ellátást végző idősök otthonaiban	33
Mini-Mentál Teszt a gyakorlatban	33
Demens foglalkozás vázlata	35
HAJLÉKTALAN ELLÁTÁS ROVAT	39
A hajléktalan emberek munkaerő-piaci pozíciójának javítása a TÁMASZ Alapítványnál I. rész	39
Programok: Annak, aki nem volt ott... ..	42
Beszámoló az 5. SzocioNet Szakmai Műhelyről	42
Programok: Annak, aki ott akar lenni... ..	58
A SZIME XI. Kongresszusa (2009).....	58
Play-Back tábor	58
„Civil Sarok”- események, felhívások	59
A pécsi Ifjúságért Egyesület tevékenysége.....	59
Szolgáltatástervezési Kisokos	64
„Pályázzunk? Pályázzunk! - aktuális pályázati felhívások.....	69
A Szociális és Munkaügyi Minisztérium 2009. évi pályázatai	69
Kiemelt pályázati felhívás.....	76
Aktuális képzési felhívások.....	80

Tisztelt Partnereink!

Elkészítettük Szakmai Hírlevelünk 2009. évi második számát.

A Szakmai Hírlevél a SzocioNet Dél-Dunántúli Regionális Módszertani Humán Szolgáltató Központ [honlapjáról](http://www.cssk.hu) (<http://www.cssk.hu>) letölthető.

Várjuk az általatok készített írásokat, javaslatokat új rovatok indítására. A honlapunk fórum rovatába is várjuk az észrevételeket!

Kérjük, hogy MINDEN E-MAIL CÍMMEL RENDELKEZŐ SZOLGÁLAT ÉS KOLLÉGA JUTTASSA EL HOZZÁNK ELEKTRONIKUS CÍMÉT! **Ez megkönnyítené mind a Ti munkátokat, mind a Mi munkánkat. Ennek a legegyszerűbb módja, ha a szocionetddrmhszk@cssk.hu címünkre írtok egy e-mailt.**

A következő számot 2008. december végén szeretnénk megjelentetni. Anyagaitokat **2009. szeptember 15-ig** juttassátok el hozzánk maximum 3 oldal terjedelemben a következő e-mail címre: **szocionetddrmhszk@cssk.hu**, vagy a **postacímünkre: 7401 Kaposvár, Pf. 150.**

SzocioNet DDRMHSZK, Módszertani Csoport

FÓKUSZBAN: A házi segítségnyújtással kapcsolatos problémák

A Szociálpolitikai és Munkaügyi Intézet felhívására tematikus munkacsoportok (alapszolgáltatás, családsegítés, idősellátás, hajléktalan ellátás, szenvedélybetegek, pszichiátriai betegek ellátása, fogyatékos ellátás) alakultak a regionális és egyházi módszertani intézmények munkatársainak, szakértőinek részvételével 2009. januárjában.

Az Alapszolgáltatási Munkacsoport munkáját Szervezetünk koordinálja. A 2009. év első félévében az általános jogalkalmazási problémák gyűjtésén, összegzésén és a jogalkotók fele való továbbításán túl a házi segítségnyújtás szolgáltatással kapcsolatos gyakorlati problémák vizsgálatára helyeztük a hangsúlyt.

Talán mindenki emlékszik, amikor 2007. nyarán a Szociális és Munkaügyi Minisztérium **Javaslat a szociális szolgáltatások átalakításának fő irányaira** című munkaanyagában (amelynek érdekes módon már halott a linkje a tárca honlapján, a Szociális Szakmai Szövetség honlapján a <http://www.3sz.hu/jm/jog-terv/javaslat-szocialis-szolgaltatasok-atalakitasara.pdf> linken letölthető) az otthonközeli szolgáltatások, így a házi segítségnyújtás erősítését, támogatását tűzte ki célul.

A „paradigmaváltás” munkaanyagból szó szerint idézzük az ide vonatkozó szakaszokat:

„A Szoc. tv. hatálybalépése óta nem épült ki a legszükségesebb elemi életszükségletek kielégítését biztosító étkeztetés és házi segítségnyújtás vonatkozásában sem teljes mértékben az ellátórendszer. Ezeknél a szolgáltatásoknál a valós társadalmi szükséglet sokszorosan meghaladja a ténylegesen ellátott személyek számát, így feltétlenül indokolt a szolgáltatási lehetőségek bővítése. Szükség van tehát az ellátotti kör eddigieknél pontosabb körülhatárolására, illetve a finanszírozási rendszer átalakítását megelőzően a differenciált normatív állami hozzájárulás kiterjesztésére, amely elősegíti, hogy a feladatellátásra kötelezett önkormányzatok azokat lássák el elsősorban, akiknek magas a gondozási-ápolási szükséglete, alacsony a jövedelme és vagyona, valamint a legkisebb érdekérvényesítési képességgel rendelkeznek. A szociális alapszolgáltatások fejlesztése azért is szükséges, mert a megfelelő alapszolgáltatási háttér alkalmas a bentlakásos intézményi ellátás kiváltására azokban az esetekben, amikor a gondozási, ápolási szükséglet nem teszi feltétlenül indokoltá a szakosított ellátás igénybevételét. A

megfelelő szociális szolgáltatáshoz való hozzájutást, azoknak az állampolgároknak is biztosítani kell, akik mozgósítható jövedelemmel, vagyonnal rendelkeznek, részt tudnak és részt akarnak vállalni önmaguk, vagy hozzátartozójuk ellátásában.”

„A paradigmaváltást megalapozó, 2007-ben elfogadott és elfogadni tervezett lépések (első sorban a Szoc. tv. Módosítás keretében):

- a gondozási-ápolási szükséglet szakértői szervvel való felmérése házi segítségnyújtás és idősök otthona esetében, ezzel megteremtve a kereslet-alapú kapacitásszabályozás alapjait (a szakértői vizsgálatok többletköltség-igénye évi 250 millió forint);
- differenciált állami normatív finanszírozás előkészítése annak érdekében, hogy a fenntartók ösztönözve legyenek a legnagyobb gondozási-ápolási szükséglettel és a legkevesebb jövedelemmel rendelkező lakosok ellátására;
- az alapszolgáltatás igénybevétele legyen feltétele a bentlakásos intézménybe kerülésnek (ma az idősök intézményeiben élők 70%-a nem részesült a bekerülés előtt
- a házi segítségnyújtás mennyiségi-minőségi fejlesztése 2008-ban megfelelő többletfinanszírozással (4,6 Mrd Ft – a házi segítségnyújtás napi átlagidejének 20%-kal történő emelése 1,48 óráról 1,7 órára; a házi segítségnyújtásban részesülők számának 10 e fővel történő emelése), pályázati forrásokkal (500 m Ft), valamint a tartós munkanélküliek e területen történő átmeneti foglalkoztatásával közfoglalkoztatás keretében;
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás összekapcsolása a házi segítségnyújtással, amellyel egyrészt kizárásra kerül a jelzőrendszeres szolgáltatással való visszaélés lehetősége (azaz, hogy csak biztonsági rendszer üzemeltetésével, valódi szolgáltatás nyújtása nélkül is igénybe lehessen venni a normatívát), valamint így válik biztosíthatóvá, hogy a rászoruló jelzése esetén gyors és hatékony segítségnyújtásra is sor kerülhessen;”

Ha a paradigmaváltás céljait nézzük, akkor részben megvalósultak, azonban olyan nem szándékolt hatások mellett, amely jelenleg több kárt okoz az ellátottaknak, a fenntartóknak és a költségvetésnek is, mint amennyi az elvárt eredmény volt.

A városi jegyzői szakértői bizottságok működtetését a központi költségvetés támogatja. A támogatás összege 10.000, - Ft/vizsgálat a személyes gondoskodás igénybevételével kapcsolatos eljárásokban közreműködő szakértőkre, szakértői szervekre vonatkozó részletes szabályokról szóló 340/2007. (XII. 15.) Korm. rendelet 9. § (2) bekezdése szerint. Ez az összeg csak a jegyző által delegált két bizottsági tag díjazására és a felmerült költségekre fordítható, nem tartalmazza az ORSZI által delegált szakértő díjazását. Az ORSZI által delegált szakértők az ORSZI éves költségvetéséből, az egyedi munkaszerződésükben meghatározott összeget kapják.

„2008. évben 285 jegyzői bizottság működött, munkájukat 123 ORSZI szakértő segítette. Az ORSZI által készített éves beszámoló adatai alapján a jegyzői szakértői bizottságok összesen 2321 ülést tartottak, ennek során 20 290 szakvéleményt adtak ki. A jegyzői bizottságok működésének finanszírozása 2008. évben 150 millió Ft-ot igényelt a fejezeti költségvetésből, az ORSZI további 180 millió Ft-ot fordított az alkalmazásában álló szakértők díjazására. Összesen tehát 330 millió Ft-ba került a 20290 db szakvélemény elkészítése, azaz egy szakvélemény ára megközelítőleg 16 ezer Ft. Az elkészült szakvélemények között az elutasító – gondozási szükséglet hiányát megállapító – határozatok aránya 1 %-os, vagyis gyakorlatilag minden kérelmező jogosultnak volt mondható.” (Forrás: Cziráki Andrea főosztályvezető-helyettes - SZMM előadása Szociális Igazgatás IX. Országos Konferenciája, Hajdúszoboszló)

Az időotthoni elhelyezéssel kapcsolatos ORSZI bizottságos vizsgálatok esetében az ORSZI honlapján közzétett adatok szerint az egyes régiókban kiadott szakvéleményekre vonatkozó statisztika az alábbiak szerint alakultak 2009. április 30-án:

Kiadott szakvélemények száma			
Régió	Házi segítségnyújtásra jogosult	Időotthoni ellátásra jogosult	Összesen
Közép-Magyarország	62	1102	1164
Közép-Dunántúl	44	529	573
Észak-Alföld	87	679	766
Nyugat-Dunántúl	43	521	564
Észak-Magyarország	38	655	693
Dél-Dunántúl	12	531	643
Dél-Alföld	79	772	851
összesen	365	4889	5254

Forrás: Sánta Erzsébet, ORSZI előadás Tengelici Szakmai Napok, 2009. május 26.

A táblázatból látható, hogy 7,5 % mindössze azon 4 óra alatti gondozási szükségletűek aránya, akik időotthoni elhelyezést kértek.

Ez az arány a 2008. december 31-én 10,77% volt (1948 házi segítségnyújtásra jogosult, 16.138 időotthoni ellátásra jogosult).

A gondozási szükséglet vizsgálatok vonatkozásában tehát elmondható, hogy elsősorban az idősek otthona esetén lett szűrő, a házi segítségnyújtásnál funkció nélküli, költséges adminisztrációs korlát a szakértői vizsgálat. A gondozási szükséglet vizsgálatnak szűk kör esetében van ellátástérítő hatása. A gondozási szükségvizsgálatok költsége a 2007-ben tervezett 250 millió forintot jócskán meghaladja.

A differenciált állami normatív finanszírozás éppen azt idézte elő, hogy a fenntartók egyáltalán nem érdekeltek a legnagyobb gondozási-ápolási szükséglettel és a legkevesebb jövedelemmel rendelkező lakosok ellátásában, hiszen a jelenlegi szabályok szerint egy ellátottnál napi több látogatást nem lehet elszámolni.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás kifejlesztése szintén nem mondható sikertörténetnek, hiszen a hálózatos szolgáltatóknak nemhogy a visszaszorulását, hanem a házi segítségnyújtás piacán való megjelenését idézte elő. Nem egyszerű és hatékony piaci válaszról van már csak szó, hanem sok esetben ízléstelen és egyértelműen csak a normatíva lehívására irányuló árnyékszolgáltatásról.

Nap, mint nap kapunk jelzéseket pilótajátékszerű klienskör szervezésről: a hálózatos szolgáltatók már eleve úgy adnak fel álláshirdetést is gondozói álláshelyre, hogy hat ellátott birtokában garantált a felvétel.

Önkormányzatoktól is kapunk megkeresést, melyben jelzik, hogy saját intézményük ellátottjait keresik fel a hálózatos szolgáltatók, s szinte kieresztik, hogy tőlük és ne az önkormányzati intézménytől vegyenek igénybe ellátást.

Úgy gondoljuk, hogy a jelzések már nem a tisztességes és az ellátott érdekét szolgáló versenyről szólnak, és azonnali, radikális beavatkozást igényelnének a jogalkotóktól.

Ezen fenti gondolatok, a számok, valamint a szolgáltatóktól és fenntartóktól érkező jelzések alapján az Alapszolgáltatási Munkacsoport az alábbiakban közölt munkaanyagot készítette.

Összefoglaló házi segítségnyújtás szolgáltatást érintő finanszírozási problémákról

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.) házi segítségnyújtásra vonatkozó szabályai szinte minden évben változtak a törvény hatályba lépése óta.

A házi segítségnyújtás lényege és célcsoportja azonban szinte változatlan:

Év	Ellátottak száma	Tízezer 60 éven felüli lakosra jutó ellátott
1980	35 146	192,0
1995	44 449	219,4
1996	41 037	202,2
1997	41 238	202,4
1998	41 329	201,8
1999	39 957	194,3
2000	40 292	193,7
2001	41 275	197,3
2002	43 083	204,0
2003	43 733	205,7
2004	43 542	202,3
2005	45 130	209,2
2006	48 088	221,6
2007	45 989	209,6

Forrás: Szociális és Munkaügyi Minisztérium

Az ellátottak száma stabilan 41-44.000 fő körül mozgott az elmúlt években. (A szakosított ellátást igénybe vevők száma is hasonló stabilitást, illetve idősök otthona esetében emelkedést mutat.)

Az ellátás célcsoportját elsődlegesen az idősek jelentik, bár más speciális szükségletű igénybe vevő ellátása is lehetséges.

Az ellátás finanszírozása az alábbiak szerint alakult az elmúlt öt évben:

- **2004. év** 1.313.300 Ft/gondozási körzet (800 fő)

- **2005. év** 120.000 forint/számított ellátott

A hozzájárulás a települési önkormányzatot a házi segítségnyújtásban részesített személyek száma és az egy ellátottra vonatkozó átlagos gondozási óraszám alapján illeti meg.

Az ellátottak számának meghatározása: Tervezéskor az ellátottak éves becsült száma osztva 252-vel. Elszámoláskor a házi segítségnyújtásban részesítettek nyilvántartása (gondozási napló) alapján az éves szinten összesített gondozási óraszámot el kell osztani az egy ellátottra vonatkozó átlagórászámával (1,5 óra/fő). Az így megállapított éves összlétszám 252-vel történő osztása adja a számított ellátotti létszámot.

- **2006. év** 104.800 Ft/fő

A hozzájárulás a települési önkormányzatot a házi segítségnyújtás keretében ellátott személyek száma alapján illeti meg.

Az ellátottak számának meghatározása: Tervezéskor az ellátottak éves becsült száma osztva 251-gyel.

Elszámoláskor a házi segítségnyújtásban részesülők nyilvántartása alapján naponta összesített ellátottak számának alapulvételével számított éves ellátotti létszám osztva 251-gyel.

- **2007. év** 111.500 forint/fő

A hozzájárulás a települési önkormányzatot a házi segítségnyújtás keretében ellátott személyek száma szerint illeti meg azzal, hogy a 2007-ben új ellátotti létszám után csak a Szt.-ben meghatározott szociális rászorultság esetében áll fenn a hozzájárulásra való jogosultság.

Az ellátottak számának meghatározása: tervezéskor az ellátottak éves becsült száma osztva 251-gyel, elszámoláskor a házi segítségnyújtásban részesülők gondozási naplója alapján naponta összesített ellátottak számának alapulvételével számított éves ellátotti létszám osztva 251-gyel. Egy ellátott naponta csak egyszer vehető figyelembe.

- **2008. év** differenciált normatív állami hozzájárulás (3 normatíva kategória)

190.000 forint/fő

A hozzájárulás a települési önkormányzatot azon házi segítségnyújtásban részesülők után illeti meg, akikre tekintettel 2007. december hónapban normatív hozzájárulásban részesült. A hozzájárulás a települési önkormányzatot azon házi segítségnyújtásban részesülők után is megilleti, akik ellátását 2007. év folyamán megkezdte, de akik után nem részesült normatív hozzájárulásban, vagy akik ellátását 2008-ban a Szt. 63. §-ának (8) bekezdése alapján átmeneti jelleggel végzi.

275.000 forint/fő

A hozzájárulás a települési önkormányzatot azon új ellátottak után illeti meg, akikre tekintettel 2007. december hónapban normatív hozzájárulásban nem részesült, és akiknek családjában a Szt. 119/C. §-a alapján megállapított egy főre eső jövedelem a nyugdíjminimum 150%-át nem haladja meg.

173.700 forint/fő

A hozzájárulás a települési önkormányzatot azon új ellátottak után illeti meg, akikre tekintettel 2007. december hónapban normatív hozzájárulásban nem részesült, és akiknek családjában a Szt. 119/C. §-a alapján megállapított egy főre eső jövedelem a nyugdíjminimum 150%-át meghaladja.

A hozzájárulás a települési önkormányzatot a házi segítségnyújtás keretében ellátott személyek száma szerint illeti meg.

Az ellátottak számának meghatározása: tervezéskor az ellátottak éves becsült száma, elszámoláskor a házi segítségnyújtásban részesülők gondozási naplója alapján naponta összesített ellátottak száma osztva 252-vel. Egy ellátott naponta csak egyszer vehető figyelembe.

- **2009. év** differenciált normatív állami hozzájárulás (2 normatíva kategória)

270.700 forint/fő

A hozzájárulás a települési önkormányzatot azon ellátottak után illeti meg, akiknek családjában a Szt. 119/C. §-a alapján megállapított egy főre eső jövedelem a nyugdíjminimum 150%-át nem haladja meg.

171.000 forint/fő

A hozzájárulás a települési önkormányzatot azon ellátottak után illeti meg, akiknek családjában a Szt. 119/C. §-a alapján megállapított egy főre eső jövedelem a nyugdíjminimum 150%-át meghaladja, vagy akiknek ellátását a Szt. 63. §-ának (8) bekezdése alapján átmeneti jelleggel végzi.

A hozzájárulás a települési önkormányzatot a házi segítségnyújtás keretében ellátott személyek száma szerint illeti meg. A hozzájárulás arra az ellátotti létszámra is igényelhető, amely a külön jogszabályban foglalt szociális gondozói létszámra meghatározott maximális ellátotti számot meghaladja.

Az ellátottak számának meghatározása: tervezéskor az ellátottak éves becsült száma, elszámoláskor a házi segítségnyújtásban részesülők gondozási naplója alapján naponta

összesített ellátottak száma osztva 251-gyel. Egy ellátott naponta csak egyszer vehető figyelembe.

Látható, hogy a normatív állami hozzájárulás összege nem csökkent, azonban a normatíva lehívás szabályai szigorodtak: 2007-től bevezetésre került a szociális rászorultság vizsgálat, 2008-tól a gondozási szükséglet vizsgálat, továbbá 2007-től egy ellátott naponta csak egyszer vehető figyelembe.

A normatíva pozitív irányú változásával egyidejűleg a szolgáltatás bemeneti szabályai oly módon változtak, hogy azok kioltják azt szándékolt hatást, amely az ágazati minisztérium célja volt, hogy az alapszolgáltatásokat erősítse.

A házi segítségnyújtást fenntartó szervezetek 92%-a állami (önkormányzati fenntartó), 7%-a nem állami, 1%-a pedig egyházi fenntartó volt 2007-ben.

A házi segítségnyújtás szolgáltatás jellemzőinek megismerése érdekében a Szociálpolitikai és Munkaügyi Intézetben működő Alapszolgáltatási Munkacsoport felmérést végzett reprezentatív mintán az önkormányzati fenntartású házi segítségnyújtás szolgáltatást nyújtók körében annak érdekében, hogy a szolgáltatás finanszírozásának helyzetét és a szolgáltatást érintő problémákat megismerhesse.

A minta összeállításánál az alábbi szempontokat vette figyelembe a Munkacsoport:

1. területi elv – minden megyéből legyen adatszolgáltató
2. fenntartó specifikus elv – valamennyi fenntartó típus legyen képviselve mintában szerepeltek:

- tevékenységként szervezett – települési önkormányzat szakfeladatoként működő szolgáltatások
- intézményfenntartó társulások által nyújtott szolgáltatások
- többcélú társulások által nyújtott szolgáltatások
- nagyvárosok (megyei jogú város, 50.000 fő feletti város) által nyújtott szolgáltatások
- kisvárosok (5.000-12.000 fő közti város) által nyújtott szolgáltatások

A kérdések az alábbiakra vonatkoztak (kérdőív mellékelve):

- feladatellátás személyi feltételei
- normatíva igénylés szempontjából elszámolható ellátottak száma
- normatíva igénylés szempontjából NEM elszámolható ellátottak száma
- normatíva igénylés szempontjából jelenleg nem elszámolható tevékenységek figyelembe vétele

Megállapítások:

1. Problémát a napi 4 órás gondozási szükséglettel rendelkező igénybe vevők ellátása.

Bár az ellátottak 80%-a 1-2 órás gondozási szükséglettel rendelkezik, a 3-4 órás gondozási szükséglettel rendelkezők ellátása esetén kapacitáshiány jellemzi a szolgáltatást.

Egyre több olyan rászorult van a kisebb településeken, akinek ápolási gondozási szükséglete (függetlenül attól, hogy jelenleg ki állapítja meg, milyen szempontok alapján) több órás napi gondozás (testi-, lelki-, szociális) szükséges életminőségének fenntartásához, javításához. Van, akihez naponta háromszor is ki kell menni, illetve lakáson kívüli munkát végezni (pl. kiváltani a gyógyszerét), ezzel szemben a normatíva egy főre egy nap egyszer hívható le. Növekszik azoknak a gondozottaknak a száma is, akit egy gondozónő nem tud ellátni állapota miatt.

2. Problémát jelent és a szakosított ellátásba kerülés esélyét növeli, hogy finanszírozás nem támogatja a folyamatos (akár 24 órás) ellátást

A napi több látogatást igénylő ellátottak szükségletei nem feltétlen a napi 8 órás munkaidő rutinhoz illeszkednek. Az ellátásra a 6-20 óra közti időszámban szükség lenne,

szemben a 8-16 órára berendezkedett szemlélettel. A folyamatos munkarendet nem tudják biztosítani pénzügyi okok miatt az intézmények, a jelenlegi támogatás nagy „kreativitásra” készteti az intézményvezetőket. (pl. ha háromszor kell egy gondozotthoz visszamenni, munkaidő letelte után, a gondozónő lecsúszthatja).

3. A normatív állami támogatás jövedelem szerint és nem gondozási szükséglet szerint differenciált

A fenntartó az alacsonyabb jövedelmű igénybe vevők után kap magasabb összegű normatív állami támogatást. A felmérés alapján a legmagasabb normatíva kategóriába tartozik a legkevesebb (kevesebb, mint 1%) igénybe vevő.

A jelenlegi szabályozás szerint egy 16 fős házi gondozói csoport 32 fő napi négyórás gondozási szükségletű személyre kapná a normatívát jövedelemalapú sávok megosztásában. Ilyen formában rendkívül magas lesz az intézményi térítési díj, így nagyon sokan nem fogják igénybe venni a szolgáltatást. Egyrészt azért, mert nem képesek megfizetni, másrészt pedig azért, mert igen nagy az igénybe vevők árérzékenysége.

Jelenleg még dilemmát okoz, hogy a Magyar Államkincstár hogyan kezeli ellenőrzései során az Szt. 63. § (7) bekezdésének első mondatát: „házi segítségnyújtást a szakvéleményben meghatározott napi gondozási szükségletnek megfelelő időtartamban, de legfeljebb napi 4 órában kell nyújtani.”

Kétséges, hogy elfogadják-e elszámolásnál azokat az eseteket, amikor a szakvéleményben meghatározott gondozási szükségletnél kevesebb órányi gondozást kért az igénybe vevő, akár anyagi, akár egyéb okok miatt.

4. A szolgáltatás iránti kereslet kisebb településeken rugalmas, nagyvárosokban rugalmatlan

Kistelepüléseken erősebbek az informális kapcsolati hálók (szomszédok), ezért ott a házi segítségnyújtásnak van helyettesítője (még ha tökéletlen is). Tehát addig nem veszi igénybe a szolgáltatást a segítségre szoruló, amíg a különböző ügyek intézését, problémák megoldását ismerős segítségével meg tudja oldani.

Nagyobb városokban ez kevésbé jellemző, inkább kérnek a rászorulóknak külső segítséget.

5. Nem állami/egyházi fenntartók által országos működési engedéllyel nyújtott hálózatos szolgáltatások terjedése

Nincsen kapacitásszabályozás, ezért egy ellátási területre több igénybe vevő is kérhet működési engedélyt és lehívhatja a normatívát, ezért néhány nem államiból egyházi alakult fenntartó országos működési engedéllyel belépett szolgáltatás piacára és az 1 órás gondozási szükségletű szegmenst megcélözva szolgáltat.

A 2-4 órás piaci szegmens számukra nem kedvező, így ez a – több munkával járó – célcsoport megmarad továbbra is az önkormányzati fenntartású szolgáltatóknál.

Sem az Szt.-ben, sem a Költségvetési Törvényben, sem az Szt. működési engedélyezési eljárást szabályozó végrehajtási rendeletében nincs olyan korlát jelenleg, amely akadályozná, hogy országos ellátási területre kapjon egy szervezet működési engedélyt alapszolgáltatást nyújtó szervezet.

Az Szt. 59. § (1) bekezdése szerint „az alapszolgáltatások megszervezésével a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.”

Tehát az alapszolgáltatásokat az igénybe vevő lakó-, tartózkodási helyéhez legközelebb kellene biztosítani és ez feltételezi, hogy a szolgáltató is a lakóhely közelében van, ott székhellyel, telephellyel, rendelkezik. Ehelyett azonban a működési engedély kiadható, amennyiben valamely szervezet teljesíti a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmény és a falugondnoki szolgálat működésének engedélyezéséről, továbbá a szociális vállalkozás engedélyezéséről szóló 188/1999. (XII.16.) Kormányrendelet 2/B. § (1) bekezdése szerinti feltételeket. Azaz működési engedély kérelméhez csatolja az előírt mellékleteket, a szakmai programját az illetékes módszertani intézmény jóváhagyja, valamint rendelkezik az 1/2000. (I.7.) SzCsM rendeletben előírt személyi és tárgyi

feltételekkel, s igazolja, hogy lejárt köztartozása nincs. A személyi feltételek igazolása a fenntartói nyilatkozatban kimerül induló szolgáltatás esetében.

A nem állami és egyházi szolgáltatóknak sem a működési engedély iránti kérelem benyújtása, sem a szolgáltatást megkezdése előtt nincs bejelentési kötelezettsége azon önkormányzatok fele, amelyek közigazgatási területét ellátási területként jelöli meg.

A működést engedélyező szerv a 188/1999. (XII.16.) Kormányrendelet 2. § (7) bekezdés a)-b) pontja alapján a működési engedély kiadásáról, módosításáról, visszavonásáról az arról hozott jogerős határozat - a jogerőre emelkedés időpontját igazoló záradékkal ellátott - másolatának vagy a fellebbezésre való tekintet nélkül végrehajthatóvá nyilvánított határozat másolatának egyidejű megküldésével értesíti az intézmény székhelye, telephelye szerint illetékes települési jegyzőt, az ellátásért felelős helyi önkormányzat jegyzőjét, illetőleg főjegyzőjét.

Házi segítségnyújtás vonatkozásában az illetékes működést engedélyező szervnek Magyarország valamennyi jegyzőjét (de legalábbis azokat a településeket ahol gondozási szükséglettel rendelkező személy él) értesítenie kellett volna arról, ha országos ellátási területtel működési engedélyt ad ki. Ezt bizonyosan nem tette meg az illetékes eljáró hatóság.

Az országos működési engedéllyel rendelkező szervezetek ellenőrzése is további kérdéseket vet fel. A működési engedélyt kiadó városi jegyző szinte biztos, hogy nem fogja körbeutazni az országot. De erre a 188/1999. (XII.16.) Kormányrendelet vonatkozó rendelkezései nem is kötelezik. Az ellenőrzés lefolytatásával kapcsolatban csak a szociális intézmény ellenőrzése esetén írja elő a jogszabály a helyszíni ellenőrzést az Szmr. 14. § (7) bekezdés szerint. A szociális szolgáltatók esetében nem rendelkezik arról a jogszabály, hogy az ellenőrzést a szolgáltatásnyújtás helyén kell lefolytatni (így jelenleg elvileg lehet papíron is!).

5. A normatíva elszámolásnál nem figyelembe vehető tevékenységekre fordított idő magas

A felmérés alapján megállapítható, hogy az elszámolható és nem elszámolható tevékenységek aránya átlagosan 50-50%, azaz sok fordítanak a szolgáltatást nyújtók az normatíva elszámoláskor nem figyelembe vehető tevékenységekre: lakáson kívüli ügyintézés, közlekedés, adminisztráció.

Az igénybe vevő érdekében, vagy az igénybe vevőhöz közvetlen kötődő lakáson kívül végzett tevékenységek aránya közel ugyanakkora, mint a lakáson belül töltött idő.

A közlekedésre fordított idő az elszámolható óraszámnak 20-45%-a közt változik az ellátási területtől függően. Különösen magas a közlekedésre fordított idő társulások formában ellátott települések és nagyvárosok esetében.

A szolgáltatás lényegéből fakadóan a szolgáltatóknak kell a szolgáltatás nyújtás helyére, azaz az igénybe vevő otthonába menni. A lakáson kívül töltött idő nagyon fontos része a házi segítségnyújtásnak. A települések tagoltsága miatt nehézkes a közlekedés. A gondozottaknak ez különösen nagy problémát okoz, ügyeinek intézését segítség nélkül nem tudják megoldani. Ezért a szociális segítők munkájuk egy részét az érintettek (idősek, mozgássérültek, pszichiátriai betegek) ügyeinek intézésével töltik.

A normatíva elszámolásnál figyelembe vehető „járulékos” tevékenységek meghatározása egyébként régióként és megyéként változik. A Magyar Államkincstár ellenőrzési tevékenysége során eltérő, hogy mit enged elszámolni.

5. A magas gondozási szükséglettel rendelkező, de alacsony jövedelmi státuszú igénybe vevői kör számára nem biztosított a szakosított ellátásba való átjárás

Nehézséget jelent a teljes gondozást-ápolást igénylő idős emberek gondozása, megfelelő ellátást biztosító intézményben történő elhelyezése. A szegény, ingatlannal nem rendelkező rászorultak gondozóházban, idősek otthonában való elhelyezése csaknem lehetetlen, vagy nagyon hosszú időt vesz igénybe, mivel általában az ellátási kötelezettséggel rendelkező megyei intézményekbe nyerhetnek megfelelő jövedelem és vagyon hiányában elhelyezést.

Javaslatok:**1. A házi segítségnyújtás normatív állami támogatása legyen óraszám alapú**

A felmérés alapján tisztán látszik, hogy a házi segítségnyújtásban az óraszám alapú finanszírozással változatlan támogatási intenzitás mellett hatékonyabban és igazságosabban lehetne elosztani a forrásokat.

Az óraszám alapú finanszírozás lehetőséget adna a differenciálásra.

2. A házi segítségnyújtás szakmai tartalmának finanszírozás szempontjából történő értelmezése és egységes elszámolási kritériumok meghatározása lenne szükséges

A Magyar Államkincstár ellenőrzési gyakorlatát egységesíteni lenne szükséges. Az igénybe vevővel közvetlen összefüggő, de lakáson kívül végzett tevékenységek körét definiálni kellene és a normatív állami támogatás elszámolásánál figyelembe kellene venni. Ezzel párhuzamosan lehetőséget kell adni a térítési díj szabályozásnál arra, hogy az intézmények az intézmények differenciált, az igénybe vevők számára testreszabott gondozási csomagot tudjanak összeállítani.

3. Legyen lehetőség a 4 óránál magasabb gondozási szükséglettel rendelkező igénybe vevők ellátására alapszolgáltatás keretében

Amennyiben az igénybe vevő 4 órán túli gondozási szükséglet mellett is otthonában kíván szolgáltatást igénybe venni, úgy legyen arra lehetőség, hogy a fenntartó által szabadon megállapított térítési díj mellett igénybe veheti, oly módon, hogy az állam maximálisan 4 óra mértéket finanszírozzon.

4. A házi segítségnyújtás személyi feltételeire vonatkozó normatív előírásokat módosítani szükséges

A szakmai létszám előírás nem veszi figyelembe az igénybe vevők állapotát. Hat főre kell egy fő gondozót alkalmazni (ez a hat fő lehet 1 és 4 órás szükségletű is!).

Mivel ehhez a létszám minimumhoz tartják magukat a fenntartók, - természetesen finanszírozási okok miatt, így a gondozói létszámot tekintve megfelelnek az előírásoknak az intézmények, viszont a minőségi ellátást így nehezen tudják biztosítani, mert nem az a döntő, hogy hány ellátottat gondoz egy gondozónő, hanem, hogy hány órában, és hányszor. Pedig az lenne a cél, hogy minél tovább segítsük az időseket a saját otthonukban. Településenként változó, hogy szakmai szempontok mennyire érvényesülnek a közfeladatok ellátása során.

Az önkormányzatok többsége minimum szemléletben gondolkodik, ezért a lehető legalacsonyabb szinten tartja a képesítési arányt, illetve a kötelező létszámot közfoglalkoztatásból próbálja pótolni.

Az Út a munkához program eredményeként egyre terjed az a gyakorlat, hogy szakképesítéssel nem rendelkező álláskeresőket alkalmaznak középfokú végzettséggel betölthető munkakörben, így a házi segítségnyújtásban is. A házi segítségnyújtás során bizalmi kapcsolat épül ki a gondozó és az igénybe vevő közt. Az igénybe vevő kötődik a gondozóhoz, ezért etikátlan és az ellátotti jogokat sérti, hogy a közfoglalkoztatásban rotáló rendszerben alkalmazott személyek lassan elgondozási tevékenységet. Ez az ellátás minőségét is rontja és kiszámíthatatlanná teszi.

5. Az országos működési engedélyek problémáját kezelni kell

A kiadott országos működési engedélyeket a 188/1999. (XII.16.) Kormányrendelet módosításával felül kell vizsgálni és vissza kell vonni. Rendelkezni kell arról, hogy alapszolgáltatás esetén az ellátási terület ne terjedhessen ki az egész országra illetve teljes megyére sem.

Az összefoglalót készítette: Alapszolgáltatási Munkacsoport (Balázsi Ildikó, Vas Imréné, Erdős Zsuzsanna, Bali-Kiss Márta, Futóné Óz Judit, Csörsz né Zelenák Katalin, Darida Zsuzsa, Kovácsné Ökrös Ágnes, Simon Ágnes, Simonovics Józsefné, Balog Józsefné, Szepesfalvyné Magassy Márta)
Bevezetést írta és szerkesztette, a munkacsoport véleményét összefoglalta: [Erdős Zsuzsanna](#), SzocioNet DDRMHSZK Gesztorszervezet

HÍREK, AKTUALITÁSOK

Számadás - Egy évesek a regionális módszertanok...

Egy évesek a regionális módszertanok

A regionális módszertani intézmények 2009. július 1-jén ünnepelték egy éves fennállásukat.

A SzocioNet DDRMHSZK 2009. július 2-3-án Villányban szervezetépítő tréninget és konzorciumi team ülést tartott, ahol értékeltük az elmúlt egy év tapasztalatait.

A team ülésre elkészítettük I. féléves beszámolóinkat, melyet kivonatos, számszerűsített formában ezúton szeretnénk közreadni.

A villányi találkozóra meghívtuk Korózs Lajos államtitkár urat, így lehetőségünk nyílt a Szociális és Munkaügyi Minisztérium számára is továbbítani a régió szociális ellátórendszerét érintő problémákat, közvetíteni a szolgáltatóktól hozzánk érkező információkat, valamint bemutatni a helyi jó gyakorlatokat.

A beszámolóval szeretnénk visszajelezni partnereinknek: köszönetet mondani az együttműködésükért. Részletes beszámolóink honlapunkon letölthető lesz a Módszertani Hírek menüpontban.

Beszámoló a 2009. január 1. – 2009. június 30. közt végzett jogszabályban előírt feladatok végrehajtásáról

A konzorciumi feladatmegosztásban a 2008. évhez képest változás nem történt.

1. Információ-, adatgyűjtés

Téma	Időpont	Megrendelő	Cél	Nehézség	
92/2008. (IV.23.) Kormányrendelet szerinti vizsgálatok	2009. február	SzMM	alapvizsgálatok, foglalkoztatási rehabilitációs vizsgálatok száma	szociális alkalmassági alkalmassági vizsgálatok száma	pontatlan adatszolgáltatás és túlzott becslések az intézményvezetők részéről
92/2008. (IV.23.) Kormányrendelet szerinti vizsgálatok	2009. április	SzMM	vizsgálatok vizsgálati hatékonysága	tapasztalatai, módszerek	nem volt
gazdasági válság	2009. március	SzMM, SzMI	gazdasági válság hatása a szociális szolgáltatásokra, annak igénybe vevőire		nem volt
házi segítségnyújtás	2009. április - június	SzMM, SzMI	óraszám vagy alapú elszámolás készítése	ellátotti szám megfelelőbb-e, javaslat	előre meghatározott formátum ellenére sem tudnak korrekt adatokat adni a szolgáltatók
családsegítés	2009. március - április	SzMM	gazdasági válság hatása családsegítő nyújtott szolgáltatások	szolgáltatások által	nem volt
Magyar Államkincstár ellenőrzésének tapasztalatai	2009. május	SzMI	milyen problémák merültek fel a MÁK ellenőrzései során (negatív tapasztalatok)		nem vállalták a névvel a választadást a szolgáltatók

2. Jogszabályok, szakmai szabályok hatályosulásának vizsgálata és a tapasztalatokról tájékoztatás

A 2009. év elején jogszabályi változásmutatót tettünk közzé, jogszabály értelmezéssel. Alaptevékenységünk során gyűjtöttük a jogszabályi anomáliákat, amelyből egy **24 oldalas!** gyűjtemény készült, melyet az Szociális és Munkaügyi Minisztérium számára eljuttatunk.

A Minisztérium felkérésére elemzést készítettünk **a térítési díj megállapítás szabályaival** kapcsolatban.

A legjelentősebb problémákat az alábbi területeken tapasztaltuk:

- ellátási kötelezettségek – ellátási érdekek
- ellátástípusok és ellátotti csoportok igényei közti olló
- működési engedélyezési eljárás (ellátástípusok mely után normatíva jár, de nincs rá működési engedély, pl. demens ellátás)
- országos működési engedéllyel rendelkező szolgáltatók által okozott problémák
- szociális szolgáltatások ellenőrzése (Ket. szabályaival való összhang)
- működési engedély nélkül nyújtott szociális szolgáltatások
- rehabilitációs intézmények és rehabilitációs célú lakóotthonok problémái
- szociális foglalkoztatás típusai, szakvélemények kiadása, visszaélések a nappali intézményekben
- kiskorúak ellátása szociális intézményben (kiskorú fogyatékosok, 16-18 év közöttiek szociális intézményben)
- intézményi és ellátotti dokumentációkkal kapcsolatos problémák (kiemelten Szervezeti és Működési Szabályzat, ellátotti nyilvántartás)
- igénybevételi eljárás (szakvélemények, szakorvosi igazolások)

Javaslatot tettünk a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmény és a falugondnoki szolgálat működésének engedélyezéséről, továbbá a szociális vállalkozás engedélyezéséről szóló 188/1999. (XII. 16.) Korm. rendelet módosítására. Javasoltunk hatáskör módosítást: a városi jegyző intézményének megszüntetését, a működési engedélyeztetés középszintre (Szociális és Gyámhivatalok) emelését.

Javasoltuk a felügyeleti ellenőrzések hatósági feladatait a Foglalkoztatási és Szociális Hivatalhoz és annak megerősített regionális lábaihoz telepíteni, elvéve a főként jogász apparátusból álló Szociális és Gyámhivataloktól és az egyéb, nem szociális feladatokat ellátó városi jegyzőktől a hatáskört. Az ellenőrzés szakértői háttérét javasoltuk, a jelenlegi gyakorlatot folytatva, a módszertani intézményeknél megtartani.

Javasoltuk pontosítani a módszertani intézmény szakértőként történő bevonására vonatkozó szabályokat. Az ellenőrzés lebonyolítása eltérő (helyi) gyakorlat szerint folyik jelenleg, a hatóságok egy része végzésben rendeli ki a módszertani intézményeket, másik részük felkérés alapján, mivel másként értelmezik a kormányrendelet szintjén megjelenő szabályokat.

A családsegítés vonatkozásában szövegszerű módosítási javaslatot tettünk az Szt. 18. § a)-i) pontjai szerinti nyilvántartás módosítására. A nevezett nyilvántartás a bentlakásos intézmények esetében is nehezen kezelhető, azonban az alapszolgáltatások, kiemelten a nagy ügyfélforgalmat bonyolító családsegítés esetében pedig gyakorlatilag nem vezethető. Emiatt több alternatív javaslatot tettünk az ún. törzskönyvnek a már vezetett dokumentációkkal (forgalmi napló, esetsnapló) való összehangolására.

A Minisztérium felkérésére véleményeztük az Szt. jelzőrendszeres házi segítségnyújtásra, annak elnevezésére, technikai háttérére vonatkozó előírásokat.

3. A szociális szolgáltatóknak, intézményeknek, fenntartóknak szakmai segítség nyújtása szociális szolgáltatások megszervezéséhez, szakmai módszerek bevezetéséhez és alkalmazásához, valamint más szakmai kérdésekben

Segítségnyújtás:

- új falugondnoki szolgálat beindítása: 3 alkalom,

- meglévő falugondnoki szolgálat szabályszerű működésének megteremtése: 20 alkalom,
- étkeztetés átszervezése: 2 alkalom
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás esetén történő feladatki szervezés: 3 alkalom
- új fogyatékosok nappali intézményének létesítése: 2 alkalom,
- idősek otthona krízismenedzsmenete: 1 alkalom,
- komplett kistérségi szolgáltató rendszer kiépítése mikrotérségi központokkal: 1 alkalom,
- OFA családsegítő szolgálatok fejlesztésére kiírt pályázat menedzselése, hibajavítási segítségnyújtás: 4 alkalom,
- dokumentációs bázis kialakítása új szolgáltatásoknál: 10 alkalom,
- demens nappali ellátás kialakításához szakmai iránymutatás 3 alkalom.
- szociális témájú weblap létrehozása: 1 alkalom

Σ: 1300 telefonos, személyes, írásbeli megkeresésre válaszadás

Szakmai módszerek bevezetése:

- Korlátozó intézkedések protokollja munkaanyag elkészítése;
- playback technika, táncterápia módszertani segítségnyújtás,
- demens ellátás (nappali intézmény, idősek otthona)
- családsegítés: RÁT-osokkal való együttműködés – programok kialakítása tanácsadás
- hajléktalan ellátás – paradigmaváltás, szolgáltatás modernizáció

További eszközök:

Honlap, RSS, hírlevél, levelezőlisták működtetése.
Szakmai Hírlevél megjelentetése

4. Segítségnyújtás szolgáltatástervezési koncepciók kidolgozásához

- Kaposvári Többcélú Kistérségi Társulás szociális szolgáltatástervezési koncepciójának felülvizsgálata – problémát jelentett, hogy a társulás kizárólag a szociális szolgáltatások finanszírozásához és nem pedig a helyi szükségletekhez rendeli a szolgáltatásokat.
- Dunaföldvár Város szociális szolgáltatástervezési koncepciója – a koncepció teljes körű átdolgozásához igényeltek segítséget.

5. A jogszabályokban meghatározott egyéb feladatok

5.1. Ápolási díj szakértés 2009.01.01.-2009.06.30.-ig tartó időszakban

Szervezet neve	fokozott ápolást igénylő szakvélemény (normál)	házi orvos véleményének felülvizsgálata	SZGYH felkérésére ápolási díj szakvélemény felülvizsgálat	Összesen
gesztorszervezet (Somogy megye)	58	1	0	59
Hegyhát (Tolna megye)	54	21	1	76
Pándy (Baranya megye)	89	0	0	89
Dél-Dunántúli Régió összesen	201	22	1	224
Probléma	nem volt	Tolna megyében irreálisan magas a házi orvosi igazolások felülvizsgálatának száma, az ápolási díj kifizetéseket így akarják az önkormányzatok csökkenteni		nem volt

5.2. Szakmai program véleményezés 2009.01.01.-2009. június 30. közti időszakban

Szakmai program (63 db)	
Alapszolgáltatás	Szakosított ellátás
véleményezett szakosított ellátásra vonatkozó szakmai program: 90	véleményezett szakosított ellátásra vonatkozó szakmai program: 15
Szolgáltató	Intézmény
45 szociális szolgáltatóhoz kötődően	23 szociális intézményhez kötődően

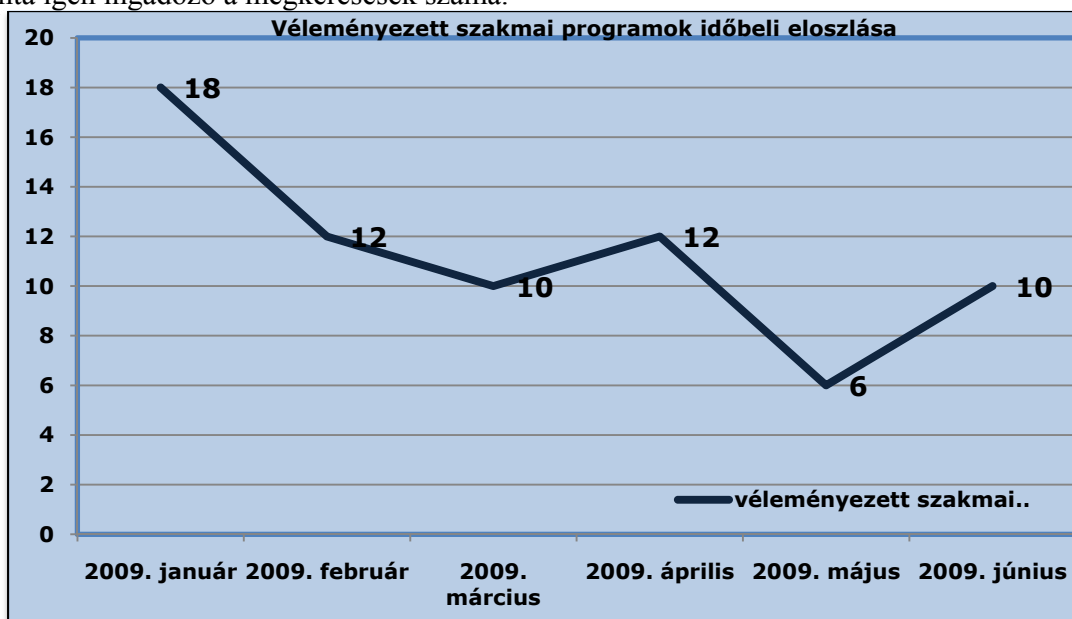
A szakmai programok szolgáltatástípus szerinti megoszlását vizsgálva elmondható, hogy legmagasabb továbbra is a falugondnoki szolgáltatás, az étkeztetés, az idősek otthona, valamint az idősek nappali ellátása esetében történő engedélyeztetési eljárások száma. A régióban négy nappali intézményben demens nappali ellátás beindítása miatt kértek működési engedély módosítást. A szakmai programok szolgáltatástípus szerinti megoszlását az alábbi diagram és táblázat szemlélteti:

Alapszolgáltatások	72
falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás	30
népkonyha	1
étkeztetés	19
házi segítségnyújtás	9
jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	7
családsegítés	3
támogató szolgáltatás	2
közösségi pszichiátriai ellátás	1
Intézményes alapszolgáltatás	18
idősek nappali ellátása	10
demens személyek nappali ellátása	2
fogyatékosok nappali intézménye	4
szenvedélybetegek nappali ellátása	1
hajléktalanok nappali melegedője	1
Szakosított ellátás	15
átmeneti szállás	1
éjjeli menedékhely	1
idősek gondozóháza	1
idősek otthona	11
szenvedélybetegek rehabilitációs célú lakóotthona	1
Összesen	105

A legtöbb szakmai program véleményezéssel kapcsolatos megkeresés Baranya megyéből érkezett Szervezetünkhöz. A szakmai programok megyénkénti megoszlását az alábbi táblázat szemlélteti:

A szakmai program véleményezések száma az előző év decemberi csúcshoz képest csökkent, bár havonta igen ingadozó a megkeresések száma.

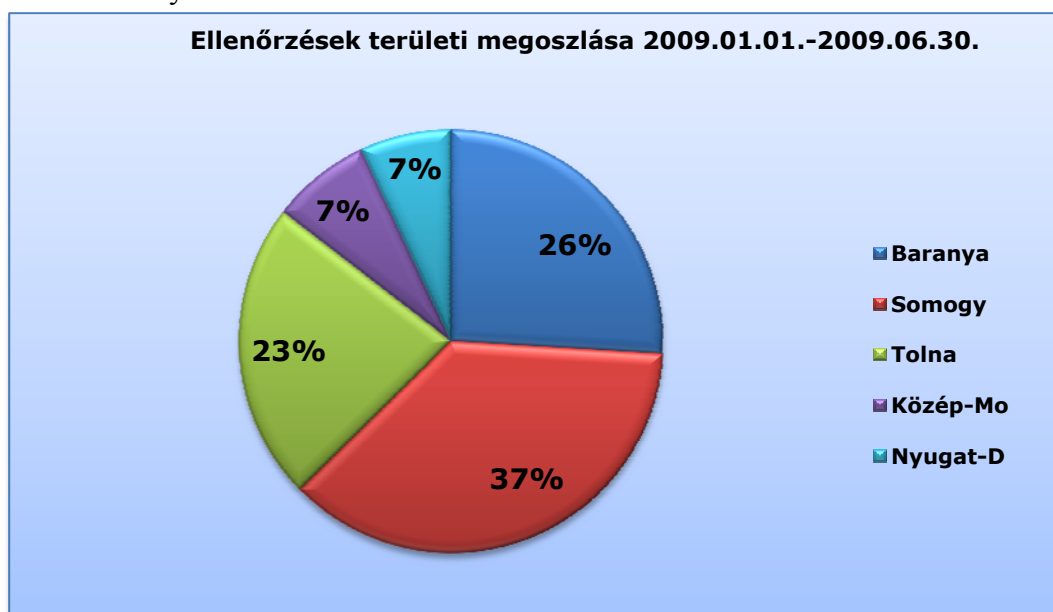

5.3. Ellenőrzési tevékenység 2009.01.01.-2009. június 30. közötti időszakban

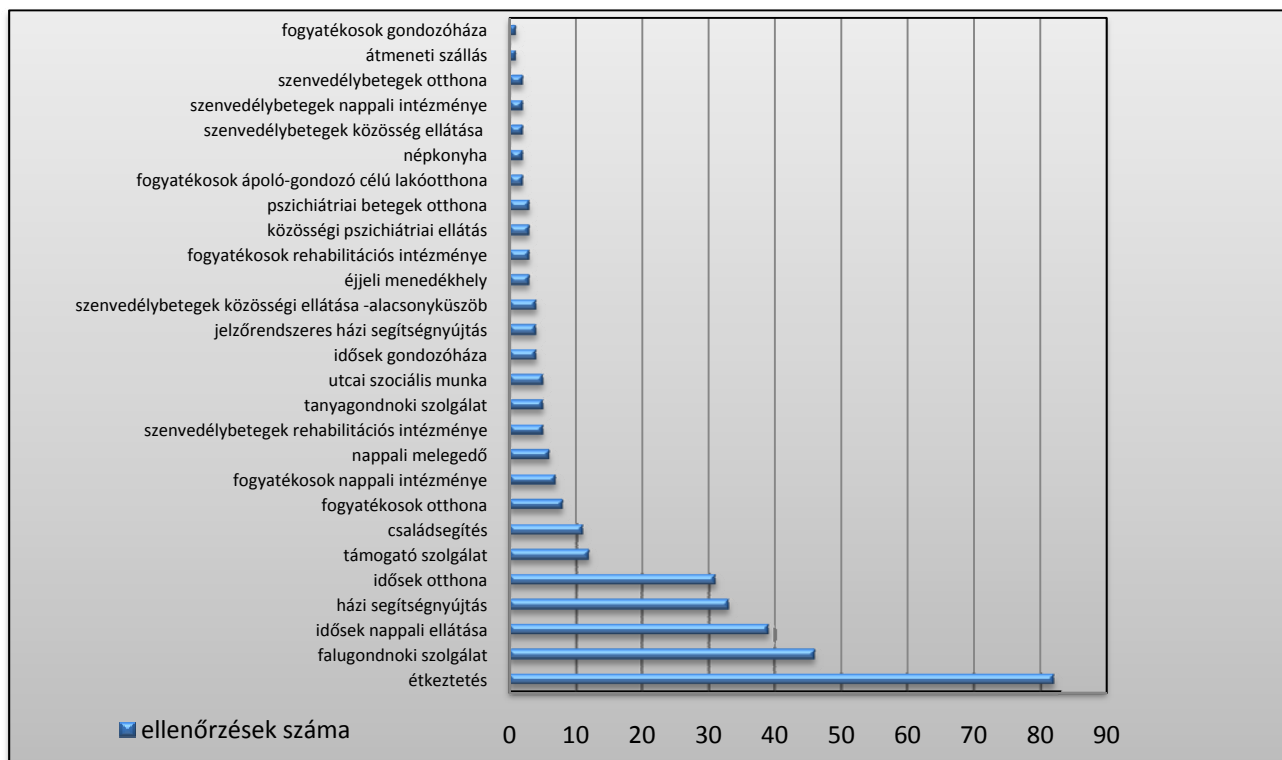
Ellenőrzés (db)		
Soron kívüli tervezett	Tervezett 2009. évre (580)	
	Alapszolgáltatások	Szakosított ellátások
Az összes ellenőrzési számon belül: városi jegyző felkérésére: 5 SZGYH felkérésére: 5 összesen: 10	Baranya megye: 174 Somogy megye: 147 Tolna megye: 86 Közép-Magyaró.: 15 Nyugat-Dunántúl: 30 Összesen: 452	Baranya megye: 40 Somogy megye: 33 Tolna megye: 23 Közép-Magyaró.: 12 Nyugat-Dunántúl: 10 Összesen: 118
Elvégzett	Elvégzett 2009.06.30-ig (316)	
az elvégzett ellenőrzési számon belül városi jegyző felkérésére: 6 SZGYH felkérésére: 2 összesen: 8	Baranya megye: 63 Somogy megye: 99 Tolna megye: 58 Közép-Magyaró.: 11 Nyugat-Dunántúl: 21 Összesen: 252	Baranya megye: 19 Somogy megye: 17 Tolna megye: 14 Közép-Magyaró.: 13 Nyugat-Dunántúl: 1 Összesen: 64

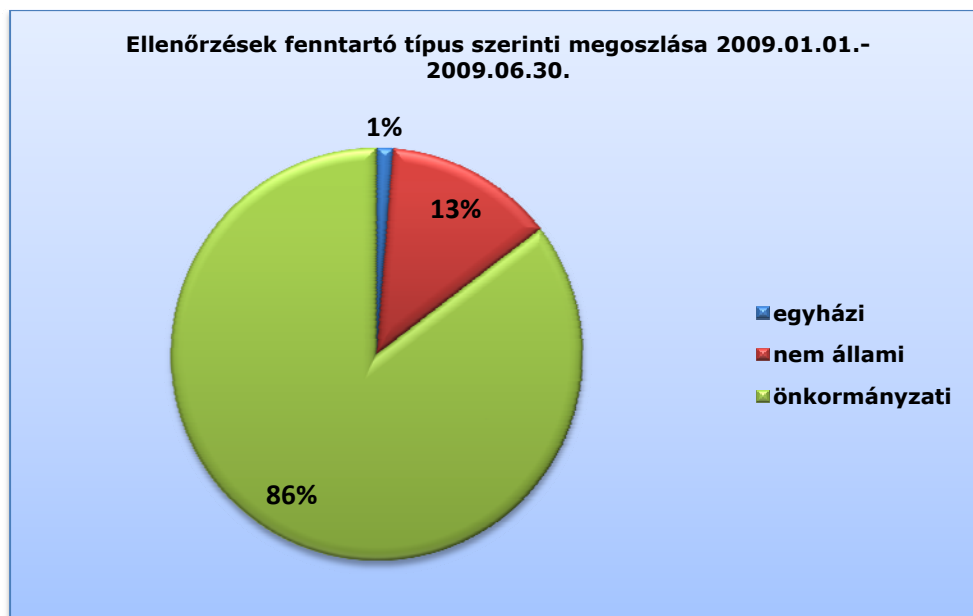
2008. évhez képest emelkedett a régió kívül, a Minisztérium kijelölése alapján végzett ellenőrzések aránya.

Az ellenőrzések ellátástípus szerinti megoszlása hasonló az előző évihez. A falugondnoki szolgáltatás, az étkeztetés, az idősek nappali ellátása, a házi segítségnyújtás, valamint az idősek otthona szolgáltatások ellenőrzése teszi ki az ellenőrzések kétharmadát.

Az ellenőrzések fenntartó típus szerinti megoszlását vizsgálva az önkormányzati fenntartású szolgáltatások vannak többségben.

A 2009. év I. félévében végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatai az alábbiak:

1. Az Szmr. módosult atekintetben, hogy a nem állami/egyházi és az állami fenntartókat egyaránt legalább két évente ellenőrzik a működést engedélyező szervek. A hatóságok közül több ennek ellenére a tavaly ellenőrzött nem állami szervezetek esetén is tervezett 2009. évre ellenőrzést.
2. Több városi jegyző még mindig kiadja saját önkormányzata intézményének a működési engedélyt.
3. Alapvető jogszabályi előírásokat továbbra sem ismernek a szolgáltatók és a fenntartók.

Az alapszolgáltatások vonatkozásában a leggyakoribb hibák az alábbiak voltak:

- Az ellátást igénybevevőkről nem minden esetben vezetnek nyilvántartást, vagy annak tartalmi elemei részben felelnek meg az Szt. 18. § (a)-(i) pontjaiban, 20. §-ában foglaltaknak.
- Gyakori hiányosság, hogy az ellátottakkal megállapodást nem kötnek, vagy azok tartalma nem felel maradéktalanul az előírásoknak.
- A helyi szociális rendeletben nem minden esetben van megfelelően, vagy egyáltalán nincs szabályozva a szociális rászorultság.
- Az egyes ellátásokra vonatkozóan esetenként hiányos a dokumentációk, valamint nem a jogszabályban előírtaknak megfelelő tartalommal kerülnek vezetésre, viszont jogi normában nem előírt, elszámolást segítő dokumentációkat vezetnek, sokszor párhuzamos tartalommal.

A szakosított ellátások vonatkozásában a leggyakoribb hibák az alábbiak voltak:

- Az igénybevételi eljárás dokumentálása hiányos, illetve az intézmények felvételi rendje és a szükségletek miatt nem tudják betartani az igénybevételi eljárás szabályait az intézmények.
  - Az intézményi és a személyi térítési díj megállapítása nem felel meg a jogszabályi előírásoknak.
4. Az elmúlt években számos szervezet jogszabályi normákat nélkülöző elvárásainak való megfelelés következtében több, de a jogszabályi előírásnak nem megfelelő dokumentációt használnak a szolgáltatók. Több esetben ezt a gyakorlatot Magyar Államkincstár ellenőrzései ösztönzik.
  5. A megyei fenntartású intézményekben a fizikai ellátás biztonsága sérül a gazdasági racionalizálás következtében történő feladatkiszervezések miatt (takarítás, mosoda, stb.)
  6. Az ellenőrzések során a szolgáltatók részéről legtöbb esetben együttműködést tapasztaltak kollégáink.

5.4. 92/2008. (IV.23.) Kormányrendelet szerinti vizsgálatok

Szervezet neve	alapvizsgálat	rehab.alk.i vizsgálat	szociális fogl. alk. vizsgálat	szociális fogl. felülv.
Baranya megye/ Pándy Kálmán Otthon	57	25	192	3
Somogy megye/ Gesztorszervezet	21	57	23	0
Tolna megye/ Hegyhát Integrált Szociális Intézmény	13	36	39	43
összesen	91	118	254	46

6. Képzési, továbbképzési tevékenység

Akkreditált képzések: ld. képzési beszámoló.

Szakmai műhelyek

A pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek ellátásában dolgozók és a fogyatékos ellátásban dolgozók a tárgyidőszakban három alkalommal szerveztünk **műhely** foglalkozásokat:

- 2009. február 3-án Tabon,
- 2009. március 21-én Pécsen,
- 2009. április 21-én Kéthelyen.

Valamennyi műhelyfoglalkozáson bemutatásra kerültek új gondozási módszerek (művészetterápia, playback technika, stb), s valamennyi ellátotti csoporttal kapcsolatos speciális ismeretek átadása mellett a szakterületre vonatkozó aktuális információk is megismertetésre kerültek a résztvevőkkel.

A műhelyek résztvevői köre 40-50 fő, rendkívül nagy az érdeklődés a fogyatékos ellátásban dolgozók részéről. A műhely foglalkozásokat mindig más intézményben igyekszünk megszervezni, mert egyúttal tapasztalatcserére is alkalmat adnak a találkozók.

Falugondnokok, tanyagondnokok és a fenntartóik számára Jutában került megszervezésre egy **szakmai műhely** 2009. május 29-én. A Kaposvári Többcélú Kistérségi Társulás területén működő szolgáltatók vettek részt a rendezvényen. Részletesen ismertetésre kerültek a jogszabályi előírások, az ellenőrzés szempontrendszer.

A Hajléktalanokért Közalapítvány és az Összefogás Közalapítvány konzorciumi partnerségében jelenleg megvalósuló TÁMOP 5.3.2. A hajléktalan emberek társadalmi és munkaerő-piaci integrációjának szakmai és módszertani megalapozása c. projekt keretében 2009. tavaszán **szakmai műhelyre** hat alkalommal került sor Pécsen a régióban **hajléktalan ellátást nyújtó szervezetek részvételével**. Régióink hajléktalan ellátó intézményei rendkívül aktívan közreműködnek a munkában, szinte valamennyi szervezet képviselteti magát rendszeresen. A programba nem hajléktalan ellátó intézmények képviselői is csatlakoztak: pl. családok átmeneti otthona, családsegítő szolgálat, Katolikus Caritas, Esélyek Háza, Baranya Megyei Gyermekvédelmi Központ.

Szakmai Tanácskozások

2009. február 18.-án Pécsen került megrendezésre a SzocioNet DDRMHSZK és a Foglalkoztatási és Szociális Hivatal együttműködésével **a közösségi ellátást, alacsonyküszöbű ellátást és támogató szolgáltatást** nyújtó szervezetek részére **egy információs interaktív szakmai fórum**, ahol részletes tájékoztatást kaptak a résztvevők az adminisztrációs és jelentési kötelezettségekről, a finanszírozással kapcsolatos tudnivalókról.

2009. március 11-én Kaposvárott került sor az első **családsegítő szolgálatok** számára szervezett **szakmai fórumunkra** Feladatok, együttműködések a megváltozott közfoglalkoztatási struktúrában címmel. A rendezvény a Dél-dunántúli Regionális

Munkaügyi Központ és a SzocioNet DDRMHSZK együttműködésével jött létre, a célja az volt, hogy felkészítse a szolgáltatókat az „Út a munkához” programmal kapcsolatos feladatok végrehajtására.

Ennek folytatásaként a Foglalkoztatási és Szociális Hivatal felkérésére **2009. április 30-án Kaposvárott** a SzocioNet DDRMHSZK koordinálásával került megrendezésre egy közös **szakmai fórum családsegítést nyújtó szervezetek számára**, melynek témái az alábbiak voltak:

- A kijelölt szociális szolgáltatók/családsegítő szolgálatok együttműködési feladatainak, kötelezettségeinek áttekintése, a kötelezően vezetendő dokumentumok, előírt jelentések megbeszélése
- Gyakorlati tájékoztató az aktív korúak ellátásában részesülőkkel kapcsolatos önkormányzati, munkaügyi, kijelölt szociális szolgáltató/családsegítő szolgálat által végzett teendőkről
- Ismertető, és gyakorlati bemutató a Foglalkoztatási és Szociális Adatbázis használatáról
- Jó gyakorlatok bemutatása, beküldött kérdések megválaszolása.

2009. május 25-27 közt megrendezésre kerültek a tengelici Szociális Szakmai Napok, melyet évek óta a Hegyhát Integrált Szociális Intézmény szervez a Magyarországi Németek Országos Önkormányzatával együttműködésben. **2009. május 26-án** a konferencia részeként **komplett idősellátás témakörre épülő fórumnapot szerveztünk**. A rendezvényen a Szociális és Munkaügyi Minisztérium, a Foglalkoztatási és Szociális Hivatal, a Magyar Államkincstár, az Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézet képviselői plenáris előadásokat tartottak a dokumentációs kötelezettségekről, a finanszírozásról, a normatíva elszámolásról, az ellenőrzésekről, a térítési díj szabályokról. Az előadások után a jelenlévő, idősellátásban dolgozó szakembereknek lehetősége volt konzultációra is.

A képzési és továbbképzési palettánkon a jövőben elsősorban az alapszolgáltatásokat nyújtó szervezetek számára szeretnénk speciális ellátáspecifikus programokat szervezni.

Összegzés

A 2009. év első félévében hatósági jellegű feladatainkat gördülékenyebben tudtuk végezni. Előnyt jelent szervezetünk számára, hogy rendelkezünk valamennyi tevékenységi területünket szabályozó eljárásrenddel, amely a feladatok végrehajtását gyorsítja és standardizálja.

A konzorcium tagjai és együttműködő partnerei közötti együttműködés nagyon pozitív.

A konzorciumi partnerek célcsoportri és területi feladatmegosztásának köszönhetően hatékony módszertani munka elvégzésére képesek. Ezt nagyban segíti a konzorciumi partnerek közötti hatékony kommunikáció – személyes és on-line -, valamint a jól működő, ún. külső partnerségek, együttműködések. Igazak ezek az intézmény célcsoportjának tekinthető szociális szolgáltatókkal való kapcsolattartásra is, amit segít az on-line és naprakész információáramlás.

Külön kiemelésre is érdemesnek tartanánk a módszertani intézmény konzorciumi partnerei által korábban is fenntartott és működtetett – szolgáltatókkal, érdekképviseleti szervekkel, szakmai szervekkel - partnerségi rendszerét, valamint szakmai programjait, melyeket a módszertani feladatellátásba hatékonyan kapcsolódnak be.

Negatívan érinti a módszertani konzorcium munkáját, hogy ágazati szinten továbbra sincs egységes fejlesztési koncepció, a Szociális és Munkaügyi Minisztérium, a Szociálpolitikai és Munkaügyi Intézet, valamint a Foglalkoztatási és Szociális Hivatal közt „kommunikációs zavarok vannak”. Mindezek ellenére elmondható, hogy a felügyeleti szerv minden szakmai segítséget megadott ahhoz, hogy a szakmai tervünkben leírtakat teljesíthessük.

Összefoglalót készítette: Erdős Zsuzsanna, SzocioNet DDRMHSZK Gesztorszervezet

Elérhetőség változása

Tisztelt Partnerünk!

Tájékoztatjuk, hogy a Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Kht. a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény 365. § (2) bekezdésében foglalt jogszabályi követelménynek eleget téve társasági szerződésének módosításával 2009. július 2-től nonprofit korlátolt felelősségű társaságként működik tovább.

Új cégnevünk: Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Szolgáltató Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság

Új rövidített cégnevünk: Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Nonprofit Kft.

Új cégjegyzékszám: 02-09-074238

Egyéb adataink és elérhetőségeink változatlanok maradtak:

Cím: 7625 Pécs, Aradi vértanúk útja 20.

Adószám: 18310627-2-02

Telefon: 72-514-100

Fax: 72-514-101

E-mail: ddrfk@ddrfk.hu

Felhívjuk szíves figyelmüket, hogy a név és a szervezeti forma váltás semmiféle jogi és egyéb következménnyel nem jár Önökre nézve. Az értesítés célja a tájékoztatás. Jövőbeni levelezésükben, számlázásukban kérjük, már az új nevet használják.

Pécs, 2009. július

*Dr. Kaiser László
ügyvezető*

Tájékoztató a Kríziskezelő Programról

Döntött a kormány arról, hogy egymilliárd forintos induló kerettel elindítja a Kríziskezelő Programot, amelynek célja, hogy egyszeri, kis összegű, vissza nem térítendő állami támogatást nyújtson a válság hatására krízishelyzetbe került családoknak.

A Kríziskezelő Programot szabályozó jogi normák az alábbiak:

- 136/2009. (VI. 24.) Korm. rendelet a krízishelyzetbe került személyek támogatásáról (megjelent: Magyar Közlöny, 2009/86. (VI.24.), hatályos: 2009. július 1-jétől)
- 1098/2009. (VI. 24.) Korm. határozat a krízishelyzetbe került személyek támogatására rendelkezésre álló előirányzat felhasználását elősegítő tanácsadó testület létrehozásáról (megjelent: Magyar Közlöny, 2009/86. (VI.24.), hatályos: 2009. június 25-től)

Jogosultsági feltételek

A támogatásra jogosult a Magyar Köztársaság területén bejelentett lakó- vagy tartózkodási hellyel rendelkező, nagykorú személy, ha

1. a családjában a kérelem benyújtását megelőző hónapban az egy főre jutó havi jövedelem a minimálbér nettó összegét (2009-ben 57 815 forintot) nem haladta meg,

2. részére a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény 6. §-a szerinti nyugellátást nem folyósítanak, és
3. a gazdasági válsághoz kapcsolódó, előre nem látható esemény következtében a családja mindennapi életvitelének fenntartását súlyosan veszélyeztető krízishelyzetbe került.

Ezen feltételek (munkahely elvesztése, jövedelemcsökkenés, törlesztőrészlet emelkedése, stb.) nem együttesen, hanem külön-külön értendők: elegendő, ha az egyiknek megfelel a kérelmező. Amennyiben több, válsághelyzetnek minősülő körülmény is fennáll, akkor ez a kérelem elbírálása - a támogatási összeg megállapítása - során kerül figyelembe vételre.

A család mindennapi életvitelének fenntartását súlyosan veszélyeztető krízishelyzetnek minősül különösen, ha a kérelmező

- a munkahelyét 2008. szeptember 30-át követően elvesztette,
- jövedelme a 2008. szeptember havi jövedelméhez képest 20%-ot elérő mértékben csökkent,
- lakáscélú kölcsönszerződéséből eredő fizetési kötelezettsége a törlesztőrészlet 2008.szeptember havi összegéhez képest 20%-ot elérő mértékben emelkedett, vagy
- egészségi állapota indokolja.

Nem jogosult támogatásra az a személy,

- akinek a 2009. év folyamán 15 ezer forintot meghaladó összegben átmeneti segélyt állapítottak meg,
- akinek esetében átmeneti segély megállapítása iránt eljárás van folyamatban, a kérelem elbírálásának időpontjáig, vagy
- aki a kormányrendelet szerinti krízis támogatás megállapítására irányuló kérelmének benyújtását megelőző 90 napon belül átmeneti segély megállapítására kérelmet még nem nyújtott be, kivéve, ha a helyi önkormányzat rendeletében előírt feltételek az átmeneti segélyre való jogosultságát egyébként kizárják.

Gyakorlatban problémát okozhat, hogy mikor minősíthető krízishelyzetnek az egészségi állapot megromlása. Tekintettel a támogatásra jogosító lehetséges élethelyzetek és betegségek sokféleségére, egységes értelmezés vagy meghatározás nem adható. Mivel azonban a krízishelyzetnek a gazdasági válsághoz kell kapcsolódnia, ezért alapvető feltétel, hogy az egészségromlásnak is 2008. szeptember 30-át követően, a válsággal valamiféle összefüggésben kell bekövetkeznie. Ezen körülményeket az igénylőlapon fel kell tüntetni, amely alapján az ellátást megállapító szerv - az illetékes Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság - minden esetben egyedi mérlegelést követően hozza meg a döntését.

Nem jogosult a támogatásra a nyugdíjtörvényben felsorolt ellátások bármelyikében részesülő személy. Ezek az ellátások a következők:

- öregségi nyugdíj,
- rokkantsági nyugdíj, baleseti rokkantsági nyugdíj,
- rehabilitációs járadék,
- özvegyi nyugdíj, árvaellátás, szülői nyugdíj, baleseti hozzátartozói nyugellátás,
- bányásznyugdíj, korengedményes nyugdíj, az egyes művészeti tevékenységet folytatók öregségi nyugdíja, szolgálati nyugdíj, előnyugdíj,
- mezőgazdasági szövetkezeti járadék, mezőgazdasági szakszövetkezeti járadék, a mezőgazdasági szakszövetkezeti tagok növelt összegű járadéka.

A nyugdíjas személyek a lakóhelyük szerint illetékes Regionális Nyugdíjbiztosítási Igazgatósághoz fordulhatnak egyszeri segély, illetőleg kivételes nyugdíjemelés megállapítása iránti kérelmükkel.

A támogatás összege

A támogatás összege legalább húszezer forint, legfeljebb ötvenezer - különös méltánylásra okot adó körülmény fennállása esetén legfeljebb százezer - forint. A

támogatás egy alkalommal, a család egy tagja számára állapítható meg. Ötvenezer forintnál magasabb összegű támogatás összesen a támogatási keretösszeg legfeljebb 1 százaléka erejéig adható.

Az igénylés módja, feltételei

A támogatás a kérelmező lakó- vagy tartózkodási helye szerinti jegyzőnél igényelhető egységes adatlapon.

A kérelmet a 136/2009. (VI. 24.) Korm. rendelet melléklete szerinti formanyomtatványon (letölthető honlapunkról is a következő címen: <http://www.cssk.hu/downloads/nyomtatvanyok/kerelemkrizis.doc>) a kérelmező, illetve a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény szerinti képviselője - így különösen a meghatalmazott társadalmi szervezet, alapítvány, egyház, szociális vagy gyermekjóléti szolgáltató, intézmény - 2009. augusztus 1-je és 2009. november 30-a között nyújthatja be a jegyzőnek.

A kérelemhez **mellékelni kell** a jövedelem összegének igazolására alkalmas iratot vagy annak másolatát, valamint lakáscélú kölcsön miatt nehéz helyzetbe került család esetén a lakáscélú kölcsön havi törlesztő részletének emelkedését igazoló iratot.

A kérelmező jövedelmi helyzetének és fizetési terheinek meghatározásakor az igénylést megelőző - minél aktuálisabb - állapot az irányadó, ezért ebben az esetben is a kérelem benyújtását megelőző hónapban teljesített (teljesítendő) havi törlesztőrészlet összegét kell feltüntetni, illetve igazolni.

A törlesztő részlet igazolásaként a következő dokumentumok fogadhatók el. Amennyiben átutalással fizették meg az összeget, elegendő az ezt igazoló bankszámlakivonat, csekken történő fizetés esetén pedig a befizetést igazoló csekkszelvény másolata (mindkét hónap tekintetében). Ezek hiányában, illetve egyéb esetekben - pl. nem került kiegyenlítésre az adott havi törlesztőrészlet - a banktól kell igazolást beszerezni.

A kérelmek elbírálása

A jegyző ellenőrzi, hogy a kérelmező a kérelmet megfelelően és hiánytalanul töltötte-e ki, továbbá hogy a szükséges igazolásokat a kérelmező benyújtotta-e. Amennyiben nem, akkor a jegyző 3 munkanapos határidővel a kérelmezőt hiánypótlásra szólítja fel a kérelmezőt.

A jegyző megvizsgálja azt is, hogy a kérelmező esetében fennállnak-e az előírt jogosultsági feltételek.

A jegyző a kérelmet elutasítja, ha a kérelmező

- a hiánypótlási felhívásnak a meghatározott határidőben nem tett eleget, vagy
- a támogatásra való jogosultság feltételeinek nem felel meg.

A jogosultsági feltételként szereplő jövedelmi szint esetében a kérelem benyújtását megelőző hónapban megszerzett jövedelmet kell figyelembe venni, illetve igazolni. Ezt a jövedelmet kell tehát a 2008. szeptember havihoz viszonyítani.

Ha a jegyző a kérelmet nem utasítja el, igazolja, hogy a kérelmező

- a támogatásra való jogosultság feltételeinek megfelel,
- átmeneti segély megállapítása iránti kérelmét a támogatási kérelem benyújtását megelőző 90 napon belül elutasították vagy nem utasították el, és
- a kérelemben foglaltak szerint különös méltánylást érdemlő ok fennáll vagy nem áll fenn.

A jegyző a kérelmet 8 munkanapon belül továbbítja a székhelye szerint illetékes regionális nyugdíjbiztosítási igazgatóságnak (továbbiakban: Igazgatóság). Az Igazgatóság a támogatásról, illetőleg annak összegéről a kérelem beérkezésétől számított 10 munkanapon belül dönt, illetve ettől eltérően 5 munkanapon belül dönt az olyan személy támogatási kérelméről, akinek az átmeneti segély megállapítása iránti kérelmét a támogatási kérelem benyújtását megelőző 90 napon belül jogerősen elutasították.

Az Igazgatóság a kérelemről

- az egy főre jutó havi jövedelem összegének,
- a családban élő gyermekek számának,
- a különös méltánylásra okot adó körülménynek, és
- a kérelem elbírálásakor rendelkezésre álló forrás keretösszegének mérlegelésével dönt.

Az Igazgatóság a támogatási összeg megállapításakor különös méltánylásra okot adó körülményként veheti figyelembe, hogy a kérelmező

- jövedelme a 2008. szeptember havi jövedelméhez képest 30%-ot meghaladó mértékben csökkent,
- lakáscélú kölcsönszerződéséből eredő fizetési kötelezettsége a törlesztőrészlet 2008. szeptember havi összegéhez képest 30%-ot meghaladó mértékben emelkedett, vagy
- családjában legalább három 18. életévét be nem töltött gyermek eltartásáról gondoskodik.

Az Igazgatóság a támogatás megállapításáról hozott határozatát a Nyugdíjfolyósító Igazgatóságnak is megküldi. A Nyugdíjfolyósító Igazgatóság 5 munkanapon belül gondoskodik a támogatás folyósításáról.

A kérelmek teljesíthetősége elsősorban az elbíráláskor rendelkezésre álló forrás keretösszegétől függ, emiatt előfordulhat az, hogy a feltételek fennállása esetén sem lehet támogatást megállapítani az igénylő részére.

Jogorvoslat

Mivel méltányossági jogkörben megítélt ellátásról van szó, a támogatással kapcsolatos eljárásban hozott döntésekkel szemben - a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 4. § (7) bekezdése alapján - jogorvoslatnak nincs helye. Ennek értelmében sem a jegyző esetleges elutasító döntésével, sem pedig a nyugdíjbiztosítási igazgatóságok döntésével szemben nem lehet fellebbezni.

A támogatás forrása

A támogatás, valamint a megállapításával és folyósításával kapcsolatos kiadások pénzügyi forrását a Magyar Köztársaság 2009. évi költségvetéséről szóló törvény (Szociális és Munkaügyi Minisztérium) fejezetében e célra elkülönített, és önálló kincstári előirányzat-felhasználási keretszámlával rendelkező előirányzat biztosítja.

A Kormány a krízishelyzetbe került személyek támogatására rendelkezésre álló előirányzat megfelelő felhasználásának elősegítése érdekében tanácsadó testületet hoz létre. A Testület legalább öt főből áll. A Testület tagjait a szociális tevékenységet ellátó társadalmi szervezetek, alapítványok, közalapítványok és az egyházak javaslata alapján a szociális és munkaügyi miniszter kéri fel. A Testület figyelemmel kíséri és értékeli a krízishelyzetbe került személyek támogatására rendelkezésre álló keretösszeg felhasználását, és a felhasználás általános szempontjaival kapcsolatban a miniszter részére javaslatot tehet. A Testület tagjai tevékenységüket díjazás nélkül látják el.

A Magyar Államkincstár **10032000 00285575 50000067** számmal megnyitotta azt a számlát, amelyre magánszemélyek, gazdasági szervezetek anyagi helyzetük függvényében, önkéntesen tehetnek felajánlást, növelve a Kríziskezelő Program pénzeszközeit. Az alap nyitott, annak javára bármely magánszemély vagy gazdálkodó szervezet közvetlenül befizetést teljesíthet. A számla felett a Szociális és Munkaügyi Minisztérium rendelkezik. Az alapba történő befizetés közérdekű kötelezettségvállalásnak (ebből eredően adózási szempontból közcélú adomány) minősül, így utóbb a társasági adó, vagy a személyi jövedelemadó bevallásakor kedvezményre jogosít (melyek érvényesíthetősége érdekében a befizetésről a Minisztérium igazolást állít ki).

Amennyiben az adomány befizetője hozzájárul, a Szociális és Munkaügyi Minisztérium honlapjára felkerül neve és az adomány összege.

(A nyilatkozat letölthető a

<http://www.szmm.gov.hu/download.php?ctag=download&docID=21178> címen)

A hozzájárulásokat 2009. november 15-éig lehet átutalni.

A Szociális és Munkaügyi Minisztérium becslése alapján átlagosan 35 ezer forint összegű támogatással számolva - figyelembe véve, hogy az induló keret kiegészül a felajánlásokkal - körülbelül 50-70 ezer család kaphat támogatást.

A program augusztus 1-én indul és november 30-ig tart.

Forrás: 136/2009. (VI. 24.) Korm. rendelet, 1098/2009. (VI. 24.) Korm. határozat, Szociális és Munkaügyi Minisztérium tájékoztatóanyaga

(<http://www.szmm.gov.hu/main.php?folderID=10026&articleID=41409&ctag=articlelist&iid=1>)

Összefoglalót készítette: [Erdős Zsuzsanna](#), SzocioNet DDRMHSZK Gesztorszervezet

DÖNTÉS a 2. körben meghirdetett „Pályázati felhívás a támogató szolgáltatást és alacsonyküszöbű ellátást működtető szolgáltatók befogadására és állami támogatására” címmel kiírt pályázati kategóriában

A Foglalkoztatási és Szociális Hivatal (továbbiakban: FSZH) honlapján elérhető a második körös támogató szolgáltatás és alacsonyküszöbű ellátás támogatására kiírt pályázat eredménye.

A Dél-Dunántúli Régióban új szolgáltatások indulnak, illetve kapnak finanszírozást.

Új támogató szolgáltatást indít Simontornya Város Önkormányzatának fenntartásában az "Őszikék" Szociális Szolgáltató Központ (7081 Simontornya, Vár tér 3-4.)

A Mozgáskorlátozottak Somogy Megyei Egyesülete által fenntartott Napsugár Egyesített Támogató szolgálat többletfinanszírozást kap – Tabi, Lengyeltóti, Fonyódi Kistérség ellátási területen végzett tevékenységére.

Forrás: [Foglalkoztatási és Szociális Hivatal](#)

Felhívás szociális intézményt működtető nem állami és egyházi fenntartók által igénybe vehető 2010. évi normatív állami hozzájárulás előzetes igényléséről

Mivel minden évben problémát okoz néhány nem állami fenntartónál az előzetes normatív igénylés bejelentése és ellenőrzéseink során tapasztaltuk, hogy figyelmetlenség miatt több szervezet elesett a normatív hozzájárulástól, ezért az alábbiakban szó szerint közreadjuk a Foglalkoztatási és Szociális Hivatal által kiadott, Kovács Ibolya főosztályvezető asszony által készített, részletes tájékoztató anyagot.

Normatív állami hozzájárulás előzetes igénybejelentése

A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatást, intézményt működtető nem állami és egyházi fenntartók által igénybe vehető 2010. évi normatív állami hozzájárulás előzetes feltételét a 2008. évi CII. tv. (továbbiakban: **Kvtv.**) 30. § (7) bekezdése szabályozza:

„30.§ (7) A személyes gondoskodást nyújtó szociális, illetve gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmény, szolgáltatás – ide nem értve a bázis-szállást - nem állami fenntartója esetében a **2010. évi normatív hozzájárulás igénylésének feltétele**, hogy a fenntartó, illetve fenntartóváltozás esetén a jogelőd fenntartó **2009. július 31-éig bejelentse** a Kincstár - **fenntartó székhelye szerinti illetékes** - regionális igazgatóságának

- a) a normatív hozzájárulás-igénylés alapjául szolgáló várható feladatmutatót (ellátotti létszám, férőhelyszám, szolgálat, központ) és
- b) az igénybevétel 2010. évi várható időtartamát.

A **határidő elmulasztása esetén igazolási kérelemnek nincs helye**. Ha a jogelőd fenntartónak nem volt bejelentési kötelezettsége, a határidőt követő fenntartóváltás esetén a feltételeket teljesítettnek kell tekinteni.”

FONTOS tudnivaló a fentiek alapján:

- A **2009. július 31.** határidő jogvesztő (semmilyen indok alapján nem fogadható el, és nem mérlegelhető az előzetes igénybejelentés elmulasztása), ezért a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (továbbiakban: Ket.) 30. § d) pontja alapján a hatóság az elkésett kérelmet érdemi vizsgálat nélkül, **nyolc napon belül végzéssel** elutasítja (ebben az esetben a teljes év időszakára, vagy évközi szolgáltatásnyújtásnál annak időarányos részére nem vehet igénybe állami támogatás).
- Az előzetes igénybejelentésnek nincs jogszabály által előírt formanyomtatványa, azonban a fent idézett Kvtv. 30.§ (7) bekezdésének a) és b) pontjában előírt adatokat feltétlenül tartalmaznia kell.

A Magyar Államkincstár Regionális Igazgatóságai a már finanszírozott szociális intézmény fenntartók részére postai úton megküldik, az új fenntartók részére pedig a fenntartó kérésére küldik meg az előzetes igénybejelentő adatlapot.

Normatív állami hozzájárulás igénylése (tényleges feladatellátásra)

A **2010. évi** tényleges normatív állami hozzájárulás igénylésére vonatkozó szabályokat

- egyrészt Kvtv. 30.§ vonatkozó szakaszai,
- másrészt a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmény és a falugondnoki szolgálat működésének engedélyezéséről, továbbá a szociális vállalkozás engedélyezéséről szóló 188/1999. (XII. 16.) Korm. rendelet (**Szmr.**) 21. § tartalmazza.

Feladatellátási normatív állami hozzájárulásra akkor jogosult a nem állami és egyházi fenntartó, ha az általa fenntartott szolgáltató, illetve intézmény a tárgyévben jogerős működési engedéllyel rendelkezik, és megfelel a Kvtv.-ben meghatározott egyéb feltételeknek.

A tényleges feladatellátás után igényelt normatív hozzájárulásról és a képzési hozzájárulás igényléséről, valamint annak elszámolásáról a Szmr. mellékletei szerinti adatlapot kell használni:

- A feladatellátási normatív hozzájárulást a *2. számú melléklet* szerinti adatlapon,
- a képzési normatív hozzájárulást a *8. számú melléklet* szerinti adatlapon kell igényelni.
- Bázis-szállás után feladatellátási normatív hozzájárulás utólagosan, az elszámolás során, a *7. számú melléklet* szerinti adatlapon igényelhető.

Az igénylőlaphoz csatolandó dokumentumokat az Szmr. 21. § (4) bekezdése írja elő.

- A fenntartó a szolgáltató, illetve az intézmény beszámolója és dokumentációja alapján - a *7. számú melléklet* szerinti adatlap segítségével,
- a tárgyévben igénybe vett képzési normatív hozzájárulással - a *9. számú melléklet* szerinti adatlap segítségével -
  - a tárgyévet követő év január 31-éig,
  - a szolgáltató, illetve az intézmény megszűnése és fenntartóváltozás esetén a működési engedély visszavonásáról, illetve módosításáról, ismételt kiadásáról

szóló határozat végrehajthatóvá válását követő tizenöt napon belül számol el.

Budapest, 2009. június 30.
Kovács Ibolya Főosztályvezető”

Írta: Kovács Ibolya Főosztályvezető, [Foglalkoztatási és Szociális Hivatal, Szociális Főosztály](#)

A Magyar Államkincstár oldalán letölthető az Szmr. 2. számú melléklete szerinti igénybejelentő adatlap excel formátumban az alábbi címen:
<http://www.allamkincstar.gov.hu/dokumentum/2332>
Az adatlaphoz kitöltési útmutatót is ad a Kincstár az alábbi címen:
<http://www.allamkincstar.gov.hu/dokumentum/2333>
Az adatlapot egy példányban, a fenntartó által cégszerűen aláírva kell benyújtani 2009. július 31-ig a Kincstár illetékes regionális igazgatóságához. A Magyar Államkincstár Dél-dunántúli Regionális Igazgatósága címe: 7602 Pécs,
Pf.: 163; Ügyfélszolgálat címe: 7633 Pécs, Szigeti u. 33/A.

Tájékoztatás a 92/2008. (IV. 23.) Korm. rendelet szerinti vizsgálatokról

Tájékoztatjuk az intézményvezetőket, a fogyatékos személyek alapvizsgálatáról, a rehabilitációs alkalmassági vizsgálatról, továbbá a szociális intézményekben ellátott személyek állapotának felülvizsgálatáról szóló 92/2008. (IV.23.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdés b) pontja értelmében a fogyatékosok alap és felülvizsgálatát, valamint a szociális foglalkoztatási és rehabilitációs vizsgálatokat 2009. július 1-jétől az Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézet (továbbiakban: ORSZI) végzi.

Az ORSZI honlapján közzétette azokat az új típusú adatlapokat, melyeken a vizsgálatokat a továbbiakban igényelni kell.

Felhívjuk az intézményvezetők figyelmét arra, hogy a 92/2008. (IV.23.) Korm. rendelet Záró rendelkezések 14. §-ában foglaltak továbbra is érvényesek a gondozási felülvizsgálatokra. A rendelet hatálybalépésekor intézményi jogviszonyban álló, és felülvizsgálatra kötelezett ellátott gondozási felülvizsgálatára a 2007. december 31-én hatályos rendelkezések alapján meghatározott időpontban kerül sor. Ha az e rendelet hatálybalépését megelőző időpontban esedékes felülvizsgálatra nem került sor, a következő gondozási felülvizsgálatot az esedékesség időpontját követő harmadik évben kell elvégezni. A 2007. december 31-én hatályos rendelkezések szerint gondozási felülvizsgálatra nem kötelezett ellátottakat az intézményi jogviszony létrejöttét követő ötödik évben, ha pedig az intézményi jogviszony 2005. január 1-jét megelőzően jött létre, 2010. évben kell felülvizsgálni.

Kérelem adatlapok letöltési helyei:

1. fogyatékos személyek alapvizsgálata

<http://www.orszi.hu/html/K%C3%A9relem%20%C3%A9s%20vizsg%C3%A1lat%20-%20alapvizsg%C3%A1lat.doc>

2. Intézményen belüli szociális foglalkoztatási alkalmassági vizsgálat és felülvizsgálat

<http://www.orszi.hu/html/K%C3%A9relem%20%C3%A9s%20adatlap%20-%20foglalkoztat%C3%A1si.doc>

3. Átfogó rehabilitációs alkalmassági és felülvizsgálat

<http://www.orszi.hu/html/K%C3%A9relem%20%C3%A9s%20adatlap%20-%20%C3%A1tfog%C3%B3.doc>

4. Gondozási felülvizsgálat kivételes esetben (az ellátást igénybevevő kérésére, nincs külön adatlap)

Változás az eddigi gyakorlathoz képest, hogy az ORSZI megjelölte, hogy milyen dokumentumokat kér csatolni az adatlaphoz.

Kérelemhez csatolandó dokumentumok listája:

Alapvizsgálat:

- Szociális intézményi kérelem és adatlap egészségi állapotot tartalmazó „B” lapja,
- A szociális intézmény által, előgondozás során készített feljegyzés az igénylő állapotáról,
- TAJ kártya fénymásolata
- Személyi igazolvány fénymásolata
- A fogyatékoság jellege szerinti 3 hónapnál nem régebbi szakorvosi lelet,
- OOSZI, ORSZI fogyatékosági és egyéb vizsgálatai,
- Egyéb egészségügyi dokumentáció, ami a korábbi állapotát is bizonyítja (IQ teszt, MAWI mozaik próba stb.)
- Gyógypedagógiai vizsgálatok

Intézményen belüli szociális foglalkoztatási alkalmassági vizsgálat és felülvizsgálat:

- Rendelkezésre álló egészségügyi dokumentáció
- Rendelkezésre álló gyógypedagógiai dokumentáció
- TAJ kártya fénymásolata
- Személyi igazolvány fénymásolata
- Kérelem a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátás igénybeviteléhez „B” lapja
- A szociális intézmény által, előgondozás során készített feljegyzés az igénylő állapotáról, vagy régebbi ellátás esetén az egyéni gondozási, fejlesztési terv, rehabilitációs program, foglalkoztatási terv
- Az intézmény Foglalkoztatási Szakmai Programjában felsorolt foglalkozások TEÁOR szám szerint
- OOSZI/ ORSZI fogyatékosági és egyéb vizsgálatok dokumentumai
- Egyéb, állapotát és foglalkoztathatóságát igazoló dokumentáció (szakorvosi leletek, zárójelentések, IQ teszt, MAWI mozaik próba, PAC teszt, igény szint vizsgálat stb.)
- 3 hónapnál nem régebbi, a fogyatékoság, illetve a betegség szerinti szakorvosi lelet

Átfogó rehabilitációs alkalmassági és felülvizsgálat:

- Az ellátott rendelkezésre álló egészségügyi és gyógypedagógiai dokumentáció
- Kérelem a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátás igénybeviteléhez „B” lapja
- TAJ kártya fénymásolata
- Személyi igazolvány fénymásolata
- A szociális intézmény által, előgondozás során készített feljegyzés az igénylő állapotáról
- Az intézmény Foglalkoztatási Szakmai Programjában felsorolt foglalkozások TEÁOR szám szerint
- OOSZI/ORSZI fogyatékosági és egyéb vizsgálatai
- Egyéb, állapotát igazoló dokumentáció (szakorvosi leletek, zárójelentések, IQ teszt, MAWI mozaik próba, PAC teszt stb.)
- 3 hónapnál nem régebbi, a fogyatékoság, illetve a betegség szerinti szakorvosi lelet

A vizsgálatokat az ellátott tartózkodási helyén, a szociális intézményben vagy kirendeltségünkön végzik, melyről a kérelmet benyújtó intézmény vezetőjét a beérkezett adatok tanulmányozását követően értesítik.

A vizsgálatok sikeres elindítása érdekében kérdéseivel, problémáival keresse az ORSZI Szociális Főosztályát, melynek elérhetősége:

szükséges. Az önkormányzatok is csak autóbuzos személyszállító engedély birtokában végezhetnek közúti közlekedési szolgáltatást. Saját számlás utas szállítást végző autóbuz vezetésehez PÁV II. alkalmassági minősítés nem szükséges. Az csak közúti közlekedési szolgáltatást végző autóbuz, személygépkocsi vezetése esetén kötelező.) Amennyiben nem saját tulajdonú gépjárművel látja el a szolgáltatást, szükséges gépjárműhasználatra vonatkozó dokumentum (kölcsönadási szerződés, használati jogot biztosító szerződés) (K)

Falugondnokra vonatkozó dokumentációs kötelezettségek

3. Közalkalmazotti álláshirdetés/ Álláshirdetés a Mt. ⁽²⁾ szerint (K) – Kjt. 20/A. § (1) bekezdés ⁽¹⁾
4. Pályáztatás dokumentumai, amennyiben a falugondnok közalkalmazotti kinevezése 2007. IX. 1-jét követően történt. – Kjt. 20/A. § ⁽¹⁾
5. Falu- vagy tanyagondnokot választó falugyűlés/közmeghallgatás jegyzőkönyve (A)
6. Közalkalmazotti kinevezés, munkaszerződés - civil vagy állami fenntartó esetében - (K) – Kjt. 21.§ (1) bekezdés ⁽¹⁾, továbbá 25/B. § (1) bekezdés ⁽¹⁾ és az Mt. 76.§ (1) bekezdés ⁽²⁾, és 86/C.§ (1) bekezdés ⁽²⁾
7. Munkaköri leírás (K) – 1/2000 (I.7.) SzCsM rendelet 5 § (1) bekezdés e) pontja ⁽³⁾
8. Foglalkozás-egészségügyi dokumentumok (K) - 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet ⁽⁶⁾
9. Munkáltatói igazolvány (K) – 1/2000 (I.7.) SzCsM rendelet 19. § (3) bekezdés ⁽³⁾
10. Helyi, egyéni munkaterv - heti, havi, éves - (A)
11. A szociális szolgáltatást végző falu- vagy tanyagondnok képzési tanúsítványa vagy képzésre való bejelentkezés igazolása (K) – Szmr. 2/A. § (1) bekezdés c) pont ⁽⁷⁾, 81/2004. (IX. 18.) ESzCsM rendelet ⁽⁸⁾
12. Működési nyilvántartás dokumentumai (K) – Szt. 92/F. § ⁽⁴⁾ végrehajtása: 8/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet ⁽¹²⁾
13. Továbbképzési terv az adott évre, a szociális szolgáltatást végző személy (a falugondnok) kreditpontos továbbképzéseinek tanúsítványa, a továbbképzések nyilvántartása (K) – 9/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet 15. § ⁽⁹⁾

Működési dokumentációk:

1. Működést megalapozó helyi rendelet (K)
2. Alapító Okirat – ha a szolgáltató költségvetési szerv (K) – 1/2000 (I.7.) SzCsM rendelet 5. § (1) bekezdés b) pont ⁽³⁾
3. Ellátási szerződés - egyházi, civil, vállalkozói működtetés esetén (K) – Szt. 120-121.§ ⁽⁴⁾
4. Társulási szerződés - amennyiben egy falugondnoki szolgálat lát el több települést (K) – Ötv. 42-43. § ⁽⁵⁾
5. Szakmai program (K) –1/2000 (I.7.) SzCsM rendelet 39. § (5)-(6) bekezdése ⁽³⁾, ha a szolgálat önállóan működik; 1/2000 (I.7.) SzCsM rendelet 5/A. § (1)-(2) bekezdése ⁽³⁾, ha intézményhez integráltan működik
6. A szolgálat működési engedélye (K) – Szmr. 2/B. § (2) bekezdés ⁽⁷⁾
7. Tanúsítvány – a szolgálat intézményi integrációja esetén (K) - Szmr. 7. § (2) bekezdés ⁽⁷⁾
8. A fenntartó jóváhagyása a szakmai program tartalma tekintetében (K) – (Szt. 92/B § (1) bekezdés c) pont ⁽⁴⁾
9. Normatíva igénylés dokumentumai (K) – nem állami/egyházi fenntartó Szmr. ⁽⁷⁾
10. Szervezeti és működési szabályzat (SZMSZ) (K) – elfogadható ha a polgármesteri hivatal, vagy a körjegyzőség SzMSZ-ébe beépítve áll rendelkezésre, 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet 5/B. § a) - f) ⁽³⁾
11. Házirend - csak szolgálat intézményi integrációja esetén – (K) – 1/2000 (I.7.) SzCsM rendelet 5. §, (2) bekezdés b) pont ⁽³⁾
12. Szabályzatok, önállóan működő szolgálat esetén: munkavédelmi és tűzvédelmi szabályzat, gépjármű-üzemeltetési szabályzat (K) pénzügyi szabályzat (K) – 1/2000 (I.7.) SzCsM rendelet 5. § (1) bekezdés ⁽³⁾, munka- védőruha juttatás dokumentumai (K) – 1/2000 (I.7.) SzCsM rendelet 6. § (11) bekezdés ⁽³⁾

- Szabályzatok, integrált intézményben történő működés esetén: iratkezelési szabályzat, anyaggazdálkodási-, leltár-, és selejtezési szabályzat, tűzvédelmi szabályzat - 1/2000 (I.7.) SzCsM rendelet 5. § (1) bekezdés ⁽³⁾
13. A szolgálat éves költségvetése, pénzügyi beszámolója, a normatíva-felhasználás kimutatása (K)
  14. Önköltségszámítás - 1 fő ellátott személyre jutó költségek kiszámítása - (K) - Szt. 115. § (1) bekezdés ⁽⁴⁾ és Tr. 14/A. § (1) és (2) bekezdés ⁽¹¹⁾
  15. Térítésköteles szolgáltatás dokumentációja (K) - Szt. 115/A. § ⁽⁴⁾ és Tr. 2.§ (5) bekezdés ⁽¹¹⁾. A személyi térítési díj mellett térítési díj kérhető a külön jogszabály szerinti alapfeladatok körébe nem tartozó szociális szolgáltatásokért, valamint az intézmény által szervezett szabadidős programokért. Az eseti térítési díj fizetésének eseteit a házirendben és a megállapodásban kell meghatározni.
  16. A falugondnok éves szakmai beszámolója és a beszámolót elfogadó testületi ülés jegyzőkönyve (K) - Szt. 92/B. § (1) d) pontja ⁽⁴⁾, amennyiben a beszámoltatás nem írásban történik, annak dokumentálását a képviselőtestületi ülésről készített jegyzőkönyvben kell részletesen rögzíteni.

Ellátotti dokumentációk:

17. Nyilvántartás a falugondnoki ellátásban részesülő lakosokról, egyéni törzskönyv (K) - Szt. 18. § a)-i) pontok, 20. § ⁽⁴⁾
18. Megállapodás az ellátást igénylőkkel, ill. törvényes képviselőjükkel (K) - Szt. 94/B. § (1)-(2) bekezdés ⁽⁴⁾
19. A feladatellátás szakmai dokumentuma: munkanapló, szolgáltatási napló. A munkanapló formai előírásait a fenntartó határozza meg. Szakmai ajánlás az Országos Módszertani és Képzési Központ által javasolt Szolgáltatási napló vezetése, mely dokumentum naponta vezetendő, és a havi összesítés a szolgáltatás szakmai szempontú kiértékelése mellett a normatíva felhasználásának ellenőrzésére is lehetőséget ad. (A)
20. A szociális ellátás iránti kérelem a falugondnoki szolgáltatásra nem vonatkozik, előgondozást nem kell végezni.
21. Ellátotti jogok érvényesülése (K) - Szt. 96. § (1) tájékoztatási kötelezettség ⁽⁴⁾, Szt. 94/K. § az ellátottjogi képviselő ⁽⁴⁾, Tr. 4.§ önköltség összegének megismertetése ⁽¹¹⁾, 1/2000 (I.7.) SzCsM rendelet 6.§ (10) bekezdés ⁽³⁾ tartási életjáradéki és öröklési szerződés tilalmának megismertetése.
22. Az ellátotti panaszok dokumentumai, amennyiben volt (K) - Szt. 94/K.§ ⁽⁴⁾
23. Az adott évi statisztikák az év közben induló szolgáltatás esetén az első teljes hónaptól 2009. évben induló szolgáltatás esetén 2009. január 1-jétől szükséges adatot szolgáltatni (K) - OSAP (Országos Statisztikai Adatgyűjtési Program, KSH számára kell szolgáltatni), valamint a 226/2006. (XI.20.) Korm. rendelet 5. számú melléklet 1.5 pontja ⁽¹³⁾
24. Az adott falugondnoki szolgálatról megjelent híradások (elektronikus és írott sajtó, tv, rádió) dokumentumai (A)

Jelmagyarázat:

- (A): ajánlott dokumentum
(K): kötelező dokumentum

Hivatkozások:

- ⁽¹⁾ 1992.évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról (Kjt.);
- ⁽²⁾ 1992. évi XXII. törvény a Munka Törvénykönyvéről (Mt.);
- ⁽³⁾ 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről (1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet);
- ⁽⁴⁾ 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (Szt.);
- ⁽⁵⁾ 1990. évi LXV. törvény a helyi önkormányzatokról (Ötv.);
- ⁽⁶⁾ 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről;

Jó gyakorlatok demens ellátást végző idősök otthonaiban

Előző hírlevelünkben elindítottunk egy anyaggyűjtést a régióban alkalmazott demens ellátási, foglalkoztatási gyakorlatokról. A pécsi Integrált Szociális Intézményből (Pécs, Malomvölgyi út 21.) Bleyer Erzsébet igazgató asszony küldte el az általuk alkalmazott módszereket, melyet hírlevelünkben az alábbiakban közreadunk.

Továbbra is várjuk a demens ellátottakkal kapcsolatos tematikus foglalkozásokat végző intézmények gyakorlatának leírásait az alábbi e-mail címre: gyonk@t-online.hu - Hegyhát Integrált Szociális Intézmény SzocioNet DDRMHSZK 7064 Gyöngy, Táncsics u. 472. Telefonon keresztül is fogadjuk kérdéseit a témával kapcsolatosan: 74/548-002 – Dénes Andrea, Pintér Györgyi. **A gyakorlatok leírását szeptember 15-ig várjuk.** Egyeztetést követően a leírások számának függvényében jelennek meg közreadásaik a Szakmai Hírlevélben.

Mini-Mentál Teszt a gyakorlatban

I. Orientáció:

Melyik évben vagyunk?

- **Felismertetés:** kartonból évenként külön készült tábláról, amelyeken évszámok jól láthatóan, nagy betűmérettel jelenítünk meg.
- Az évszámok alatt megjeleníthető 1-1 esemény fotóval, amely az idősökkel kapcsolatos. pl: Feldíszítettük a májusfát, vagy kirándultunk az állatkertbe stb...

Melyik évszakban, vagyunk?

- Mi történik pl: tavasszal? - **Beszélgetés** /kiskertben, a természetben, az időjárással, az öltözködés terén stb..
- Az évszak és a természet által gyűjtés az idősökkel: pl: ibolya szedése, stb..
- **Természet utáni ábrázolása:** Magyarázat, szemléltetés, érzékelés során szerzett tapasztalatszerzés
- Mondjuk úgy fényképezőgép hiányában történő természet utáni ábrázolás: színes ceruza, zsírkréta, temperafesték technikával. **Közben: Zenehallgatás**
- pl: Vivaldi: Négy évszak- Tavasz
- Tavasz színeinek felismertetése társak ruhadarabjairól
- **Tavasz a költők, írók nyelvén:** Tavaszi versek, rövid novellák, mesék
- Tavaszi dalok: **közös éneklések**, új ismeretet nyújtó vidám dalok gyakoroltatása, már ismert dalok felelevenítése
- Évszak ünnepei színes fotókról
- Zöldségek, gyümölcsök, virágok az adott évszakban / képek kiválasztása, mágnes táblára helyezés/

Milyen nap van ma?

- Heti időjárás naptár készítése következő üresen maradt rubrikájának meghatározásával
- Tréfás versikével, amely utánpótlásra irányuló mozgással követhető az idősök számára: /Hétfőn heverünk.../
- **Napok felsorolásával:** megállunk az adott nap említésénél.
- **Kiegészíthető:** Milyen nap volt tegnap? Mi történt? Milyen nap lesz holnap? Holnapután?

Milyen hónapban vagyunk?

A hónap szintén az évszak mintájára megvalósítható + Javaslat: havi terv bevonásában vegyenek részt a középsúlyos és az enyhe demensek.

Milyen időpontban vagyunk?

- **Meghatározathatunk:** általunk készített képes napirend szemléltetésével napszakot, és kartonból készített, vagy valódi óra felhasználásával pontos időpontot.
- **Kiegészíthető:** mit csinálunk ebben az időpontban? /Mágnes kép felhelyezés, Idősek által készített rajz, stb.../

Hol vagyunk?

Melyik országban?

- **Beszélgetés az ország nevezetességeiről**
- **Térkép rajzolása**

Melyik megyében?

Földrajzi megyetérkép Magyarországról. Megyék és megyeszékhelyek megtalálása térképen, felsorolása.

Melyik helységben?

- Pécs híres utcáiról, nevezetességeitől fotók nézegetése, felismerés, megnevezés
- Szétvágott képek összeillesztése a városról
- Meghatározás a megyetérképen.

Milyen intézménybe vagyunk?

Fotók felismertetése az intézményről /külső, belső/ társakról, rendezvényekről, közös élményekről.

Melyik szinten?

- Lift megtekintése, idősek utaztatása benne.
- Kitekintés az ablakon.
- Fotók nézegetése az adott osztály külső elhelyezkedéséről.

II. Megjegyző emlékezet / Három egymástól független tárgy/

- A tárgyak letakarhatóak kendővel: Tárgyak megtalálása a kendő alá
- Tárgyak anyagának tapintása, felismerése/ / puha, kemény/
- Tárgyak megnevezése szemlélés során
- Hasonlóságok, különbözőségek a tárgyak közt.

III. Figyelem és számolás

Fejben nagyon nehéz, senki sem tudja megoldani. Bármilyen eszközzel végrehajtható, pl: dobálja bele a lakó az akváriumba a papír halacskákat, stb...

Világ szó visszafelé betűzve:

Egymástól független nagyméretű, nyomtatott, összekevert betűk visszafelé sorrendbe állítása, összeolvasása.

Megjegyző emlékezet: Három tárgy emlékezetbeli felsorolása

Ábramásolás: A feltüntetett ábra alakzatának tisztázása, majd másolása

Pécs, 2009. 05. 15.

Írta: Bleyer Erzsébet, Integrált Szociális Intézmény, Pécs

Szerk.: [Hegyhát Integrált Szociális Intézmény](#)

Demens foglalkozás vázlata

1. Bevezetés (Bemutatkozás)

- Ráhangelődés

2. Célkitűzés

- Gondolkodási- képesség fejlesztése
- Elemző,- összehasonlító képességek fejlesztése
- Téri helyzetek, időbeli folyamatok értelmezése, megfogalmazása, megjelenítése
- Új ismeretek szerzése a régi felelevenítése
- Labdajáték alkalmazása, célba dobás, kosárba dobjuk a labdát.

Fejleszt: Távolság és tér érzékelést, figyelemkoncentrációt, tapintásos érzékelést, szem- kéz koordinációs készséget. Szemfixáló mozgást a mozgó labda szemmel követése fejfordítás nélkül, szociális képességet mely elősegíti az együttműködő készség gyakorlását, fegyelmezettséget, szorongás leküzdését, sikerorientáltságra törekvés, a társak figyelése, társas kapcsolatok elősegítése.

3. A foglalkozás témájának megbeszélése

- Orientációs gyakorlatok.
- Melyik évben vagyunk?
- Milyen évszakban?
- Milyen hónapban?
- Milyen nap van ma?
- Milyen időpontban vagyunk?
- Hol vagyunk?
- Melyik országban,
- Milyen megyében?
- Melyik helységben?
- Milyen Intézményben?
- Melyik szinten?
- **Hol vagyunk?**(Ország, megye, helység, intézmény, szint.)

4. A foglalkozás menete

Szemléltető eszközök segítségével, egyéni képességekhez mérten feladatok adása, illetve közös csoportos munka és játék.

5. A foglalkozás befejezése,

- Értékelés
- Egyénileg mindenkit értékelni valós teljesítménye szerint! Kiemelni az eredményeket! Dicsérni!

Szemléltetéshez eszközök:

1. Európa térkép részlet.(az ország kereséséhez)
2. Magyarország térképe.
3. Képek, illusztrációk az évszakokról.
4. Naptár.
5. Óra.
6. Intézményi képek, kórházi kép.
- 7.Papír, ceruza
8. Papír kosár, 2 kislabda
- 9.CD lejátszó + CD

A foglalkozás menete

Hangulatkeltés, motiváció

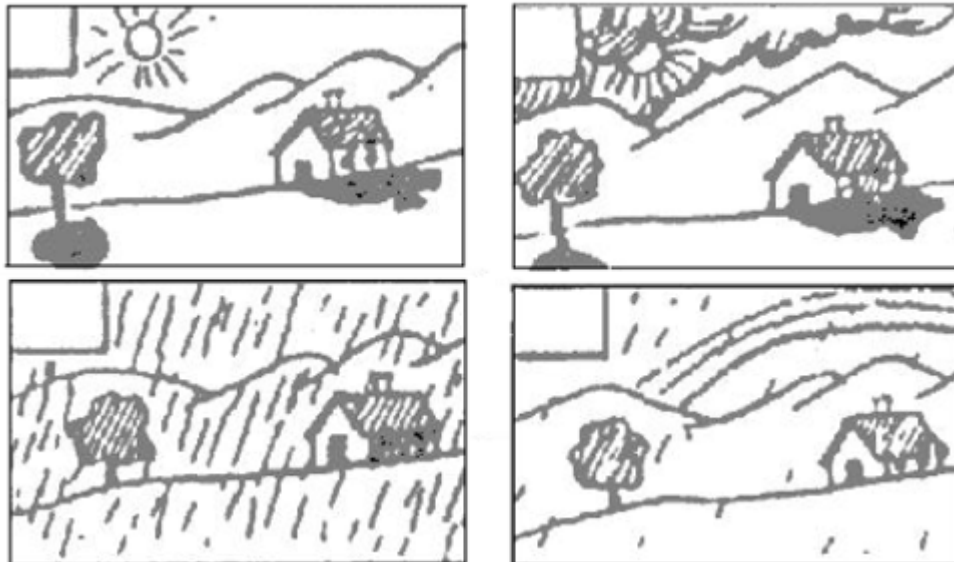
Magyarország című dal meghallgatása (Oláh Ibolya)

I. Hol vagyunk?(Ország, megye, helység, intézmény, szint.) Szemléltetési eszközök segítségével.

II. Időérzékelés, tájékozódás időben

Eseménysor összeállítása (képek, népi mondák, versek)

1.Évszakok, napszakok eseményei

Ha megfénylik a vízkereszt,
Megcsordítja az ereszt,
Akkor évben jól ereszt
A kolbász és a gerezd,
Öregektől tudom ezt.

Szépen fénylik Vince,
Megtelik borral a pince;
Ha ködös lesz a hadakozás;
Ha szeles, embernek sírt ás;
Hogyha erős vagy nedves,
Lesz a kenyér igen kedves.

Ha Zsuzsanna napján az ég
Megrendül délről:
Nyugatról jó idő;
Ha pedig északról:
Keletről jégeső jó.

Ha Mátyás nem talál jeget,
akkor csinál,
Ha pedig talál, akkor tör.

A márciusi hó,
Ha zsákkal viszik a határon,
Még akkor sem jó.

Ha áprilisban az ég zeng,
Jó és hasznos időt jelent.

Ha húsvétkor eső száll,
Pünkösdig az meg nem áll.

Ha Szent György napja előtt az
ég dörren,
Bő termés lesz abban az évben.
Ilyenkor, akinek fájós a dereka,
jól meg kell hengergőzzön a földön,
szántáson-vetésen, réten,
aztán soha többé nem fog fájni
Szervác, Pongrác, Bonifác,
Meleg ruhát, nem gatyát.

Hogyha Medárd pityereg,
Negyven napig csepereg.
Ha fényes lesz Szent Pál,
Minden termés szépen áll.

Pál fordulása ha tiszta,
Bőven terem, mező puszta,
Ha szeles: jó hadakozás,
Ha ködös: embernek sírt ás,
Ha pedig havas vagy nedves,
Lesz kenyér igen kedves.

Ha Péterkor nagy a meleg,
Várhatod a hideg telet.
Hull a dér, jön a tél,
Daru, gólya útra kél.

Ha Szent Mihály napján
Még itt van a fecske,
Karácsonyig vígan
Legelhet a kecske

2.Hét napjai, eseményei

Hétfő hetibe,
Kedd kedvibe,
Szerda szeribe,
Csütörtök csúribé,
Péntek pitvarába,
Szombat szobájába,
Vasárnap a verpeléti vásárba.

Hétfő heves
Kedd kedves,
Szerda szerelmes,
Csütörtök csendes,
Péntek piszkos,
Szombat szappanos,
Vasárnap kényes.

3.Tájékozódás egy napon belül: napszakok, napi események, időtartam
(Reggel, délelőtt, délben, délután és este mettől meddig tart? Mikor mit csinálunk?)
Képek közül kell kiválogatni! Beszélni róla!

Óra használata: Hány órákór van reggeli, ebéd, vacsora?.....

Hogyan változik a hőmérséklet reggeltől estig?

(Reggeltől emelkedik délutánig, majd naplemente után lehűl.)

Mikor van melegebb? Mondja meg a helyes választ?

Délben; ősszel; ha felhős az ég; ha eső esik; este; tavasszal; reggel; nyáron; ha derült az idő; ha hó hull.

Milyen ruhadarabokat hordunk a különböző évszakokban? Mindegyik évszakhoz rajzoljon!

--	--	--	--

tél

tavas

nyár

ősz

4.Naptár használata

5.Dátumok, események időrendje, időtartama

Ünnepek, nemzeti ünnepek, események.....

6.Egyéni ünnepek, dátumok időrendje

Születésnapok, névnapok stb....

7.Az eltelt idő érzékeltetése (Mennyi idő telt el, ha délelőtt 10. órakor kezdtünk? Óra használata.)

III. Számolunk: Népi gyermekmondóka felelevenítése.

Egy - megérett a meggy,

Kettő - csipkebokor vessző,

Három - te leszel a párom

Négy - biz oda nem mégy,

Öt - hasad a tők,

Hat - hasad a pad,

Hét - nem ettél túrós derelyét,

Nyolc - üres a polc,

Kilenc - kis Ferenc,

Tíz - tiszta víz,

Ha nem tiszta,

Vidd vissza,

Ott a számár,

Megissza.

Számolunk 100-ig, majd visszafelé tízesével majd hetesével. (Mindenki sorra kerül)

IV. Mondja a **világ** szót visszafelé

Mondja a **virág** szót visszafelé

A két szó között mi a különbség?

Mondok, három szót nagyon figyeljenek, mert visszakérdezem: **ceruza, szekrény, kapa**

Visszakérdezés. (Jól jegyezzék meg, mert később újból megkérdezem a három szót!

Arra gondoljanak, ezeket a tárgyakat mire használják!)

V. Játék: Célba dobó játék (kosár+ labdák)

(ajándék a résztvevőknek, a manuális foglalkozáson készített papír virágok)

VI. Visszakérdezés (három szó)

VII. Értékelés. Dicséret.

Pécs, 2009. május 15.

Írta: Bleyer Erzsébet, Integrált Szociális Intézmény, Pécs

Szerk.: [Hegyhát Integrált Szociális Intézmény](#)

★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★
HAJLÉKTALAN ELLÁTÁS ROVAT
 ★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★

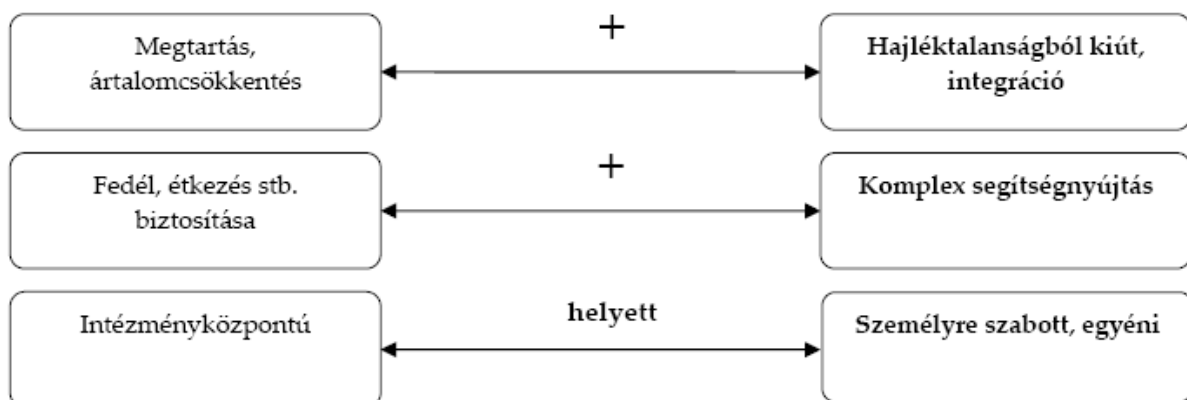

A hajléktalan emberek munkaerő-piaci pozíciójának javítása a TÁMASZ Alapítványnál I. rész

Paradigmaváltás

A hajléktalan ellátás területén jelentős paradigmaváltás történik, mely a hajléktalan ellátást, a segítői munkát merőben új alapokra helyezi. A Módszertani csoport szakmai munkáját ez a paradigmaváltás határozza meg, valamint ennek terjesztése a régió hajléktalan ellátó szervezeti körében.

A paradigmaváltás lényege, hogy az eddigi megtartó, ártalomcsökkentő attitűdöt a kiútkeresés, a hajléktalanságból való kilábalás igénye váltotta fel. Az intézményközpontú gondolkodást felváltja a személy-, szolgáltatásközpontú gondolkodás. Mindezt a már meglévő intézményrendszerre támaszkodva, a meglévő szolgáltatások mellett.

Már régóta elfogadott szakmai megállapítás, hogy a hajléktalanság problémáját nem csupán a lakástalanság, vagy a biztonságos, kiszámítható jövedelem hiánya okozza, hanem komplex módon kapcsolati zavarok, az idő és tér strukturálatlansága hozzájárul a szélsőségesen nehéz szociális élethelyzet fennmaradásához.

A szemléletbeli változás alapja, hogy a hajléktalanságból kivezető út komplex segítségnyújtást igényel a szakemberek részéről, aminek alappillérei az önálló lakhatás megteremtése, a foglalkoztathatóság és foglalkoztatottság elérése, tartós fennállásuk érdekében a folyamatos segítség életvitelben.

A komplex segítségnyújtás alappillérei: az önálló lakhatás megteremtése, valamint foglalkoztatottság, foglalkoztathatóság elérése.

Munkára felkészítő csoport megalakulása

A paradigma váltás megértése és átgondolása kapcsán szembesült a TÁMASZ Alapítvány szakmai gárdája azzal, hogy nincs szakmai koncepciója technikai ismerete a foglalkoztatásra való felkészítés megvalósításához. Első lépcsőként létrehozta a munkára felkészítő csoportot, melynek az volt a feladata, hogy pótolja ezt a hiányosságot. A csoport tagjai az Alapítvány egységeiből (utcai szolgálat, nappali ellátás, férfi-női menedékhely, férfi-női átmeneti szálló) delegált azon szakemberek voltak, akik vállalták, hogy hajlandóak többletmunkát végezni ennek a területnek a megismerése céljából.

A csoport alapvetően három célt tűzött ki maga elé. Első és legfontosabb feladatának tekintette, hogy megfelelő szakma-technikai módszert dolgozzon ki a hajléktalan kliensek munkaerő-piaci pozíciójának javítására. Másodsorban a csoport figyelemmel kíséri az Alapítvány kliensei körében a munkaügyi helyzet változásait. Ennek eredményeit megossza az Alapítvány vezetésével, és javaslatokat teygen a helyzet javítására. Harmadsorban a munkacsoport figyeli azokat a pályázatokat, amik a fenti célok elérésében segíthetnek, és segíti ezen pályázatok megírását.

A munkacsoport vezetője előzőleg az értelmileg akadályozottak nyílt munkaerő-piaci elhelyezésében bevált un. Támogatott Foglalkoztatás (továbbiakban TF) területén szerzett tapasztalatokat. Miután a csoport tagjai részletesen megismerték a TF működését az értelmileg akadályozott célcsoportnál, döntöttek arról, hogy ezt a munkamódszert alkalmazzák a hajléktalan kliensek esetében. Ehhez természetesen szükség volt a program a célcsoport specifikumainak figyelembevételével történő átalakítására. Ehhez jött segítségül a HEFOP 2.2. pályázat, aminek köszönhetően a TF átalakítása úgy történt meg, hogy az rögtön az Alapítvány, a munkacsoportban nem résztvevő dolgozói számára is elérhető legyen. Elkészült egy 150 órás digitális tananyag, amely gyakorlatiasan mutatja be a TF lépéseit, illetve munkaügyi és pszichológiai segítséget nyújt a kliensekkel való munkához.

TÁMASZ működési rendjének változása a paradigma váltás jegyében

A munka megkezdésének már az elején kiderült, hogy ez a munka más készségeket, képességeket igényel a segítő szempontjából is, mint az eddigi gyakorlatuk volt. Az új, konkrétan megfogalmazott célok, a mérhető eredmények újdonságok voltak a klienseknek és segítőknél egyaránt. A munkacsoport tagjai az előzőekben megszokottnál sokkal gyakrabban tartottak esetmegbeszélőt, melyek intenzitása, mélysége is megnövekedett.

Felmerült annak az igénye, hogy a szociális munkások munkaköre – a megváltozott igények okán- módosuljon. Kevesebb szervezési, az intézmények napi működéséhez szükséges feladatot kapjanak, és többet lehessenek a klienseikkel. Az is felmerült, hogy a szociális munkások külön csoportot alakítsanak az Alapítványon belül. Ennek előnye, hogy a segítő – ellátástól függetlenül tud segítője maradni a kliensének, – a jelenlegi gyakorlatban új ellátáshoz kerülve a kliens új segítőhöz kerül – illetve a közös munka kapcsán egységesebbé, kiszámíthatóbbá válik az ellátás.

Az Alapítvány működéséből következően azt a lehetőséget nem sikerült biztosítani, hogy a szociális segítő egy csoportban dolgozzanak (így nem lenne biztosítható a részleges zavartalan működése), de a szociális munkások új munkarendben dolgoznak.

A munka hatékonyabbá tétele érdekében a munkára felkészítések zömét az átmeneti szállókon végzik. Így ennek a szervezeti egységnek a működését alakította át leginkább az új paradigma a következőképpen.

A kliensek az átmeneti szállót egy felvételi eljárás keretében vehetik igénybe. A jelentkezéseket a nappali ellátórendszerrel kell megtenni. A jelentkezéshez motivációs levelet kell mellékelni, ezt egy első interjú követi. A felvételi eljárás során három szakember dönt az átmeneti szállóra történő beköltözésről. A beköltözést követő egy hónapban kell a segítőnek és kliensének – a megfelelő felmérések után – egy stratégiai tervet készíteni. A terv mellett prezentálni kell cselekvési tervet is. Ezeket az un. Értékelő megbeszélésen az intézmény vezetője által delegált személy hagyja jóvá.

Az értékelési folyamat hathavonta ismétlődik. Így nyomon követhető a segítő folyamat hatékonysága.

Megváltozott az átmeneti szállón dolgozók feladatmegosztása is. Az éjszakai műszakban dolgozók nem visznek esetet. Nappali műszakban dolgoznak az asszisztensek. Az Ő feladatuk a napi rutin ellátása, illetve a segítő folyamat segítése. A szociális munkás felelős a segítő kapcsolatért, Ő irányítja az asszisztensek munkáját a segítő folyamatban. A szociális munkásnak kell elfogadtatni az Alapítvány vezetésével a stratégiai célokat. Az értékelések előtt a szociális munkások

Foglalkoztatással összefüggő pályázatok megjelenése

A paradigma váltás szerinti szakmai munka támogatását az elérhető nemzetközi és hazai pályázati források biztosítják. Már a Nemzeti Fejlesztési Terv is nagy hangsúlyt fektetett a foglalkoztatás, a munkaerő-piaci elhelyezkedést elősegítő programok támogatására: a foglalkoztatás elősegítését célzó munkamódszerek kialakításával, valamint a szociális szakemberek képzésével és felkészítésével.

A TÁMASZ Alapítvány HEFOP 2.2. projekt keretében dolgozta ki a hajléktalanok munkaerő-piaci belépését elősegítő módszert, melynek alapját a Támogatott Foglalkoztatás (TF) adja. A kialakított módszert, az alkalmazáshoz szükséges elméleti ismereteket (Munkaerő-piaci ismeretek; Pszichológia; A segítség technikája) az Alapítvány 20 dolgozója sajátította el a projekt során létrehozott távoktatási rendszer használatával. Az Európai Unió támogatásával az Új Magyarország Fejlesztési Terv akciótervei között szintén fontos szerep jut olyan programok támogatásának, melyek a foglalkoztatás elősegítését célozzák.

A hazai támogatások között jelentősek az Országos Foglalkoztatási Közalapítvány elérhető forrásai. A TÁMASZ Alapítvány az OFA felhívásaira reagálva teremtette meg a hajléktalanok munkára felkészítésének, a nyílt munkaerő-piaci esélyt növelő, belső munkavállalását biztosító infrastruktúrát, egy mosoda és üvegmosó telephely megépítésével. Az Alapítvány itt saját ellátottjainak biztosít folyamatos munkalehetőséget.

Az OFA-HÁP (Hajléktalanok átmeneti foglalkoztatása) pályázati program keretében egy szerződött külső cég adja a munkát a hajléktalanoknak – és ez már a nyílt munkaerő-piac.

A Szociális és Munkaügyi Minisztérium és a Hajléktalanokért Közalapítvány Biztos Munka Program felhívására reagálva 10 fő hajléktalan foglalkoztatása valósult meg 4 külső munkaadó együttműködésével – szintén a nyílt munkaerő-piacon.

A nem teljes körű felsorolásból is kitűnik, hogy a paradigmaváltásnak megfelelő szakmai munkamódszer, a hajléktalan emberek foglalkoztatása, foglalkoztathatóságuk, munkaerő-piaci „értékük” növeléséhez számos pályázati forrás érhető el, legyen szó konkrét munkahelyteremtésről infrastruktúrával, munkába közvetítésről, a munkavégzésre való alkalmasság megteremtéséről, növeléséről, az ezekhez szükséges szociális munka támogatásáról, a szociális munkához szükséges feltételek megteremtéséről, a szakemberek felkészítéséről.

A fenti pályázatok adta lehetőségeket kihasználva Alapítványunk minden szükséges feltétellel rendelkezik a hajléktalanok foglalkoztatásának, foglalkoztathatóságának növelése érdekében.

A már lezárult programok tapasztalatait felhasználva alakítjuk a még megvalósítás alatt álló programokat, folyamatosan bővítjük, javítjuk a kidolgozott módszert.

Már lezárult projektek:**HEFOP 2.2. projekt keretében hajléktalanok munkaerő-piaci belépését segítő módszer kidolgozása, szakemberek képzése, felkészítése**

2006 őszén nyílt pályázati lehetőség a TF módszerének adaptálására hajléktalan emberek munkaerő-piaci belépése érdekében. Addigi ismereteink és tapasztalataink azt mutatták, hogy a szakemberek felkészületlenek, nem rendelkeznek azokkal az ismeretekkel, készségekkel, képességekkel, melyeket használni tudnak, amikor hajléktalan ember munkába állítását célozzák.

A program keretében digitális formában elkészült tananyag a szakemberek tudását, készségeit bővítette. Elképzelésünk szerint a segítőnek – munkája célját tekintve – a szociális munka speciális módszerének ismeretén kívül alapvető ismerettel szükséges rendelkeznie az egyéni és csoportos pszichés folyamatok sajátosságairól (egyéni

szocializáció, fejlődéslélektan, munka és pályaszocializáció), a munkaerő-piac alapvető szabályairól, támogatási lehetőségekről valamint a munkaerő-piaci szolgáltatásokról.

Ez alapján 3 modulban csoportosul az összesen 120 órás tananyag:

- Pszichológia – 50 óra
- Munkaerő-piaci ismeretek – 20 óra
- A segítség technikája – 50 óra

A képzést online, interaktív formában valósítottuk meg, ez minden résztvevőnek a mai napig elérhető, folyamatosan frissíthető.

Biztos Munka Program

A program a Szociális és Munkaügyi Minisztérium, valamint a Hajléktalanokért Közalapítvány támogatásával valósult meg, a hajléktalan ellátásban elérhető legelső, közvetlenül foglalkoztatás támogatására irányuló pályázati projektként.

A Biztos Munka Programban alkalmaztuk legelőször az előbbi képzés során kialakított TF módszert, mely 10 hajléktalan ember külső cégeknél történő munkavállalását tette lehetővé. Remek munkatapasztalat volt ez mind a kliensek, mind a szociális munkások számára, és nem utolsósorban a munkaadók, mint a nyílt munkaerőpiac szereplői számára.

A program részletes bemutatása a 3. fejezetben kerül ismertetésre, tekintettel arra, hogy a módszer gyakorlati megvalósításának első lépcsőfokát jelentette, átesett minden „gyermekbetegségen”, számtalan tapasztalatot szereztünk általa a TF módszer javításához, és hasonló programok megvalósításához.

Írta: Gangel Edit - Goldmann Tamás, [Támasz Alapítvány](#)

Programok

Annak, aki nem volt ott...

Pándy Kálmán Otthon

Beszámoló az 5. SzocioNet Szakmai Műhelyről

Módszertani tevékenységünk során május 19.-én Kéthelyen a Fővárosi Önkormányzat Értelmi Fogyatékosok Otthonában került megrendezésre 5. szakmai műhelyünk.

A témák, előadások iránt ez alkalommal is nagy érdeklődés mutatkozott, a regisztrált résztvevő kollégák száma 48 volt.

A nap programja az alábbiak szerint alakult:

Szakértői Bizottsági Vélemények: alapvizsgálatok, átfogó rehabilitációs alkalmassági vizsgálatok, szociális foglalkoztatási alkalmassági (munka rehabilitációs és fejlesztő felkészítő) vizsgálatok tapasztalatai

összeállította: Erdős Zsuzsanna módszertani csoportvezető

Magyar Speciális Művészeti Műhely Egyesület munkájának bemutatása

előadó: Asztalos Zsolt elnök

Korlátozó intézkedésekhez használható kereskedelmi forgalomban lévő, minősített eszközök bemutatása

előadó: Bogye Tamás

Mozgás és táncterápia a pszichiátriában

előadó: dr. Merényi Márta pszichiáter, táncterapeuta

Szenvedélybetegségek kialakulása, etiológiája

előadó: Dombrádi Zita INDIT Közalapítvány

Foglalkoztatási és Szociális Hivatal 2008.évi ellenőrzéseinek tapasztalatai

előadó: Paári Angéla Foglalkoztatási és Szociális Hivatal szociális intézményi főreferens

Fővárosi Önkormányzat Értelmi Fogyatékosok Otthona bemutatása

előadó: Gillikter Gabriella intézményvezető

Az alábbiakban közreadjuk dr. Merényi Márta, Dombrádi Zita és Paári Angéla előadás anyagait.

dr. Merényi Márta: A mozgás- és táncterápia, és a színházterápia alkalmazási lehetőségei a pszichiátriában

... az ember nem a szavaival s az agyával próbálgatja, hogy valakihez mennyire kerüljön közel, hanem csakis a teste mozdulataival: Önmaga és a másik majd' minden porcikájának majd' minden kérdése és válasza révén.

... Úgy képzelem, hogy az emberek valamikor sokkal több érintéssel élhettek, mint manapság,

... a másikat megérinteni csak akkor juthat eszünkbe, ha az gyerek, ápolni való öreg – vagy a szerelmesünk...”

Závada Pál: Jadviga párnája

Természettudomány – Művészet - Lélektan → Kultúrába ágyazottság

A tánc és a színház az ember legősibb „színpadi tevékenysége”

- közösségi lét
- vallásos megnyilvánulás
- közösségi mentálhigiéné, gyógyítás

Egészséges fejlődés:

- „én-nem én” elkülönülése: eligazodunk saját érzéseink, gondolataink között, és a másik ember érzéseit, világát el tudjuk különíteni a magunkétól
- önmagunk megnyugtatóra való képesség
- (feszültségtűrés-feszültségigény: önszabályozás)
- képesség bensőséges kapcsolat kialakítására
- képesség az egyedüllétre
- kreativitás (munka, művészet, kapcsolatok stb.)

Pszichiátria:

skizofréniák, depresszív-szorongásos zavarok, bipoláris zavarok, pszichotikus zavarok, addiktív zavarok

Tünetek:

- szorongás
- hangulati zavar
- gondolkodászavar
- érzékcshalódások
- figyelemzavar
- élményfeldolgozás zavara
- akarati élet zavara

- valóságészlelés zavara
- érzelemszabályozás zavara

Cél:

- koncentrációképesség fejlesztése
- szorongás csökkentése
- valóságészlelés segítése
- érzelemszabályozás fejlesztése
- önkifejezés segítése (kommunikációs készség fejlesztése)
- élményfeldolgozás segítése
- szociális készségek fejlesztése

Pszichiátriai zavar:

- önélményzavar

- kapcsolati zavar

Önélmény – szelfélmény:

Szelf: funkcionális meghatározás;

„Objektum-én”: mit gondolok arról, aki én vagyok

„Szubjektum-én”:

1. lélektani és megismerési folyamatok, melyek lehetővé teszik, hogy élményeim alapján létrehozam tudásomat magamról, mint egyénről.
2. a „szubjektum-én” biztosítja az élmények időbeli folytonosságát, a szabadság és kezdeményezés érzetét kelti.

- Szelfreprezentáció és szelfélmény: a korai kapcsolati tapasztalatokból bontakozik.
- A szelfélmény és a kapcsolati dimenzió szervesen összefügg
- A kapcsolati zavar egyben szelfélmény-torzulás
- A szelfélmény-torzulás egyben kapcsolati zavar is

A korai fejlődés jellegzetességei:

- aktív folyamat, kapcsolatban zajlik
- a fiziológiai-testi-mozgásos-érzelmi fejlődés egységben történik
- legkorábbi tapasztalataink: mozgásos, zsigeri, érzelmi tapasztalatok
- legkorábbi tapasztalataink a kapcsolatokról: mozgásos, zsigeri, érzelmi tapasztalatok

Mentalizáció:

(Fónagy, Target, Gergely, Watson) = a saját és a másik mentális állapotainak felismerése

- érzelmi állapotok felismerése
- szándékok sejtése
- várható cselekedetek sejtése

Mozgás-és táncterápiák:

- fejlődés elve
- tanulás elve
- szocializáció elve

Indikáció:

Verbálisan nehezen megközelíthető betegek:

- az önélmény súlyos zavara
- a testi tünetképzés áll előtérben

(Pszichotikus-, súlyos depressziós állapotok, személyiségzavarok, szomatizációs zavarok)

Terápiás szempontok pszichiátriai zavarok mozgás- és táncterápiás kezelésében:

1. Beavatkozás a torzult önélmény szintjén, biztonságos kapcsolati közegben

2. Beavatkozás a valósággal való torzult kapcsolat szintjén
3. Beavatkozás az önkifejezés szintjén
4. Beavatkozás az élményfeldolgozás szintjén

Mozgás- és táncterápiák:

1. Testtudati szint:

- testséma fejlődése
- „mozgás öröme”
- koncentrációs készség javulása
- mozgáskészség fejlődése
- önérzékelés fejlődése
- önelfogadás fejlődése
- valóságérzékelés fejlődése

2. Kapcsolati szint:

- „jelentés-felfüggesztettség”
- mozgásos kapcsolódás sokfélesége
- kommunikációs készség fejlődése
- torz kapcsolati minták lassú átalakulása

3. Az alkotás szintje:

- testtudati szint már segíti a kreativitás fejlődését
- mozgásformák megtalálásának élménye
- önkifejezés
- „önalkotás”
- további integráció, átdolgozás lehetősége (fejlődés elve)

4. A verbalitás szintje:

- az élmények megoszthatóak
- az ember megérthető

(„Gyengéd” gyógyító módszer)

- a testi-mozgásos élmény és kifejez(őd)és áll a középpontban
- A terápiás kapcsolatban közvetlen testi, mozgásos kapcsolat (a terapeutával, csoporttársakkal)
- a mozdulat, a „tánc” egyedi megszületése (alkotás élménye: egyedül, közösen)

Színházterápia:

- a mozgás- és táncterápia folyamata alapozza meg
- választott szöveggel való munka
- saját szövegalkotás
- kész színdarab megrendezése

(George Baal színházterápiás koncepciója)

Indikáció:

- pszichiátria, addiktológia
- színházterápiás munkára előkészített, azaz verbálisan már megközelíthetőbb állapotú betegek.

Addiktológia:

- testmunka: „ anyag nélkül anyagozom”
- szöveg: feltárás, önmegértés, feldolgozás, hiányzó történet pótlása
- előadás: felvállalás, katarzis, közösségbe való reintegráció
- „énközeli”

Pszichiátria: „érvédett”: szerepen keresztül kijátszhatóak, feldolgozhatóak a kaotikus, ijesztő tartalmak

Dombrádi Zita: A szenvedélybetegség kialakulása

Biológiai, pszichológiai, szociális rizikófaktorok

Biológiai rizikófaktorok

„Az addikció multikauzális eredetű, melynek bio-pszicho-szociális okai, hatótényezői mellett erős kulturális hatások is érvényesülnek. A pszichoaktív-anyag használatot egyetlen okra, vagy okcsoportra nem lehet visszavezetni, csak az egyes tényezők erősebb vagy gyengébb hatásáról beszélhetünk.” /Rácz. 2001./

Biológia markerek:

- dopaminreceptorok öröklődése

Neurofiziológiai jellemzők:

- különféle ingerekre kiváltott potenciálok egyes hullám komponenseinek amplitúdója és látenciája bizonyos örökletes jegyeket mutat
- ugyanez történik a neurotranszmitterek és prekursoraik szintjén is

/Rácz 2001./

„ Az ismert családi halmozódás azonban önmagában nem jelent genetikai hatást, itt a szociokulturális átöröklés, az alkoholista szülők modelling hatása, a családokban a megnövekedett pszichoszociális stresszor - mind jelentős együtthatói a betegség kialakulásának.” /Szerk.: Füredi J. 1998./

Szociális rizikófaktorok

I. Negatív szociális változók:

- munka szerveződése- mindkét szülő dolgozik
- kisebb családok: család szerep elosztások eltűnében; a gyerek már nem erőforrás, hanem akadály (munka, pihenés stb.)
- nagy társadalmi anomáliák (egzisztenciális)
- túl sok munka ----- munkanélküliség
- általános erkölcs, érték, és normaválság társadalmi és családi szinteken (példaképek, idolk eltűnése)
- rossz anyagi, társadalmi helyzet---fokozott hajlam a devianciára
- az autoriter rezsim okozta károk miatt, azok megszűnésével az egészséges autoritás elfogadásának problematikája lépett elő---ez gátolja a szerepminták követhetőségét, az ismeretek megszerzését, a vertikális rendszerek elfogadását (információforrás egymástól, nem az idősebb nemzedéktől)---a gyerekek elvesztik a nemzedéki koontinuitást az ismeretszerzésben
- olyan helyzetekben való helytállás, döntéshozás követelménye, amelyre nem elég érett
- az erőfeszítésre sarkallás hiánya: a családok úgy gondolják, hogy az akadályok támasztása, és az ebből fakadó frusztráció rossz gyerek számára---a kielégülésküszöb-érték módosul---a kamaszok úgy érzik, hogy csak az extra akadályok élvezetesebbek---az „extrém kultúrája”:
  1. szélsőséges tapasztalatok szerzésének vágya
  2. a normál életben nincs semmi vonzó
- alacsony szocializálódási képesség, iskolában elszenvedett sérelmek: az ilyen gyerekek megpróbálnak agresszívabb társaikkal azonosulni

II. Kortárs csoportok:

Serdülőkorral megnő a kortárs csoportok szocializáló jelentősége a családdal szemben. A családra, mint háttérorszagra lesz szüksége a serdülőnek. Ebben a korban hajlamosak kritikátlanul elfogadni a kortársak normáit, alkalmazkodnak hozzájuk. Ebben az életszakaszban a benső, a psziché, a test erőszakosan kutató tekintettel néz új érzések, új benyomások, horizontok felé, amely a keresésben, kísérletezésben nyilvánul meg.

Érzelmekről nem vagy kevesebbet beszélnek a szüleiknek, zárkózottságot mutatnak, míg a kortársaik felé túlzott nyitottság tapasztalható.

A kortárs csoport kritikája:

- hasonló életkor, hasonló élethelyzet: a problémamegoldás legfőbb színtere a barátok, akik ugyanazzal a gondokkal küzdve, ugyanazzal az élettapasztalatokkal bírva nem biztosan tudnak egymásnak adekvát válaszokat adni
- az idősebb csoportvezető hiánya: kialakulhat téves ítélet, és normarendszer (rossz tanulás sikk, olvasni ciki stb.)
- a beavatási rítusok hiánya, saját beavatási rítusok működtetése (első közös dohányzás, részegség, illegális szerfogyasztás, veszélyes helyzetek kipróbálása, illegális tevékenységek)

Összefoglalás:

Ha jól érezzük magunkat abban a világban, amelyben élünk, ha kis közösségeink, családjaink körében elfogadásra találunk, akkor nincs bennünk elvágyódás, hiányérzet vagy menekülési törekvés.

Egy szubkultúrához való tartozás mögött sokszor túlmisztifikáló gondolkodás van. Nem elhanyagolható ezért a beavatás, és egyéb rítusok, amelyekkel tagjává válik az egyén a csoportnak.

A kortárs csoport melletti döntés és maga a választás alapjait a családi minta teremti meg, nem „keveredik rossz társaságba” a fiatal.

Fontos lenne a pozitív kortárminta---kortárs segítség.

I. A család:

A devianciák, közöttük a szenvedélybetegség kialakulása és működése egyénenként változó. Mindegyik összetett szocializációs zavarokra vezethető vissza. Kialakulásában az egyén egész múltja, fejlődéstörténete szerepet játszik, nem egyszeri, ártalmas hatás váltja ki, hanem az egyéni előzmények teszik fogékonnyá a személyiséget a devianciára.

A család szerepe:

1. kötődés (attachment): a családtagokhoz és az általuk képviselt normákhoz való ragaszkodás
2. elköteleződés (commitment): a konvencionális cselekedetek, életvezetés iránti elköteleződés
3. részvétel (involvement): a konvencionális cselekedetekben való aktivitást pl. iskolabajárás
4. hit (belief): a társadalom által elfogadott és képviselt szabályokba, normákba, konvencionális értékekbe vetett hit

Ez tartja vissza az egyént a deviáns cselekedetektől.

1. Korai kötődési zavarok:

- anya-csecsemő kapcsolat---"elég jó anya" ---ősbizalom kialakulása

2. Szülői kapcsolat:

- kettős vezetésű család:
- apa instrumentális vezető
- anya expresszív-emotív vezető

3. A család, mint támogató rendszer:

- feltétel nélküli szeretet elve
- keretek között nevel
- segít a problémák megoldásában
- nincsenek titkok
- a fejlődés szintjein rugalmasan változik
- indulatok megfelelő kezelése
- a gyereket elfogadja önálló, autonóm individuumként kezel
- személyes módon érdeklődik iránta

- az ő nyelvét beszéli
- nyílt elvárásokkal van iránta: jutalmazás---büntetés

4. Jól funkcionáló család:

- a szülők kiegyensúlyozott, összehangolt és egyetértő nevelési módja
- a gyermek iránti szeretet és bizalom
- biztonságot nyújtó követelményeket, erőt, oltalmat képviselő szülői magatartás
- nevelésmód rugalmassága, nyitottsága, a nevelői rálátásoknak a gyerek személyiségéhez igazodó plaszticitása
- a világra vonatkozó információk összegyűjtője
- visszajelentő-útmutató rendszer
- a világról kialakuló kép, az életfilozófia forrása
- eligazít és közbenjár a problémák megoldásában
- gyakorlati és konkrét segítség forrása
- a pihenés, regenerálódás színtere
- referencia- és kontrollcsoportként hat
- az identitás forrása
- fokozza az érzelmi teherbírást

5. Diszfunkcionális család:

- merev rendszer:

1. nem enged „kijárást” a tagoknak
2. az alrendszerek között nincs átjárhatóság

A gyereket vonzhatja és taszíthatja is: azonosulás, ellenazonosulás
határok nélküli család:

1. laza kötődés
2. szereptisztázatlanság
3. „átfolyások” az alrendszerek között

A gyerek nem lát követendő példát, ezért kortársai között keresi.

6. Drog és a család:

- confused family (drog, elmebetegség, kóros kommunikációs sémák)
- nem elég jó szülők
- anyai gondoskodás hiánya
- túlzott féltés, overprotektivitás
- szimbiotikus kapcsolat, túlzott kötés, ragaszkodás: a leválás megnehezítése (általában azonos nemű szülővel)
- egyik szülő elvesztése, hiánya, elérhetetlensége /egyes kutatások szerint a családi kapcsolati jellemzők (kötődés, tevékenységekben való részvétel) jelentősebb mértékben járulnak hozzá a drogfogyasztás kialakulásához, mint a szerkezeti jellemzők (válás, apa, anya halála, nevelőszülő)/
- ellentétes nemű szülő részéről elhanyagoló, hideg távolságtartó, szadisztikus, versengő kapcsolat
- sok esetben a drogozása a családi egyensúly fenntartásához szükséges, mely feloldja a drogozás előtti dezorganizációt---a drogfogyasztó, mint bűnbak elvonja a figyelmet a kapcsolati zavarról
- kezeletlen pszichiátriai vagy pszichoszomatikus betegségek
- szenvedélybetegség jelenléte
- bántalmazás, abúzus
- öngyilkosság
- stresszkezelési, copingformák elégtelensége
- szélsőséges anyagi helyzet
- hiányos érzelmi kommunikáció

7. Delegáció:

- nem alkoholista család gyerekei is lehetnek alkoholisták: az az elvárás, hogy a gyerek valami nagy teljesítményt hajtson végre---az érzelmi jutalmazás mindig viselkedési

teljesítményhez kötött---a család küldetést ad: a gyerek csak akkor becsülheti önmagát, ha a családi küldetést teljesíti

- pl. férfi viselkedési sztereotípiák: keménység, lemondás
8. A drogfogyasztók családjának jellemzői:
- nagyon zárt, befelé forduló---nyomasztó légkör
  - érzelmek kifejezésének gátoltsága
  - a család működésében jelen van a halál, nem feltétlenül verbális szinten
  - nem mutatnak a külvilág felé semmit a gondjaikból
  - a családtagok autonómiája nagyon csekély
  - merev, egyértelmű szereposztás
  - fordított hierarchia: szülő gyerekszerepben, parentifikált gyerek
  - a szülő életútja traumatizált, feldolgozásában gátolt---tünetet hoz létre: pl. depresszió---nem tudja a gyereket elengedni
  - családi életciklus során elszenvedett traumák: halál, munkanélküliség, hajléktalanság, bevándorló család
  - családi identitászavar: származás (etnikum) tagadása
9. A drogfogyasztók családjának szerkezeti jellemzői:
- család hiánya
  - egyszülős család: nem tud az egyedül maradt szülő megküzdeni a másik szülő hiányával
  - újraraházasodott család: az új szülő nem elfogadása
  - nagy család: elmosódott családok
10. A drogfogyasztók szüleinek nevelési attitűdje:
- érzelmi elutasítás
  - engedékenység
  - szülői következetlenség
  - a szülők között összhang hiánya
  - éretlenség: a szülő szerep nem felvállalása
  - a szülői elvárások nem a gyerek személyiségéhez igazítottak voltak
11. A drogfogyasztók családjának légköre:
- örömtelen
  - zárt
  - befelé forduló
  - nincs spontán és őszinte kommunikáció
  - csekély autonómia
  - titkok, mítoszok
  - halál, tabu
12. A drogfogyasztók családi dinamikája:
- diszfunkcionális működés
  - a gyermek érzelmi szükségletét nem elégíti ki
  - késlelteti a gyerek leválását
  - szeparáció-individuáció: ál leválás
  - koalíciók léte

Drogfüggőség és család

1. Amfetaminfüggők családi háttere:
- laza, határok nélküli család
  - családi szerepek tisztázatlanok, sokszor megfordul a hierarchia
  - nincsenek szabályok
  - nincs kötődés
  - jó anyagi körülmények, ez pótolja a szeretet kifejezését

2. Ópiátfüggők családi háttere:

- erősen kötő család, aki nem támogatja felnövést, a kialakuló identitást, autonómiát
- overprotektív szülői magatartás
- szimbiotikus kapcsolat az ellentétes nemű szülővel (főleg anya-fiúgyerek)

A szenvedélybeteg személyisége - Pszichodinamikai jellemzők

1. Az alkoholbeteg személyisége, zavarai:

- alacsony frusztrációtűrő képesség: csökkent tűrőképesség, türelmetlenség ha megállítják az általa eltervezett tevékenység végrehajtásában
- várankozási képtelenség---orális függőség: a környezethez fűződő kapcsolatát pusztán tápláló szempontok szabályozzák
- nem képes a szeretet adására és elfogadására
- az öröm élvezetének képessége sérült
- nincs identitás, azonosság tudata---a belső üresség rossz érzése, melynek oka, hogy a beépült apa-kép hiányos, így nagyobb teret kap az anya-kép---gyámoltalanság
- Az alkohol az identitás hiányát és a gyámoltalanságot ideiglenesen megszünteti, utána sokkal súlyosabb lesz.
- multiplex traumatizáltság (főleg 0-3 év)
- infantilis, éretlen személyiség
- oralitás: ez a vágyak kielégítésének adekvát módja és területe---orális fixáció (ez áll a késleltető funkció nem működése mögött)
- szexuális zavar
- zavart apakapcsolat
- zavart anyakapcsolat
- feszültségek, frusztrációk nem tűrése a veszteségek miatt
- negatív önértékelés
- mániás-depressziós problémák, paranoiditás
- öndesztuktív tendenciák---önbüntetés
- (Levendel-Mezei)
- alkalmazkodás bekerítve van (rossz frusztráció tűrő képesség, rossz késleltetés---sokat vált, kilép helyzetekből)
- apa-anya kapcsolat zavarai:
  - o anya nincs, elégtelen, túlkontrolláló
  - o apa nincs, hiányos, távol van, agresszív
- kielégítetlen szeretet és biztonságérzés: partnert bekebelezni, kontrollálni, féltékenység
- kapcsolataiban ambivalens
- üveg-ital-szeretet: biztonság, kielégítés
- szexuális zavar
- depresszív beállítódás, súlyos bűntudat: önbüntető, mazochista
- önkontrollt gyengíti: gátlásosság---később kontrollvesztő ivással együttjáró kontrollvesztő viselkedés (olyat tesz, amit egyébként soha)
- bekebelezés érzése

Az alkohol hatására kínzó, belső ürességek eltűnnek, de a hatás elmúlásával felerősödik. Kezdetben az alkohol segíti a kapcsolatteremtést, később gátolja. (Solms)

A kényszeres droghasználat jellemzői

- érzelmeken, indulatokon nem tud uralkodni, túl feszült
- hamis énídeál képzés (túlbecsülés, lealacsonyítás), nem éri el a reális én az ideális ént
- csökkenet szimbolizációs készség: az élményt nem tudja magasabbrendű élménnyé tarnszformálni---jellemző, hogy eltolja kulturális dimenzióba, pl. filmfőhős

- archaikus tárgyfüggőség: úgy viszonyul a droghoz, mint személyhez
- öndestrukció
- regresszív örömszerzés
- nárcisztikus krízis
- impulzus kontroll hiány
- integrálatlan énkép: szétesett
- integrálatlan felettes-én: beépülő, szabályozó rendszer
- uralkodás vágya
- általános tekintélystruktúra hanyatlik

A kényszeres drogfogyasztó személyiségjegyei

- sérült identitás: énbizonytalanság, énhatár gyenge, sodródás, céltalanság
- érzelmi-indulati szabályozási zavarok: nem tudják érzelmeiket beazonosítani, kifejezni
- szimbiotikus kötődés: álkapcsolatok, droghoz való erős kötődés
- kapcsolati zavarok-korai kötődési zavar: elégtelen, túlzott
- élménykeresés-droghasználat:
  - élménykereső: stimuláns, hallucinogén drogok
  - élménykerülő: depresszáns drogok
- stresszkezelés-coping funkció:
  - problémaközpontú megküzdés: feladat orientált
  - érzelmi központú megküzdés: személyre irányul, ez a szerfogyasztók megküzdési stratégiája
- gyönyörkeresés
- fájdalom elkerülés---Cloninger: élménykeresés
  - o jutalomfüggés
  - o büntetés elkerülés
- a veszélyeket nem tudja felmérni, görcsösen keresi az új, a nagy élményeket
- magas impulzivitás, agresszivitás
- az akarat funkciója sokban módosul a szerfogyasztás alatt: ami fantázia, azt azonnal végre akarja hajtani
  - o nem mérlegel
  - o rövide zárva működik
- függetlenségre való hajlam
- alkalmazkodási képtelenség a meglévő szociális rendszerekhez, tradíciókhoz: nem tudja, mi a helyes, mi nem; nem tartja tiszteletben mások jogait

A kábítószer fogyasztás és személyiségzavar

1. Személyiségzavar:
  - lehet belőle drogfogyasztás
  - kialakulása gyermekkor, serdülőkor
  - öngyógyító, önmedikalizáló fogyasztás
  - borderline, és nárcisztikus személyiségzavar
2. Amon énefejlődési modellje:
  - korai személyiségfejlődési torzulások---szerfogyasztás kialakulása
  - énsztruktúrában károsodás
  - nincs egészséges teherbíró képessége
  - mély, alapvető károsodás éri
  - személyisége fejlődik, de diszharmonikussá válik
  - nem alakul ki egészséges énhatár---"anya függeléke"
  - a drog tartja egyben a személyiséget
3. Khatzian öngyógyítás hipotézise:
  - a személyiségben meglévő hiányok pótlásáról, kompenzálásáról szól a szerfogyasztás
  - átmenetileg megkönnyíti a nehéz helyzeteket

A droghasználó végülis úgy kerüli el az aktuális stresszt, hogy egy súlyosabb állapotot alakít ki és egyre sérülékenyebb lesz a stresszel szemben.

Protektív tényezők

- szoros, stabil, időtálló családi kapcsolat
- a szülői kapcsolatának rendezettsége: egymással és a gyerekkel
- iskolában, otthon elért jó eredmények miatti pozitív visszajelzések: önbizalom, szociális integrálódás
- valamilyen csoporthoz, közösséghez való tartozás
- szabadidő hasznos eltöltésének családban is fellelhető példája
- megküzdési, stresszlevezetési technikák tanulása
- hit, értékrendszer, útmutatás

Paári Angéla: Az ellenőrzés módszertana és tapasztalatai

Kell a szabályosság az életünkben

- szakszerűség a munkánkban,
- minőség a szolgáltatásokban.

Az ellenőrzések jogszabályi háttere

- Az Állami Foglalkoztatási Szolgálatról szóló 291/2006. Korm. rendelet 5.§ (1) bekezdés új e) pontja nevesíti az ellenőrzést
- Az FSZH szociális hatóság és működést engedélyező hatóság (Szt., 188/1999. (XII.16.) Korm. rendelet, 112/2006. (V. 12.) Korm. rendelet)
- Ellenőrzések lehetősége a szociális alapszolgáltatások (pl. szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás, támogató szolgálat, idősök klubja...) és a szakosított ellátások területén (pl. idősök otthona, fogyatékos személyek otthona, hajléktalanok átmeneti szállása, pszichiátriai betegek otthona).

Az ellenőrzés általános célja

- Állami szándék: a jogszabályi előírások betartása, támogatás célzott felhasználása, közpénzek hasznosulása = egységes minőségi és mennyiségi mutatók alapján.
- Fogyasztói elvárás: az ellátást igénylők részéről a jogbiztonság, kiszámítható és színvonalas szolgáltatás.
- Hatósági szándék: a jogkövető magatartás erősítése, segítő ellenőrzés a szabályosság érdekében.
- Szolgáltatói szándék: szabályszerű működés bizonyítása, megfelelésség – szolgáltatások minőségének megőrzése, fejlesztése.

Az ellenőrzés feladata, ellenőrzést végzők

Feladata:

megállapításaival feltárja a meglévő hibákat, elősegítse azok kijavítását – több szereplő, több szempont.

Típusai:

- Folyamatba épített vezetői ellenőrzés (FEUVE)
- Belső ellenőrzés (főként pénzügyi)
- Fenntartói ellenőrzés: törvényességi és a szakmai munka eredményességének ellenőrzése, értékelése
- Hatósági (jogszabályok betartása)
- Pénzügyi (MÁK – állami normatíva felhasználása)
- Szakhatóságok: pl. ÁNTSZ, Munkavédelmi Főfelügyelőség, Tűzoltó hatóság.

Ellenőrzési problémák

- Hiányosak a szolgáltatásokkal szembeni elvárások, nem egységes a követelmény.
- Eltérő eljárással, szempontrendszerrel és gyakorlattal ellenőriznek a hatóságok, az ellenőrök.

- Nincsenek összehangolt ellenőrzések, hiányzik az egymás tájékoztatása.
- A hatósági és a szakértői (módszertani) ellenőrzés határterületei és feladatmegosztása nem rendezett.
- Az ellenőrzési eredmények nem összevethetők, így az ellenőrzés hatékonysága sem mérhető.

Szociális hatóságok: működési engedélyezés – ellenőrzés

Szt. 2007. január 1.-től bevezetett fogalma:

- Szociális és Gyámhivatal (regionális és területi kirendeltségei)- bentlakásos intézmények engedélyezése.
- Kijelölt város jegyzője – alapszolgáltatások.
- Foglalkoztatási és Szociális Hivatal (középirányító szerv, központi hivatal)

FSZH ellenőrzések 2008. és 2009. évben

2008. évi ellenőrzési program:

- 566 támogató szolgálat
- 369 közösségi ellátás (ezekben 96 utóellenőrzés)
- 38 bentlakásos intézmény (komplex ellenőrzés, az ellátotti jogok érvényesülése)
- 3 panaszügy

2009. évi ellenőrzési munkaterv:

- 300 szociális hatóság – ágazati regiszter működése
- 350 falu és tanyagondnok
- 350 házi segítségnyújtás és jelzőrendszeres gondozás
- 30 kistérségi társulásban működő intézmény
- 40 bentlakásos intézmény (komplex ellenőrzés, ellátotti jogok érvényesülése, igénybevételi eljárás)
- 26 intézményen belüli foglalkoztatás

Szervezeti felépítés

Ellenőrök:

- Budapesti székhely – 6 fő,
- Debreceni telephely – 5 fő,
- Pécsi telephely – 4 fő.

Az ellenőrzés folyamata

1.) Az ellenőrzés előkészítése:

- ellenőrzési terv alapján (célok, ellenőrzési típusok)
- ellenőri ütemezés, az ellenőrzés elrendelése
- megbízólevél,
- szociális regiszterből adatnyerés, jelentések
- kiértékelés, kapcsolatfelvétel az engedélyező hatósággal (közös ellenőrzés, szempontok egyeztetése)
- egységes ellenőrzési szempontok ellátási típusonként – publikus megjelentetés www.afsz.hu

2.) Az ellenőrzés helyszíni lefolytatása:

- megérkezés, tájékozódás-tájékoztatás,
- helyszíni szemle és bejárás, interjú, dokumentumelemzés,
- tematikus vizsgálat, kérdőív, próbavásárlás,
- összegzés

Az ellenőrzés szakaszai

3.) Az ellenőrzés tárgyasulása és a számonkérés

- a feljegyzés (jelentés) elkészítése,

- szankciók alkalmazása (szociális igazgatási bírság)
- kiértékelés, (fenntartó, szolgáltató, hatóság)
- megismerési záradék, intézkedési terv
- az intézkedések nyomon követése: Szociális Ellenőrzési Program – elektronikus nyilvántartás),
- utóellenőrzés lefolytatása,
- az ellenőrzés lezárása (értékelő levél).

Ellenőrzési tapasztalatok

- a szolgáltatók nem követik a jogszabályi változásokat,
- egységes minta dokumentációk – egyéni jellemzőket nem tartalmaznak
- szakmai program általános, nem módosul
- valós helyzetfelmérés nincs – szükségletek nem ismertek
- Szakmai feltételek és felkészültség hiányos
- Fenntartói segítség minimális

Működési engedélyezés

- változások bejelentése sokszor elmarad a fenntartó részéről – ellátási terület nagyobb,
- az önkormányzati ellátási szerződésre vonatkozó adatok hiányosak,
- integrációs megoldások, társulások problémái,
- a hatóságok sokszor illetékesség hiányában járnak el.

Támogató szolgáltatás – közösségi ellátások

Tárgyi feltételek hiánya: akadálymentesítés, gépjármű megfelelősége

Személyi feltételek: tanfolyam hiánya, elmarad a bejelentés a működési nyilvántartásba, diploma nélküli vezetők, továbbképzési terv hiánya

Dokumentációs rend: nyilvántartás hiányosságai, rászorultság vizsgálata, egységes dokumentációs rend hiánya (minden ellenőrzés mást kér)

Szakmai feladatok: „Fot”-os házi gondozás nem egyenlő a személyi segítséssel, szállítás és segítség aránytalansága, sablonos egyéni gondozási tervek és felülvizsgálat hiánya

Szakmai munka: közösségi munkacsoport nem áll fel, vagy nem is működik, összemosódik a családsegítés, beilleszkedési program

Pénzügyi feltételek: elmarad az önköltség és az intézményi térítési díj számolása, bérlet, nyugta, egységes díj- személyi térítési díj problémái, szociálisan nem rászoruló díja nincs megállapítva

Ellátotti jogok: tájékoztatási kötelezettség megsértése, nincs kifüggesztve a képviselő neve, elérhetősége.

Ellátotti jogok érvényesülése – célvizsgálat

Mit vizsgálunk?

- ellátási szerződések,
- tárgyi feltételek,
- dokumentációs rend,
- a tájékoztatási kötelezettség megvalósulása,
- igénybevételi eljárás,
- ellátottjogi képviselet,
- korlátozó intézkedések,
- panaszkezelés,
- érdekképviselet
- Interjú a lakókkal, hozzátartozókkal

Tapasztalatok – jogsérelmek

- Tájékoztatás hiányosságai
- Házirend, megállapodások formálisak
- Panaszkezelés nem írásban történik

- Érdekképviselési fórum működése formális
- Egyéni gondozás hiányos, rutinszerű ellátások
- Korlátozó intézkedések nem szabályozottak
- Sokszor nincsenek tudatában a dolgozók az ellátottakat ért jogsérelem okozásának, rutinból dolgoznak

Falu-tanyagondnok - tipikus problémák

- Szociális regiszterbe nem jelentenek,
- Pm. Hivatali SZMSZ nem tartalmazza a falugondnoki szolgálatot,
- Szakmai program sablonos, nem tartalmazza a helyi sajátosságokat,
- Munkaköri leírás hiányos, országos nyilvántartásba nincs bejelentve, munkáltatói igazolvány nincs,
- Gépjárműszabályzat hiánya – menetlevél problémája,
- Fenntartói beszámoltatás nincs.

Szociális igazgatási bírság

A fenntartóval, a fenntartó nevében eljáró személlyel, más jogsértővel és az intézményvezetővel szemben

az ellátottak jogainak megsértése miatt (188/1999. Korm. r.)

pl. tájékoztatáshoz való jog, térítési díj számítás, engedélymódosítás elmulasztása, megállapodások, szolgáltatások hiányosak

Több jogsértés esetén halmozottan is kiszabható.

- A szociális igazgatási bírság összege legfeljebb 200 000 forint (jogsértésenként)

Jogorvoslat

A városi jegyző határozata ellen = Szociális és Gyámhivatal
SZGYH határozat ellen – FSZH-hoz.

Az FSZH által

- a kiszabott bírságot tartalmazó 1. fokú határozatokkal
- a működési engedélyt visszavonó határozatokkal szemben jogorvoslattal

az SZMM-hez lehet fordulni, mint másodfokú hatósághoz.

A határozatot az SZMM-hez címezve, de az FSZH-hoz kell a fenntartónak benyújtani.

Az FSZH ellenőrzéseinek „haszna”

- Központi program, a szakminisztérium megrendelése és elvárása alapján a problémás területek „feltérképezése”.
- Nagy számú ellenőrzésekből következtetések levonása az adott szolgáltatási típusra.
- Szabályozási problémák és a gyakorlati alkalmazásról jelzés, jogszabály módosítási javaslatok megfogalmazása.
- Segítő ellenőrzés, a szabályosság betartásához szakmai anyagok, tájékoztatók.

Vélemények az ellenőrzésről

(-) már megint „piszkálnak”, kell ez nekem?

- egyik el sem ment, már jön a másik
- mindenki mást kér,
- most dolgozhatok, előtte és utána is,
- bármit teszünk úgysem lesz jó, ha nincs akkor is hibát találnak

(+) - legalább a kóklereket kiszűrjük, akik miatt a becsületeseket is megbélyegzik,

- megnyugszom, hogy minden rendben van, ami pedig nem, azt kijavítom,
- van kitől kérdeznem és ha rendesek segítséget is adnak,
- megnyugtathatom a fenntartót, hogy nálunk minden rendben van, a „lelkünket” is kitesszük.

**Szerkesztette a szerzők anyagai alapján: [Czégényné Zsófi Gizella](#), Pándy Kálmán
Otthon, Mohács**

Híradás a tengelici Szociális Szakmai Napokról

A Magyarországi Németek Országos Önkormányzata (MNOÖ) által a Hegyhát Integrált szociális Intézmény Gyöngön hatodik éve szervezi meg a három napos szakmai konferenciát. Kezdetben a német kisebbségi önkormányzatot működtető települések szociális intézményei kaptak meghívást az országos rendezvényre, majd a tolna megyei szociális intézmények meghívotti köre is évről évre növekedett. A rendezvény középső napja több alkalommal biztosít bekapcsolódást azon intézmények számára is a szakmai programba, akik nem tartoznak a német kisebbségi önkormányzattal rendelkező települések közé: ez évtől a dél-dunántúli régió mintegy 25 további intézménye kapott meghívást a megyei szintűből régiósra bővülő ellátási területű idősvédelmi módszertani intézménytől. A konferencia a MNOÖ támogatásával teljesen ingyenes ellátást biztosított a szállodai körülmények között.

A konferenciát *dr. Józán Jilling Mihály*, az MNOÖ Szociális Bizottságának vezetője nyitotta meg. Első előadó: *Dr. Pulay Gyula*. Rádiós interjúi és „A szeretett vezető” c. könyv elolvasása vezetett arra bennünket, hogy az októberben egyéb elfoglaltságai miatt a régiós igazgatói értekezlettől távol maradó szakembert újra hívjuk konferenciánk kezdő előadásához. Az előadó könyve fejezetei szerint építette fel az előadást, gyakorlati példákkal támasztotta alá az elméleti részt. Szó esett az érzelmi alapigények kielégítésének megfelelőségéről; az elfogadottság – értékesség – alkalmasság hármass vezérfonaláról, elemezve azok sokféle tartalmát. Három résztvevő gyakorlati kérdéseket is intézett az előadóhoz. A második előadó: *Jeszenszky Zita*, az *Idősügyi Tanács Titkára* az idősellátás aktuális kérdéseiről szolt, részletesen elemezve az Idősügyi Nemzeti Stratégia részeit. Számos konkrét adattal támasztotta alá az idősügy területeinek jelenlegi és várható helyzetét, az egyéni, családi, társadalmi szinteket. Az öt fő prioritási elem is elemzésre került, melyek az alábbiak:

1. Az időskori aktivitás, függetlenség és társadalmi presztízs megőrzése; Biztonság, megfelelő életminőség, a betegségi kockázatok alacsonyan tartása, az emberi méltóság és a funkcionális önállóság megőrzése;
3. Élethosszig tartó fejlődés, az életöröm és az autonómia megőrzésére, valamint az önmegvalósításra való törekvés;
4. Társadalmi részvétel és bevonódás, közösségi megbecsültség;
5. Esélyegyenlőség, pozitív reakciók az idősödés és a hosszabbéletűség társadalompolitikai kihívásaira, fellépés az ageizmus ellen.

A második napon *Kovács Ibolya*, az *FSZH főosztályvezetője* két témában tartott délelőtti előadást. A szociális szolgáltatás működtetésének fenntartói feladatai kapcsán a jogszabályi előírások szerint került elemzésre valamennyi feladat. Az előadás több, gyakorlatban jelentkező probléma megoldását is érintette. A résztvevők kérdéseket intéztek az előadóhoz. A szociális intézményi ellenőrzés módszertana és tapasztalatai rész kapcsán a legfontosabb ellenőrzési problémák elemzése visszatükrözte az intézményvezetők által is jelzett legfontosabb problémákat az átélt ellenőrzések kapcsán. Rövid ismertetés hangzott el a Szakértői Ellenőrzési Programról, majd különböző hatóságok általi ellenőrzésekről. Az előadó részletesen összefoglalta a 2008-09-es FSZH általi ellenőrzések megoszlását, folyamatát. Kitért az ellátotti jogok érvényesülésének ellenőrzési kérdéseire, tapasztalatokra, idej tervek, jogorvoslati lehetőségekre és az ellenőrzésekkel kapcsolatos vélemények összefoglalására.

Délután a Szociális és Munkaügyi Minisztérium képviselőjében *Péntek Beáta* tartott előadást az intézményi és személyi térítési díjak megállapításáról. Talán ez az előadás váltotta ki a résztvevők legtöbbszöröse hozzászólását. A minisztériumi véleménnyel vitatkozva többen felvetették a hozzátartozónak térítési díj különbözet fizetési jogát,

melyet több esetben vállal önkéntesen, írásos nyilatkozattal a hozzátartozó. A tanácskozáson nem született egység ezen jog érvényesíthetőségéről.

A Magyar Államkincstár ellenőrzési tapasztalatairól *János Marianna irodavezető-helyettes* tartott előadást. Két blokkban építette fel a témaköröket: elsőként az ellenőrzés általános szabályairól, jogszabályi előírásairól esett szó, második blokkban a leggyakoribb problémákról, hibákról. Mindezt az alap- és szakellátásokat egyenként bemutatva részletezte az előadó az alábbi változók mentén: jogszabályi helyek; normatíva jogosultság alapja; alapküldetés; feladatmutató számítása; igénybevételi feltételben bekövetkezett változások; differenciált normatíva; tipikus hibák, hiányosságok. Az előadót elkísérték az ellenőrzéseket helyszínen lebonyolító kollégái is.

Az Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézet (ORSZI) részéről szintén széles szakmai stáb jelent meg a gondozási szükséglet és a demencia vizsgálat tapasztalatairól tájékoztatást tartva.

Először *Sánta Erzsébet* mutatta be az intézmény szervezetét, a gondozási szükséglet szakértői feladatai ellátásának eddigi eredményeit, kitérve a jegyzői bizottsági munka számadataira. Az előadó felvetette az 1 órás gondozás finanszírozásának újragondolását, a gondozási szükséglettel arányos differenciált normatíva bevezetését, az ORSZI szakértő szerepén belül a kontroll és tanácsadói szerep erősítését, a szakértői finanszírozás egységesítését. Részletesen megosztotta a hallgatósággal a demencia vizsgálatok lebonyolítása során szerzett tapasztalatokat és ennek eddigi problémáit. A hamarosan induló fogyatékos személyek ORSZI vizsgálatait előkészítve az SZMM-től kért adatok alapján több mint tízezres vizsgálati igény várható. Az előadó jelezte intézménye dilemmáját a felülvizsgálatok terén, miszerint a felülvizsgálat nem egy egyszeri találkozón alapuló ellenőrzést, hanem folyamatos kapcsolattartást kíván meg, s ezért a feladat megfelelő ellátása nem az ORSZI-nál van. Hozzászólás is megerősítette a hatályos rendelet megváltoztatásának szakmai indokoltságát. Az idősügy és fogyatékoság egyes részeire fókuszálva *dr. Dános László, az ORSZI Dél-dunántúli Regionális Igazgatóságának főigazgató-helyettese* folytatta az előadást. Az ORSZI felépítését bemutatva ismertette az ORSZI szakvéleményhez kötődő 20 féle ellátási formát. Szólt az iratanyag alapján és a helyszíni vizsgálat alapján végzett tevékenységükről. Bemutatta a régiós tevékenység adatait. Az eljárás lebonyolítása során a kérelem kitöltésével, a helyszíni ellenőrzés gyakorlati lebonyolításával kapcsolatosan, valamint az eljárásrend megvalósításában szerzett tapasztalatai alapján tett néhány gyakorlati felvetést az előadó.

A harmadik napon a „Szükségletalapú szolgáltatástervezés módszertana és gyakorlata” című, a SzocioNet DDRMHSZK Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont által akkreditáltott szakmai tanácskozásnak adott helyszínt a tanácskozás, 44 fő részvételével, akik közül többen jelezték a továbbképzési pont megszerzésének igényét. A tanácskozás 5 előadás segítségével adott szélesebb ismeretet a szükségletek felméréséről, szolgáltatások kialakításáról, statisztikai adatok hozzáféréseiről, és felhasználásáról, valamint a speciális struktúrával rendelkező települési-kistérségi-megyei és régiós szolgáltatástervezési koncepció készítéséről.

Témák és előadók:

- Változhat-e a segítő szakma a technológiával? A személyes gondoskodást nyújtó intézményekben végzett szakmai munka informatikai segítése *Előadó: Erdős Zsuzsanna, csoportvezető SzocioNet DDRMHSZK Gesztorszervezete*
- Szükségletek – szolgáltatások illesztése, szociális szolgáltatási struktúrák *Előadó: dr. Nagy Janka Teodóra Phd., főiskolai tanár, intézetigazgató, PTE Illyés Gyula Főiskolai Kar Szociális Munka és Szociálpolitikai Intézet*
- Az ágazati statisztika lehetőségei a tervezés támogatásában *Előadó: dr. Ulicska László tanácsadó SZMM*
- Szociális szolgáltatástervezési koncepció készítése és felülvizsgálata *Előadó: Gyurokné dr Bódi Csilla, Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Kht.*

A résztvevők visszajelző lapokon jelezheték a jelenlegi előadások és szervezés értékelésén túl a jövő évi érdeklődésre számot tartó témákat a szervezőknek. A három napos konferencia egyes napjain 44-80 fő vett részt!

A rendezvény létrejöttét a Magyarországi Németek Országos Önkormányzata támogatta.

A visszajelző lapok feldolgozása alapján a résztvevők döntő többsége számunkra nagyon pozitív visszajelzést adott. 21 témajavaslatot kaptunk a jövő évre vonatkozóan.

Az előadások PowerPoint formátumban letölthetők a www.cssk.hu honlapon a konferenciák menüben!

Írta: Pintér Györgyi módszertani munkatárs, Hegyhát Integrált Szociális Intézmény

A SZIME XI. Kongresszusa (2009)

Zalakaroson kerül megrendezésre 2009. szeptember 10-12. közt a Szociális Igazgatók Magyarországi Egyesületének XI. Kongresszusa "Kistérségi és regionális szociálpolitika európai kitekintéssel" címmel.

Jelentkezési lap letölthető: http://www.szime.hu/jelentkezési_lap_xi.doc címen.

Forrás: [SZIME](#)

Play-Back tábor

Szeretettel kínáljuk a SzocioNet DDRMHSZK és a Speciális Művészeti Műhely Egyesület közös szervezésében augusztus 24.-27. között megrendezésre kerülő Play – Back táborunkat, melyre elsősorban a mentálhigiénés munkatársakat, foglalkoztatásvezetőket várjuk. A résztvevők maximális létszáma 20 fő.

A tábor szakmai vezetője Donáth Attila gyógypedagógus, szociális munkás, szupervízor.

A tábor részvételi díjának költségeit szponzor viseli, így a kollégákat csak a megrendelésre került szállás illetve ellátás költsége terheli. Az elhelyezés 1.800.- Ft/fő/éj középiskolai kollégiumi szobákban történik. Az étkezés díja (napközbeni büfével) a következőképpen alakul: reggeli 170.-Ft, ebéd 530.- Ft, vacsora 390.-. A jelentkezési lapokat mellékeljük. A visszajelzéseket július 31.-ig várjuk.

Levélcím: Pándy Kálmán Otthon, 7700 Mohács, Újváros 10.

E-mail: modszertan.pandy@gmail.com

További információért hívja kollégánkat a 06-69-322-345 illetve a 06-20-319-6100 telefonszámon.

„Civil Sarok”- események, felhívások

A pécsi Ifjúságért Egyesület tevékenysége

Tisztelt Olvasóink!

A Szakmai Hírlevél további számaiban egy új kezdeményezést szeretnénk indítani. Minél nagyobb számban szeretnénk bemutatni a régióban működő civil, nonprofit szervezeteket és tevékenységüket.

Különösen ún. „jó gyakorlatokat”, innovatív kezdeményezéseket szeretnénk bemutatni, melyek mintaként szolgálhatnak más szolgáltatók számára is és akár alternatív feladatellátásról szóló diskurzust is elindíthatnak.

Első alkalommal a pécsi székhellyel működő Ifjúságért Egyesület Lakáskísérési Programját mutatjuk be.

Az Ifjúságért Egyesület

Az Ifjúságért Egyesület 1988-as megalakulása óta célul tűzte ki a szociálisan hátrányos helyzetű emberek és családok segítését, a társadalomba való visszailleszkedésük lehetővé tételét. Az Egyesület ezen alapcéljainak megvalósításaként gyermekvédelmi ellátások és szolgáltatások biztosítását és működtetését vállalta magára. Az Egyesület a kezdetektől fogva arra törekedett, hogy szakmai kapacitását és kapcsolatait az Alapszabályban rögzített feladatoknak megfelelően a lehető leghatékonyabban hasznosítsa.

A szervezet szolgáltatásai

I. Gyermekvédelem

A) Átmeneti gondozás

1. Családok átmeneti otthona

Az Egyesület 1992 óta működteti az ún. ifjúsági lakóközösséget, ami az 1997. évi XXXI. Gyvt.-ben nevesített családok átmeneti otthona elődje volt. A Családok Átmeneti Otthona a gyermekvédelem rendszerében az alapellátások közé tartozik, és átmeneti gondozást nyújtó szolgáltatásként a Gyvt. 51.§ alapján azoknak a családoknak kíván segítséget nyújtani, akik valamilyen oknál fogva lakhatásukat nem tudják megoldani, és ennél fogva a gyermeket el kellene választani a szülőjétől. A törvénynek megfelelően befogadjuk az életvezetési problémák vagy más szociális és családi krízis miatt otthontalanná vált, továbbá védelmet kereső szülőt és gyermekét, befogadjuk a válsághelyzetben lévő bántalmazott vagy várandós anyákat, illetve a szülészetről kikerült anyát és gyermekét.

2. Helyettes szülői ellátás

A helyettes szülő a családban élő gyermek átmeneti gondozását saját otthonában biztosítja. A helyettes szülői szolgáltatás elsődlegesen a vérszerinti szülő akadályoztatása, krízis helyzete esetén nyújt segítséget minimális intervencióval és a gyermek érdekeit figyelembe véve a lehető legrövidebb időre szóló elhelyezéssel.

B) Házi gyermekfelügyelet

A házi gyermekfelügyelet keretében a gyermekek napközbeni ellátását a szülő otthonában szakképzett gondozó biztosítja, ha a gyermek állandó vagy időszakos ellátása nappali intézményben nem biztosítható. A szolgáltatás eltérő díjszabása azt a célt

szolgálja, hogy a gyermekjóléti szolgálat ajánlásával azok a szülők is igénybe vehessék, akiknek az anyagi helyzete egyébként azt nem tenné lehetővé.

II. Lakáskísérési Program

Előzmények – a holland modell

Az átmeneti gondozást igénybevevők egy jelentős része a lakhatási lehetőség megszűnése miatt kéri felvételét a családok átmeneti otthonába, aminek háttérében sok esetben a felhalmozott tartozások kezeletlensége áll. Az intézményi ellátás a bajba jutott családok intenzív gondozását vonja magával, aminek egyik fő célja a családi funkciók megerősítésén túl a család életvezetési szokásainak megváltoztatása. A családgondozók munkájuk során visszatérő problémaként tapasztalják, hogy az anyagi nehézségekkel küzdő családok pénzkezelése, a bevételek és kiadások megfelelő szinten tartása nem teszi lehetővé a család együtttartásához szükséges, kulcsfontosságú lakhatás biztosítását. A Gyvt. által lehetővé tett gondozási idő alatt háztartási-napló vezetéssel, a bevételek és kiadások egyensúlyának szigorú kontrolálásával a szociális munkások az együttműködő családok esetében jó eredményeket érnek el, ami reményt ad arra, hogy az otthonból való kikerülés után a család nem kerül újra a lakhatását veszélyeztető élethelyzetbe.

Az Egyesület holland (helmondi) szakmai kapcsolatai 2003-ig nyúlnak vissza. Holland partnerünk, az SMO civil szervezetként a szociális és gyermekvédelmi ellátások széles palettáját nyújtja. A komplex szolgáltatási rendszer három szinten valósul meg. A megelőzés és utógondozás körébe tartozik az ún. VIP (=problémás bérlők helyzetének időben történő orvoslása) projekt. A krízis ellátások között a hajléktalan ellátás, a szociális panzió és a lakhatás nélkül maradt családokat befogadó lakások/ otthonok különböző típusai találhatóak.

2000. év folyamán Helmond önkormányzati testületében megállapították, hogy a lakástulajdonosok testületei által végrehajtott kilakoltatások száma növekedett. A kilakoltatások mögött különböző okok húzódtak meg, melyekre sem a lakástulajdonosok testületei, sem a szociális segítségnyújtók nem találtak megfelelő választ. A segítségnyújtás új formája vált szükségessé. Az összefogás és a felek együttműködése elengedhetetlen feltétele volt a hátrányos helyzetű bérlők problémájának hosszú távú megoldására. A felek megállapodásának eredményeként indult el 2001-ben a VIP projekt, azzal a céllal, hogy felére csökkentsék a kilakoltatásokat. A program pozitív tapasztalatai alapján született meg a döntés, hogy az SMO, mint a VIP projekt szakmai gazdája 2004-től megelőző jellegű segítséget is nyújtson a problémás helyzetű lakásbérlőknek.

A program legfőbb célja a problémás bérlők megtartása saját otthonaikban és így az intézményi elhelyezés elkerülése. A program olyan személyeket támogat, akik önmaguk még nem képesek önálló háztartásvezetésre. Az igényeknek megfelelő mértékű segítségnyújtásnak központi szerepe van: a segítségnyújtás mértékét az igénybe vevő önállósági foka és segélykérelme határozza meg.

A célcsoport jellemzői (figyelemreméltó az egyezés a pécsi célcsoporttal):

- szerteágazó problémák: pszichés, szociális és anyagi problémák (adósságok, biztos jövedelem hiánya)
- napi életvitel szervezatlensége, értelmes napi elfoglaltságok hiánya, ami társadalmi elszigeteltséghez vezet
- adminisztratív káosz
- a segélykérés elmulasztása
- a kliens nehezen motiválható a segítség elfogadására
- bizalmatlan a segítségnyújtással szemben
- felelősségvállalás elkerülése – egyéni felelősség hiánya.

A program alapja az egyénre szabott segélyterv és az ún. lakástanácsadói szerződés. Ebben a szerződésben szerepelnek jogok, kötelességek, szabályok, megállapodások, finanszírozás, időtartam stb. Az is egyértelműen meghatározásra kerül, hogy a segítségadás mely formái kötelező, ill. nem kötelező érvényűek.

A segítségnyújtás az alábbi tevékenységek révén valósul meg:

- információ és tanácsadás
- irányítás
- konkrét segítségnyújtás, mint: támogatás, motiválás, az önállóság fejlesztése
- pénzgazdálkodás, adósságkezelés
- rendszerességre szoktatás
- rálátás és felügyelet gyakorlása
- a segélynyújtás és gondoskodás koordinálása
- a célcsoport érdekeinek képviselője a társadalomban.

A pécsi Lakáskísérési program

2005. júniusától az Ifjúságért Egyesület működteti Pécs MJ Város Önkormányzatának „**Lakáskísérési programját**” támogatási szerződés keretében a Közgyűlés 40/2005 (11.29.) sz. Lakáskísérési rendelete alapján, helyi partneri hálózatban, annak koordinálásával.

A program neve sokakban ellenérzést vált ki, a helyi rendelet megalkotásakor is vitatott volt. A lakás nem magát a lakhatást szolgáló objektumot jelenti nyelvészeti megközelítésből sem, hanem az ott lakást is. A kísérés szó a program szociális munkát érintő tartalmi megközelítése alapján folyamatos és intenzív segítséget, támogatást jelent. Maga a szó utal arra is, hogy a programba bevont ügyfél ugyan a maga útját járja, a gondozó partnerként segít abban, hogy ez az út ne a társadalomból való kirekesztődéshez vezessen.

A program célja:

- Önkormányzati szociális jellegű bérlakásban élő, lakhatást veszélyeztető, az adósságkezelési szolgáltatással sem kezelhető adósság terhekkel küzdő egyének és családok hatékony, komplex támogatása,
- adósságterheinek és lakhatási problémáinak enyhítése, pénzbeli támogatása.

A Lakáskísérési program működtetése helyi hálózatban történik, melynek tagjai:

- Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata (Területi Szociális Központ, Szociális Lakásgazdálkodási Csoport)
- Esztergár Lajos Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat
- Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont (MOST program)
- Ifjúságért Egyesület

A különböző szolgáltatókkal az Önkormányzat kötött keretmegállapodásokat, melyek rögzítik a szolgáltatók programmal való együttműködésének feltételeit, módját, mikéntjét, illetve az általuk nyújtott/nyújtható kedvezményeket.

A Lakáskísérési program két fő eleme a gondozás (kísérés), és a pénzbeli támogatás. Mindkettő maximum 3 évig nyújtható.

Pénzbeli támogatás (hátralékcsökkentési támogatás, HCST)

Igénybevételének feltételei:

- Legalább 3 hónapig tartó sikeres előzetes együttműködés a program munkatársával
- Megállapodások betartása
- Lakással kapcsolatos kiadások rendszeres, hiánytalan fizetése
- Lakáskísérő munkatárs javaslata

A támogatás mértéke rendeletben szabályozott, csökkenő mértékű. Első évben havi 15 ezer, második évben havi 10 ezer, harmadik évben havi 5 ezer forint. A támogatás összegét nem az ügyfél, hanem a követelés jogosultja kapja.

A hátralékcsökkentési támogatást egészíti ki az ügyfél által fizetendő önrész, melynek összege a család teherbíró képességétől függ, de minimum 1000,- Ft.

Kísérés (intenzív családgondozás)

Feladata:

- Kitűzött célok elérésének, akadályok elhárításának segítése
- Motiváltság és együttműködési készség fenntartása

A gondozás a család otthonában történő látogatások keretében történik. A látogatások eleinte hetente egyszer, szükség esetén többször, a program vége felé közeledve egyre ritkábban (minimum havonta egyszer) történnek.

Ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy a lakáskísérő munkatárs nagymértékben belefolyik a család életébe, ha kell, a háztartásvezetés legapróbb részleteibe is. (pl. vásárláskor az árak összehasonlításának megtanítása, stb.)

A lakáskísérő alapvetően támogató szerepben jelenik meg, de erős a kontrollfunkciója is.

A program menete:

A Népjóléti Bizottság által delegált ügyfeleket a program levélben keresi meg, amely tartalmazza a program rövid leírását, és a személyes találkozás javasolt időpontját, helyét. Az ügyfélnek módja van telefonon az időpont módosítását kérni.

A levelek feladása minden esetben tértivevénnyel történik, az ebből származó információ miatt. Amennyiben az ügyfél a levelet átvette, de semmilyen módon nem reagált, illetve, ha a levelet nem kereste, újabb értesítést kap.

Az első találkozás mindig a Családsegítő szolgálatnak a kliens lakóhelyéhez legközelebb eső

irodájában történik.

Ezen a találkozón a kliens részletes tájékoztatást kap a programról, illetve előzetes felmérés történik az ügyfél

- anyagi helyzetéről,
- adósságok mértékéről, szerkezetéről,
- az adósság felhalmozódásának okáról,
- az eddigi megoldási kísérletekről,
- motiváltságról.

A részletes tájékoztatót írásban is megkapja, azzal a kéréssel, hogy otthon beszéljék meg a családdal majd egy hét múlva értesítsenek bennünket arról, hogy részt kívánnak-e venni a programban.

Pozitív válasz esetén a következő találkozás már a kliens otthonában történik, lehetőleg az egész család jelenlétében. Itt választ kaphatnak az időközben felmerült kérdéseikre, javaslatokat tehetnek arra, ki milyen módon kíván hozzájárulni a probléma megoldásához.

A további találkozások alatt a lakáskísérő felméri:

- a háztartás gazdálkodását, fogyasztási szokásait (ügyfél által vezetett, bókkokkal ellátott háztartási napló alapján)
- jövedelmeket, bevételeket (jövedelemigazolás alapján)
- tartozások mértékét, szerkezetét (szolgáltatóktól beszerzett igazolások alapján),
- egyéb problémákat
- belső és külső erőforrásokat,
- motiváltságot
- a háztartás terhelhetőségét, stb.

Ezen adatok birtokában Előzetes együttműködési megállapodást kötnek, amely tartalmazza a célokat és az ezek eléréséhez szükséges elvégzendő feladatokat.

A lakáskísérő moratóriumoz kér az érintett szolgáltatóktól, ami azt jelenti, hogy a szolgáltató nem tesz további jogi lépéseket az ügyféllel szemben.

Legalább három hónapos sikeres együttműködést követően Lakáskísérési Szerződés megkötésére kerül sor, amely tartalmazza a célokat, kötelezettségeket, jogokat.

Az ügyfél vállalja, hogy:

- a lakáskísérővel együttműködik,
- a közösen kialakított keretek tiszteletben tartja,
- eleget tesz aktuális fizetési kötelezettségeinek, a befizetéseket igazolja,
- háztartási naplót vezet blokkok, számlák megőrzésével, a lakáskísérővel elemzi,
- a hátralékcsökkentési támogatásban foglaltak szerint fizeti az önrészt, a befizetést igazolja,
- tartózkodik hitel felvételétől, nagy értékű beszerzésektől, részletre történő vásárlástól, ha ezeket a lakáskísérő nem hagyja jóvá,
- munkanélküliség esetén a munkavállalást elősegítése érdekében részt vesz a felajánlott programokban,
- aktívan részt vesz a megállapodások mindenkori szükségleteknek megfelelő módosításában, és az elvégzett munka közös értékelésében.

A lakáskísérő:

- életvezetési tanácsadást nyújt,
- segíti az ügyfelet a hátralék rendezéséhez szükséges ügyei vitelében,
- minden döntéséről, javaslatáról felvilágosítja az ügyfelet,
- rendszeres kapcsolatot tart családlátogatás keretében,
- kapcsolatot tart az Önkormányzat illetékes irodáival, a közüzemekkel, együttműködő partnerekkel,
- az ügyféllel közösen gondoskodik a megállapodások aktualizálásáról, a feladatok elvégzésének értékeléséről,
- munkáját a Szociális munkások Etikai Kódexének tiszteletben tartásával végzi.

A szerződés be nem tartása, az önrész illetve a rezszi nem fizetése a programból való kizárást vonhatja maga után. Ez a hátralékcsökkentési támogatás folyósításának megszüntetését is jelenti. Az addig kifizetett támogatás összegét az ügyfélnek nem kell visszafizetnie.

A Lakáskísérési szerződés megkötése után javasolja a lakáskísérő az ügyfelet hátralékcsökkentési támogatásra.

A Népjóléti Bizottság támogatásról szóló határozata egy évre szól, sikeres együttműködés esetén ez kétszer meghosszabbítható újabb 1-1 évre.

A program lezárása akkor történhet:

- ha az ügyfél nem kíván tovább együttműködni,
- ha a programból ki kell zárni.
- ha kifizette az összes adósságát,
- ha nem fizette ki, de lejárt a három év.

Az utóbbi két esetben három hónapos utógondozás történik. Amennyiben az ügyfélnek három év után még marad tartozása, a lakáskísérő segítségével megállapodásokat köt az érintett szolgáltatókkal a még fennálló tartozások rendezésére. Ennek teljesítését a Családsegítő Szolgálat kíséri figyelemmel.

A program személyi feltételei:

Jelenleg 5 fő felsőfokú szociális végzettségű, adósságkezelési tanácsadó képesítéssel is rendelkező munkatárs dolgozik a programban. Munkájukat heti megbeszélések, havonta történő esetmegbeszélések és egyéni szupervízió lehetősége segíti.

Az egy lakáskísérőre jutó esetszám 15. Ez a viszonylag alacsony esetszám, és a rugalmas, a kliens életritmusához, illetve a feladatokhoz igazodó munkaidő a program sikerességének egyik kulcsa.

Az eddigi tapasztalatok:

2008. december 31-én összesen 53 családot gondoztunk, közülük 24-en kapnak hátralékcsoökkentési támogatást, 3 család támogatási határozata folyamatban van. Előzetes együttműködési megállapodás alapján dolgozunk 26 családdal, 6 család programba vonása van folyamatban.

2008-ban a programot sikeresen fejezte be öt család, közülük hárman az összes adósságukat kifizették két év alatt. A három család össztartozása 1.373.525,- Ft, az adósság rendezésében az önerő 34,5 % volt.

3 család helyzete nem rendeződött úgy, hogy folytatni tudták volna a programot. 2008-ban 1 olyan család esett ki még a programból, aki már kapott hátralékcsoökkentési támogatást. A 4 család közül kettő tudta vállalni a közművel kötött részletfizetési megállapodást, de nem minden tartozásukra.

A kiesett családokat vizsgálva a következő közös okokat látjuk:

- Rendkívül rossz anyagi helyzet, ami tovább romlott
- Kettőnél több szolgáltatónak való tartozás
- Magas össztartozás
- Össztartozáson belül rendkívül magas távhő tartozás

A többmillió nagyságrendű távhő tartozás kifizetése az érintett családok számára teljesen kilátástalan, még akkor is, ha anyagi helyzetük némiképp stabilizálna. Ráadásul az esetleges jövedelemből való letiltás veszélye – mely az adósságot nem csökkentené nagy mértékben, de a megélhetés lehetőségeit igen -, nem motiválja őket a legális munkavállalásra.

A hátralékcsoökkentési támogatásban részesülő 24 család össztartozása induláskor meghaladta a 34 millió Ft-ot. 2008. december 31-én az össztartozás összege valamivel több, mint 23 millió Ft.

A következő számokhoz várjuk az Önök jelentkezéseit is, ill. szívesen fogadjuk, ha Önök ajánlanak bemutatandó projektet, szervezetet számunkra.

Írta: [Benyes Rita](#), Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont

Ahogy a Szakmai Hírlevelünk korábbi számában jeleztük, most a SzocioNet Regionális Szociális Módszertani Intézmény által szervezett szakmai fórumok szervezéséről adunk hírt, a szolgáltatástervezési koncepció készítését (s általában a tervezéssel/tervezhetőséggel kapcsolatos kérdéseket) segítő.

A Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont, mint a SzocioNet DDRMHSZK regionális szociális módszertani intézmény konzorciumi partnere 2009. májusában szakmai fórumot szervezett a szolgáltatástervezés témakörében.

A megcélzott meghívotti kör elsődlegesen a kistérségi szolgáltatásszervezésben részt vevő fenntartók és szolgáltatók voltak.

A rendezvény megszervezésére 2009. május 6-n került sor, **Szolgáltatástervezés, - szervezés és - fejlesztés a szolgáltatástervezési koncepciók készítésének - aktualitásai címmel.**

A rendezvény az alábbi célt szolgálta: a SzocioNet DDRMHSZK, mint regionális szociális módszertani intézmény módszertani segítséget kívánt nyújtani a szociális szolgáltatásokat érintő tervezői tevékenységek színvonalasabb és hatékonyabb ellátásához.

E program folytatásaként, második alkalommal 2009 őszén, kiemelten a szolgáltatói célcsoport számára kerül sor a következő regionális szintű workshop megszervezésére „A szolgáltatástervezés és szervezés; az egyedi intézményfejlesztési tervek és szolgáltatástervezési koncepciók kapcsolata” címmel.

A rendezvénysorozat várt hozadéka:

- Hozzájárulás a szolgáltatásszervezés szervezeti és szakmai hatékonyságának, eredményességének növeléséhez.
- A szolgáltatástervezés munkaszervezési, „jó gyakorlatainak”, modelljeinek és módszereinek bemutatása, közvetítése, szakmai párbeszéd kereteinek biztosítása.
- Együttműködési lehetőségek feltárása.

Szolgáltatástervezés, - szervezés és - fejlesztés címmel megrendezett pécsi szakmai fórum

Időpont: 2009.május 6.

Helyszín: Pécs, Civil Közösségek Háza

Adatgyűjtés problémaköre:

- Különböző adatok szerepelnek az egyes adatforrásoknál, pl. módszertani intézmények, regionális államigazgatási hivatalok (korábbi közigazgatási hivatal) – közvetlen adatszolgáltatás
- Az adatok rögzítése nehézkes – rosszul kerülnek rögzítésre, ebből következően sérülnek a központi információs rendszerek, adataik pontatlanok, így hitelességük/használhatóságuk esetenként megkérdőjelezhető
- Ágazatai kapacitásmérők rendszerét szolgáló szabályozás nincs
- Információk (forrástól függetlenül) egy helyen volna szükséges, hogy összegyűjtésre kerüljenek
- Adatszolgáltatásoknál a tartalmak sem minden esetben azonosak (elektronikus adatszolgáltatás esetén nem a jogszabályban meghatározott adatokat kéri: ld. a 222/2006 Korm.rendelet és az elektronikus adatbázis eltérése) i.
- Tényleges, korrekt, naprakész adatokat nem lehet gyűjteni, emiatt a tervezés” kiindulása „ már rossz.
- KSH: regionális szintű adatok vannak csak – közigazgatási anomáliákkal függ össze
- A településektől nehéz információhoz jutni. A kistérségi feladatvállalás ebben is előrelépést jelent. A megye a településektől túl messze van, a megye is inkább már a társulásoktól kér adatokat.

Közigazgatási anomáliákkal összefüggő nehézségek az adatgyűjtés során:

Kistérségi szint:

- Kistérségi adatok hiánya – célszerű volna a kistérségek számára feladatként előírni a folyamatos adatgyűjtést, mely nagyban megkönnyítené a kistérségi szintű tervezést

Megyei szint:

- A megyei koncepció készítéséhez nem rendelkeznek adatokkal, emiatt ők is főként a társulások, települések koncepcióiból nyernek adatokat – ennyiben az alulról építkezés megvalósul.
- A társulásoknak a települések koncepcióit kellene figyelniük és azokra építkezni. (Ezen koncepciók egy része azonban a mai napig nem készült el.)

Szolgáltatásszervezéssel kapcsolatos észrevételek:

- Az egyes szolgáltatásokkal – pl. közösségi ellátások, emelt szintű ellátás, támogató szolgálatokkal kapcsolatos központi elképzelések ismeretének hiánya nehezíti a szolgáltatások szervezését.
- Siklói kistérség: Nagy gondban voltak, amikor megszüntették a közösségi ellátást és a támogató szolgáltatást, mint kötelező feladatokat, mert a közösségi ellátásuk nem nyert a pályázaton. Mivel így a kötelező feladatok közül kiesett a közösségi ellátás, nem jogosultak a kistérségi kiegészítő normatívára, így, hogy a 3 kötelező feladat ellátása meg legyen új szolgáltatást kellett vállalniuk.
- Jelenleg a Siklói kistérségben az 53 településre kevés az egy működő támogató szolgálat, ami a pályázaton nyert, mert az is júliusra már teljesíteni fogja a vállalt feladategységeit. Ezt követően lehet, hogy meg is szűnik a finanszírozási problémák miatt, a szolgáltatásra azonban igény van a térségben.
- A területi kiegyenlítés (a támogató szolgáltatás és a közösségi ellátás területén – holott a pályázati rendszernek elvileg ez volt a célja) ebben a kistérségben nem sikerült annak ellenére, hogy a kistérségben egyébként jól működik egyéb szolgáltatások tekintetében a kistérségi szolgáltatástervezés és szervezés.
- Ugyanígy az állandó és a működtetés során nehezen követhető jogszabályi változások is akadályozzák a hatékony tervezést és szolgáltatásszervezést.
- Megyei önkormányzatok az intézményrendszerükkel lebegnek a rendszerben.
- Megyei intézmények nem építettek kapcsolatokat a környezetükkel – Id. alapellátási feladatok felvállalása, idegenként működnek a saját környezetükben (Hasonló helyzet figyelhető meg a megyei jogú városok és kistérségeik esetében, pl.: a Pécs Város által fenntartott intézmények és a kistérségi szerepeik közötti viszonyok).
- A társulások is így érzékelik, főként az alapellátások kibővülésében van szerepük.
- Finanszírozási anomáliák: a mohácsi kistérségi társulás által fenntartott intézmények közül (pl. pszichiátriai betegek, fogyatékkal élők ápoló-gondozó otthonai, lakóotthonai) semmire nem kapnak kiegészítő normatívát, kizárólag a fogyatékkal élők nappali ellátására.
- A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás esetén jelentős különbségek lehetnek az igényekre vonatkozóan, ld. pl. tanyavilág, ami miatt a jelenleg előírt kötelezettségek (1:3 arány) nem mindenhol megoldható. A szigorítás pedig csak egyetlen szolgáltató visszaélései miatt került bevezetésre (emiatt minden tisztességesen működő szolgáltató került kedvezőtlen helyzetbe).

Megyék kettős helyzete: Egyrészt intézményfenntartóként működnek, másrészt a területen biztosított szolgáltatásokért is felelős szerv.

Megyei önkormányzat véleménye szerint:

- A 2004-től kialakuló rendszerben a kistérségek a hiányokat jól lefedik.
- A megyei koncepciók inkább alapelveket határoznak meg a megyei ellátórendszerre vonatkozóan.
- A társulásoknak a települések koncepcióit kellene figyelniük (azokra építkezni).
- A tervezési programok - ld. pl. 3 éves felzárkóztató program nagyatádi kistérségben - , a kistérségi szolgáltatásszervezés előkészítéséhez is hasznos alapot adhatnak, mert a térségi együttműködésekre vonatkozóan jó példával járhatnak elől.

Szociális kalauz

A szolgáltatástervezési koncepcióknak célszerű volna, ha lenne egy a lakosság által is használható része – „Szociális kalauz”- szerű adatbázis. Ez minden koncepciónak szükséges eleme kellene hogy legyen, akár jogszabályi előírás alapján.

- Az érdekérvényesítés területén a szakemberek lemaradásban érzik a szociális területet.
- Társadalmasítás: állam „újraértelmezése” folyik.
- Szektorközi együttműködések – ld. nagyatádi példa.

A közigazgatási anomáliákkal összefüggő szolgáltatásszervezési problémák:

- A közigazgatási reform 16 éve nem valósult meg.
- Megyei önkormányzatok az intézményrendszerükkel lebegnek a rendszerben.
- Területi szintezés teljesen összekeveredett. Ebben a megyék szerepe átgondolatlan. Politikai döntésre volna szükség.
- A társulások is így érzékelik, főként az alapellátások kibővülésében van szerepük.
- A kistérségek is lebegtetve érzik a szerepüket. Pl. a feladat-ellátási szerződésekkel kapcsolatban sem tisztázott a hatáskörük (nincsenek kötelező feladataik): Ez az önkormányzatok átruházhatatlan joga. Ugyanakkor a kistérségi társulási tanács köt szerződést szolgáltatóval, civil fenntartóval, aki bizonyos települési körre nyújt szolgáltatást. Szabályosan az összes településnek kellene szerződést kötnie a szolgáltatóval (ez azonban kevésbé átláthatóvá tette a kistérségi szolgáltatási rendszert, finanszírozást).
- Kistérségi szint feletti ellátások is vannak. Ott régióknak vagy megyének van szerepe. Esetleg szerződéses civileknek? Az ilyen típusú szolgáltatások összehangolását a szabályozók ma nem teszik kötelezővé.

A tervezést befolyásoló egyéb tényezők, észrevételek:

- Alkotmányos, szociális jogok alapján a szektorsemlegesség szükségszerű volna. Ugyanakkor bizonyos szociális szolgáltatások kikerültek az önkormányzati feladatellátás köréből – támogató szolgálatok, közösségi ellátások. Bizonytalan, hogy ezeknek a szolgáltatásoknak milyen a viszonya a koncepciókhoz, hogy hogyan kellene ezeket tervezni.
- Egymásra épülés – területi szintek között fontos. Az ágazati mozgások ismeretének hiánya gond, szükséges volna régiós, országos szintű koncepcióalkotás. Az egyes szolgáltatásokkal – pl. közösségi ellátások, emelt szintű ellátás, támogató szolgálatokkal kapcsolatos elképzelések ismeretének hiánya nehezíti a tervezést.
- Fejlesztési irányok meghatározása volna szükséges, pl.
  - idősek: demens ellátás helyett idősebbébb volna az intenzív ápolás-gondozás fejlesztése
  - a fogyatékossgal élőkkel kapcsolatban a kitagolás (lakóotthonok) kitűzött cél – Esélyegyenlőségi törvény is 2010-ig tűzött ki ehhez határidőt – ugyanakkor források nem állnak rendelkezésre. Pl. Baranya Megyei Önkormányzat 2004-s fejlesztési tervében szereplő ezirányú fejlesztési irányok – a pénzügyi környezet változása miatt – mára kikerültek a fejlesztési irányok közül.
- A szolgáltatástervezési koncepciók módszertani háttéranyagai sem adnak iránymutatást, hogy pl. a közösségi ellátások, támogató szolgáltatások esetében a szolgáltatástervezési koncepcióknak hogyan kellene viszonyulniuk (ld. már nem önkormányzati feladat).
- Siklósi kistérség: Nagy gondban voltak, amikor megszüntették a közösségi ellátást és a támogató szolgáltatást, mint kötelező feladatokat, mert a közösségi ellátásuk nem nyert a pályázaton, emiatt, hogy a 3 kötelező feladat ellátása meg legyen új szolgáltatást kellett vállalniuk.
- Az állandó jogszabályi változások is akadályozzák a hatékony tervezést és szolgáltatásszervezést.

- Kistérségek közötti különbségek, a kistérségek sajátosságai – pl. települések száma, települések lakónépessége Pl. 4-5000 fős városok, 100 fő alatti kistérségek), városok száma (minősége, pl. funkcióhiányos kistérségi központok, pl.: Sásd, Sellye) – befolyásolja a szolgáltatásszervezést.
- Kistérségi tipizálások szükségszerűek volnának.
- A koncepciók tulajdonképpen komplex fejlesztési tervek konkrét programokkal, megvalósító szereplőkkel, források megjelölésével. Szükséges volna a törvényi fogalmak pontosítása.
- Komplex kistérségi fejlesztési terv része lehetne a szociális szolgáltatások fejlesztése. Fontos lenne a már elkészült egyéb, az ágazatot érintő fejlesztési tervekkel való összhang biztosítása a tervezésben.
- 3 éves felzárkóztató programok, LHH programok – a programok, fejlesztések közötti összefüggések nem világosak.
- Jelenleg a társulások-települések közötti egyeztetési folyamat nincs (kellően) szabályozva, szemben azzal, ahogy a megyék-megyei jogú városok esetében igen.
- A fórumon jelen levő megyei önkormányzatok problémaként jelezték, hogy koncepciókra nem kapnak visszajelzést pl. az Országos Szociálpolitikai Tanácstól.

Két éves felülvizsgálatok:

- Az időtáv mindenképpen hosszabb kellene, hogy legyen.

Kistérségi szolgáltatásszervezési jó példák:

- Siklósi kistérség jó példája: intézményfenntartás és két önálló mikro-térség működik a területén. Ezt a rendszert az érintettek döntése alapján alakították így.
- Mohácsi kistérség: elsőként vált a TCKT intézményfenntartóvá az országban. Jelenleg is egy régi koncepciójuk van, amit már 3 alkalommal álltak neki felülvizsgálni.

Nagyatádi kistérség:

2007. januárja óta biztosít minden ellátást, a falugondnoki szolgáltatást kivéve. A területen még a Vöröskereszt és egy Mozgáskorlátozottak Egyesülete működik, ill. ez utóbbi tart fenn bentlakásos intézményt.

Volt 3 éves felzárkóztató programjuk, ami alapján az infrastruktúra fejlesztés területén jelentős előrelépések történtek. A kistérségi szolgáltatásszervezés előkészítéséhez is jó volt, mert a térségi együttműködésekre vonatkozóan jó példát adott.

Vélemény: szétszórta, átgondolatlan, szervezetlen a szociális szolgáltatások rendszere, a jogi, finanszírozási környezet. Nem is igen látnak előrelépési lehetőséget.

Ahol kistérség biztosít szolgáltatásokat, ott jó hatással volt a területre: a települési önkormányzatok fennhatósága alól kikerültek a szolgáltatások, a szakmai színvonal is javult.

Adatgyűjtés: a településektől nehéz információhoz jutni. A kistérségi feladatvállalás ebben is előrelépést jelent. A megye a településektől túl messze van, a megye is inkább már a társulásoktól kér adatokat.

Az EU-s források felhasználásához készült tanulmányok terén is lemaradva érzi a szociális területet.

A programalkotásokat mindig áthatja a politika, de szükségszerű mindig a szakmai döntések felé közelíteni.

A programalkotásoknak – országos szintű - irányok kijelölése nélkül nem látja értelmét. Az ágazatközi együttműködések erősítésével egyetért. Somogy megyében a Kaposi Mór Kórház kezdeményezésére most készül egy felmérés a szociális és egészségügyi ellátásokról.

A rendezvényt követően - a Szociális és Munkaügyi Minisztérium meghívásából, ill. a Regionális Forrásközpontok Országos Egyesülete felkérésére – egy 2008. évi programsorozat folytatásaként került sor a téma aktualitásait körüljáró újabb rendezvény szervezésére.

A program kitűzött célja a kistérségi szociális szolgáltatástervezés tapasztalatainak átadása, konzultációja volt.

A rendezvény előzményei:

2008-ban a szociális szolgáltatások szervezésében közreműködő, többcélú kistérségi társulásokban működő munkaszervezetek és szolgáltatók együttműködésének fejlesztése céljával került sor „A kistérségi szolgáltatástervezés szakmai támogatásának fejlesztése” c. rendezvénysorozat megszervezésére. A rendezvénysorozat során megfogalmazódott, hogy a hatékony szolgáltatástervezés segítheti a szolgáltatások eredményes működtetését és fejlesztését, ugyanakkor igény van a tervezéssel kapcsolatos módszertani ismeretek, ill. gyakorlati tapasztalatok elterjesztésére a sikeres szolgáltatástervezés érdekében.

E célból került sor a műhelykonferencia megszervezésére.

A műhelykonferencia témái voltak:

- A szolgáltatástervezés jogszabályi keretei, jogalkalmazási problémák;
- A szolgáltatástervezés szakmai szempontjai;
- A szolgáltatástervezés erősségeinek, kihívásainak számbavétele;
- A helyi fejlesztések irányai és alternatívák a továbbfejlesztésben.

Szintén a szolgáltatás-szervezés, szolgáltatás-tervezés témaköréhez is kapcsolódóan került sor a **„Szükségletalapú szolgáltatás-tervezés módszertana és gyakorlata”** című szakmai tanácskozás megrendezésére 2009. május 27-n, Tengelicen, a Német Kisebbségi Önkormányzat és a Hegyhát Integrált Szociális Intézmény által szervezett 3 napos konferencia záró napján. A képzés 5 kreditpontos akkreditált szakmai továbbképzésként is hasznosulhatott a résztvevők számára.

A szolgáltatás-szervezés témakörében megtartott fenti rendezvények, ill. szakmai továbbképzés anyagai – előadások, emlékeztetők – szervezetünk - www.ddrfk.hu -, ill. a SzocioNet DDRMHSZK regionális szociális módszertani intézmény - www.cssk.hu -, valamint a Dél-Dunántúli Regionális Szociálpolitikai Tanács honlapján - www.ddrszt.hu - mindenki számára elérhetőek.

A rovatot szerkesztik a Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont munkatársai, a jelen szám anyagát összeállította: [Gyurokné dr. Bódi Csilla](#) és [Benyes Rita](#) (Folytatjuk)

**„Pályázzunk? Pályázzunk! -
AKTUÁLIS PÁLYÁZATI FELHÍVÁSOK**

A Szociális és Munkaügyi Minisztérium 2009. évi pályázatai

Az alábbiakban közreadjuk a Szociális és Munkaügyi Minisztérium 2009. évi pályázati felhívásainak listáját. A listán a még kiírásra nem került, illetve még érvényes határidejű pályázatok szerepelnek.

A Szociális és Munkaügyi Minisztérium pályázati felhívásai a www.szmm.gov.hu honlap jobb oldali hasábjának alsó részén jelennek meg.

Egyebekben a pályázati felhívásokat tematikusan lehet keresni a www.pafi.hu, a www.nonprofit.hu honlapokon. Az uniós finanszírozású pályázatok elérhetők a www.nfu.gov.hu honlapon.

A fentiekén kívül folyamatosan szükséges látogatni az ESZA Kht. (www.eszakht.hu) honlapját a szociális ágazati fejlesztésekhez forrást keresők szervezeteknek.

Esélyegyenlőségi Szakállamtitkárság					
fejezeti előirányzat száma	pályázat témája	kiírás tervezett időpontja	pályázatok tervezett beadási határideje	tervezett pályázati keretösszeg	pályázati program összefoglalója
16/51/6	Jelnyelvi tolmácsszolgálatok támogatása	2009. május	2009. június	298 000 000 Ft	A program a több éve, országszerte működő jelnyelvi tolmácsszolgálatok működésének finanszírozására szolgál.
16/51/6	Országos sugárzású televíziók műsorainak feliratozása FOG-FI-09	2009. május	2009. június	24 000 000 Ft	A nagy műsorszórók támogatása annak érdekében, hogy a siket és nagyothalló emberek is egyenlő eséllyel férhessenek hozzá a közérdekű, kulturális, oktatási, stb. információkhoz a műsorok feliratozása útján.
16/51/6	Augmentatív eszközkölcsonzók kialakítása	2009. május	2009. június	10 000 000 Ft	Az augmentatív eszközök a súlyosan fogyatékos (autista, értelmi fogyatékos, mozgásszervi fogyatékossgal élő) gyermekek korai fejlesztését segítik elő. Ezek az eszközök nagyon drágák, ezért így kívánjuk elősegíteni, hogy eszközkölcsonzók jöjjenek létre, amelyek a fejlesztéshez szükséges ideig adják kölcsön a családoknak ezeket az eszközöket.
16/51/6	Autizmus szakirányú továbbképzések támogatása	2009. május	2009. július	28 000 000 Ft	A program elő kívánja segíteni, hogy az autizmus területén megfelelő számú szakember képzése valósuljon meg, ugyanis eddig ilyen típusú képzés nem volt Magyarországon.
16/51/6	Autizmus krízisközpont modellprogram	2009. július	2009. augusztus	37 000 000 Ft	Egy határterületen kívánunk modell jellegű programot indítani, amely az egészségügyi és szociális ellátórendszer együttműködésére épül, és az azonnali beavatkozást igénylő esetekben komplex szolgáltatást tud nyújtani az autizmus spektrumzavarral élő személyeknek, illetve hozzátartozóiknak.
16/55/5	Fogyatékos személyek országos és regionális szervezeteinek támogatása FOG-FOF-09	2009. május	2009. június	36 288 000 Ft	A cél, hogy azok a - fogyatékos emberek érdekvédelmét ellátó - országos és regionális szervezetek is részesüljenek működési célú támogatásban, amelyek nem kerültek nevesítésre a költségvetési törvényben.
16/54/1	Roma tanulók tanulmányi ösztöndíja	2009. május	2009. szeptember	436 818 000 Ft	A pályázat célja, hogy az esélyegyenlőség megteremtése érdekében ösztönözze, és sokoldalúan támogassa a roma fiatalok tanulmányainak sikeres folytatását.
16/51/9	Roma Kulturális Alap pályázat	2009. május	2009. szeptember	37 600 000 Ft	A pályázat keretében az országban működő cigány kisebbségi önkormányzatok, vagy roma kulturális és művészeti tevékenységet folytató szervezetek, valamint roma egyéni művészek kulturális és művészeti tevékenységének támogatása valósul meg.
16/51/9	Roma Intervenció Keret pályázat	2009. május	folyamatosan	37 600 000 Ft	A pályázat keretében 2009-ben a pályázati keret a roma közösségeket érintő, veszélyeztető szociális valamint lakhatási krízishelyzetek elhárításának és megoldásának részbeni támogatására használható fel.
16/41/3/1	Megyei szintű ifjúsági szakmai-módszertani szolgáltató központok működési támogatása IFJ-SZK-09	2009. április 22.	2009. május 25.	60 000 000 Ft	A pályázat célja Magyarországon működő megyei szintű ifjúsági szolgáltató központok működésének támogatása.

16/41/3/1	Komplex gyermek- és ifjúsági célú szakmai tevékenységek, programok megvalósításának támogatására IFJ-KX-09	2009. április 22.	2009.május 25.	160 000 000 Ft	A pályázat célja olyan komplex gyermek és ifjúsági célú szakmai tevékenységek, programok megvalósításának támogatása, amelyek: az A/ modul esetében: - a helyi, kistérségi ifjúsági munka megerősítését, az ifjúsági referensek, ifjúságsegítők alkalmazásának ösztönzését, a helyi cselekvési programok, munkatervek megvalósítását célozzák; - a helyi önkormányzatok egyenrangú/vagy kiemelt partnerként működő ifjúsági tanácsok és a települési gyermek- és/vagy ifjúsági önkormányzatok, kerekasztalok létrejöttének ösztönzését kívánják megvalósítani; - elősegíti a korosztály és a velük foglalkozó szakemberek részére a gyermek és ifjúsági jogok megismertetését és érvényesítését elősegítését. a B/ modul esetében: - beltéri multifunkciós ifjúsági közösségi terek kialakításával, fejlesztésével lehetőséget kínálnak az öntevékenység kibontakozásához, értékteremtő programok megvalósításához, valamint elősegítik a korosztály információhoz való jutását; - a primer prevenciót alkalmazó programok, rendezvények, így segítve a gyermekek és fiatalok szabadidejének hasznos eltöltését; - elősegítik a korosztály és a velük foglalkozó szakemberek részére a gyermek és ifjúsági jogok megismertetését és érvényesítését.
16/41/3/4	GYIA Tanács döntési hatásköre	Egyeztetés alatt	Egyeztetés alatt	Egyeztetés alatt	A 2/1999. ISM rendetet szerinti célok megvalósulását segítő gyermek és ifjúsági programok támogatása. A 2009. évi célok konkrét meghatározása a Gyermek és Ifjúsági Alapprogram Tanács illetve a Regionális Ifjúsági Tanácsok feladata.
16/53/1/09 Az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség fejlesztése terén egyes kiemelt feladatok támogatása (Országos Esélyegyenlőségi Hálózat) alprogram	Esélyegyenlőség	2009. augusztus vége	2009. október vége	30 000 000 Ft	Meghívásos pályázat az Esélyek Házai közvetlen helyi fenntartói, működtetői számára. A pályázat célja, hogy az Esélyek Házai főiskolások és egyetemisták minél szélesebb körű bevonásával és részvételével, önkormányzatok, civil szervezetek vagy munkáltatók együttműködésével valósítsanak meg olyan figyelemfelhívó rendezvényeket, kampányokat, illetve szakmai programokat, melyek esélyegyenlőségi kérdésekre, problémákra, azok megoldási lehetőségeire fókuszálnak.
Szociálpolitikai Szakállamtitkárság					
Családi és Szociális Szolgáltatások Főosztálya					
fejezeti előirányzat száma	pályázat témája	kiírás tervezett időpontja	pályázatok tervezett beadási határideje	tervezett pályázati keretösszeg	pályázati program összefoglalója
16.44.1	Hajléktalan ellátás fejlesztése (KMR kivételével)	2009. május	2009. július	250 000 000 Ft	Az előirányzat célja a hajléktalan-ellátás területén működő szervezetek folyamatos és zavartalan működésének biztosítása.
16.44.1	Hajléktalan ellátás fejlesztése (csak KMR)	2009. május	2009. július	180 000 000 Ft	
16.44.1	Szociális földprogramok támogatása SZOC-FP-09	2009. július	2009. szeptember	132 000 000 Ft	A földprogramok a szociálisan és munkaerőpiaci szempontból hátrányos helyzetű személyek számára biztosítanak lehetőséget önálló gazdasági tevékenység végzésére. Célja a hátrányos helyzetű családi háztartások gazdálkodását, megélhetését segíteni, életminős
16.48.2	Szociális szolgáltatások 2009. évi egyszeri kiegészítő támogatása SZOC-EK-09	2009. június	2009. június	791 712 000 Ft	A pályázat célja a működési nehézségekkel küzdő, szociális szolgáltatásokat fenntartó szervezetek részére egyszeri kiegészítő támogatás nyújtása.

16.60.8	A Közép-magyarországi régióban működő hajléktalan-ellátó szervezetek támogatása.	2009. május	2009. július	80 500 000 Ft	
16.48.4	A támogató szolgáltatást és alacsonyküszöbű szolgáltatást működtető szolgáltatók befogadása és állami támogatása SZOC-BF-09	2009. április 24.	2009. május 25.	230 719 000 Ft	Előirányzat célja a támogató szolgáltatások és a közösségi ellátások finanszírozása a 191/2008 (VII.30.) Kormányrendelet alapján.

Gyermek- és Ifjúságvédelmi Főosztály

fejezeti előirányzat száma	pályázat témája	kiírás tervezett időpontja	pályázatok tervezett beadási határideje	tervezett pályázati keretösszeg	pályázati program összefoglalója
16.47	Gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások fejlesztése 2009.	2009. május-június	2009. június-július	158 400 000 Ft	
	"A" kategória: Gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézmények és hatóságok együttműködésének fejlesztése a gyermekvédelmi szakellátásban részesülő gyermek vérszerinti családba történő hazagondozása és vérszerinti kapcsolattartásának elősegítése érdekében			20 000 000 Ft	A szakellátásban gondozott gyermekekkel és családjaikkal folytatott esetszolgálatok kapcsán összehangolt együttműködési modellek támogatása, a módszertani gyermekjóléti szolgálatok, a hatóságok és a szakellátás szereplőinek közös tevékenységét támogató képzések, tréningek indítása, elősegítve a vérszerinti családba történő hazagondozást és a kapcsolattartást. A módszertani gyermekjóléti szolgálatok támogatásával olyan együttműködési gyakorlatok kialakítása, melyek során a szolgáltató hatékony együttműködési formákat alakít ki a gyermek sorsában érintett jelzőrendszeri tagokkal, hatóságokkal, a szakellátás képviselőivel. A pályázati forrásból támogatható tevékenységek: Az együttműködést fejlesztő tréningek, Kommunikációs csatornák megnyitásával és alkalmazásával kapcsolatos technikák gyakorlati megvalósításának támogatása, Az új együttműködési formák gondozásával kapcsolatos tevékenységek támogatása. A feladat megvalósulásának szándékolt célja: Erősödik az ellátás szereplőinek együttműködése, melynek eredményeként javul a szakellátásban nevelkedő gyermekek kapcsolattartása a vérszerinti családjaikkal, növekszik a hazagondozott gyermekek száma.
	"B" kategória: Családi napközi kialakításának támogatása			30 000 000 Ft	<u>Cél:</u> Családi napközi létrehozásának támogatása olyan településeken, ahol a 3-éves aluli gyermekek napközbeni ellátása nem megoldott, illetve szolgáltatás hiányos. <u>Eredmény:</u> Családi napközi kialakítása, eszközfejlesztése (berendezések, bútorok, játékeszközök) és a felkészítő tanfolyam elvégzése. A program hatására várhatóan javul a gyermekek napközbeni ellátásának lefedettsége a szolgáltatás hiányos településeken.
	"C" kategória: Gyermekotthoni munkatársak egyes kompetenciáinak fejlesztését célzó továbbképzések támogatása			40 000 000 Ft	A program célja: A gyermekotthonokban szakmai munkakörökben foglalkoztatottak kompetenciáinak fejlesztése a nevelésbe vett gyermek hazakerülése, vérszerinti kapcsolatai támogatása, amennyiben ez nem lehetséges és a gyermek érdekében áll örökbe fogadása előkészítése hatékony támogatása biztosítása érdekében. <u>A feladat megvalósulásával</u> szándékolt cél, eredmény: A Gyermek- és Ifjúságvédelmi Főosztály 2006. évi országos reprezentatív felmérésének eredménye egyértelműen mutatja, hogy bár a gyermekotthonban elhelyezett nevelt

					gyermek magasabb arányban kerülnek haza, mint a nevelőszülőnél elhelyezettek, a mutató így is alacsony. Ugyanezen felmérés megállapította, hogy a gyermekotthonban elhelyezett gyermekek közül nagyon kevés gyermek kerül örökbe fogadó szülőkhöz, arányaiban jóval kevesebb, mint a nevelőszülőnél elhelyezettek közül. A program hatására, a célirányos kompetenciafejlesztéssel várhatóan javulnak ezek a mutatók, így erősödik az a gyermeki jog,
	"D" kategória: A megyei jogú városok által biztosítandó otthont nyújtó és utógondozói ellátás kialakításának támogatása nevelőszülői férőhelyeken			23 000 000 Ft	<u>A program célja: 2009. január 1-jétől a megyei jogú városok kötelezettsége az otthonnyújtó és utógondozói ellátás biztosításához biztosít támogatást. A feladat megvalósulásával szándékolt cél, eredmény:</u> A program anyagi forrás biztosításával hozzájárul a megyei jogú városok fenntartásában működő nevelőszülői hálózatok kialakításához, elősegíti a megyei jogú városok otthont nyújtó ellátása és utógondozói ellátása nevelőszülői ellátás keretében történő biztosítását. A program hatására várhatóan valamennyi megyei jogú városban létrejön egy legalább 15 nevelőszülő működtető megyei jogú városi fenntartású nevelőszülői hálózat.
	"E" kategória: A nevelésbe vett gyermekek vérszerinti kapcsolattartását elősegítő helyszínek működési feltételeinek javítása			45 400 000 Ft	<u>A program célja:</u> A nevelésbe vett gyermekek hazakerülésének, vérszerinti kapcsolattartásának támogatása a kapcsolattartási helyszínek számának bővítésével és e helyszínek tárgyi feltételeinek javításával. <u>A feladat megvalósulásával szándékolt cél, eredmény:</u> A nevelőszülői hálózatban elhelyezett gyermekek esetében a nevelőszülő nem köteles biztosítani a gyermek és a vérszerinti szülő kapcsolattartását, ezekben az esetekben egyéb helyszínen kell lehetőséget biztosítani a szülő és a gyermek találkozására. Ilyen célra alkalmas, megfelelően felszerelt helyiségek nem mindenütt álnak rendelkezésre, és ugyancsak hiányoznak a látogatók kultúrált fogadására alkalmas helyiségek némely gyermekotthonban is. A pályázati támogatással a nevelőszülői hálózat, illetve gyermekotthon fenntartója lehetőséget kap ilyen helyiségek megfelelő kialakítására, felszerelésére, amely rendkívül fontos tényező lehet a családi kapcsolatok ápolásában és a hazagondozásban.

Társadalmi Kapcsolatokért Felelős Szakállamtitkárság

fejezeti előirányzat száma	pályázat témája	kiírás tervezett időpontja	pályázatok tervezett beadási határideje	tervezett pályázati keretösszeg	pályázati program összefoglalója
16.42.2	Fogyasztóvédelmi társadalmi szervezetek támogatása FV-I-09	2009. április 16.	2009. május 15.	296 448 000 Ft	Támogatható tevékenységek: fogyasztói érdekek feltárása és érdekek képviselete, fogyasztóknak tanácsadás, fogyasztók tájékoztatása (kiadványok, újság), honlap, fogyasztói tanácsadó irodák és információs rendszer működtetése, fórumok szervezése.
16.52.1	Civil szolgáltató központok támogatása (átmeneti támogatás 3 hónapra 2009. áprilismájus-június)	2009. április 9.	2009. április 23.	23 750 000 Ft	Civil szervezetekhez kapcsolódó, meghatározott szolgáltatások nyújtásának támogatása.

16.52.2.	Nemzeti Civil Alapprogram	2009. január	folyamatosan	616 000 000 Ft	Működési és programpályázatok civil szervezeteknek. A 2009. évi konkrét célok meghatározása a Nemzeti Civil Alapprogram döntéshozó testületeinek (kollégiumok) feladata.
Foglalkoztatási és Képzési Szakállamtitkárság					
fejezeti előirányzat száma:	pályázat témája	kiírás tervezett időpontja	pályázatok tervezett beadási határideje	tervezett pályázati keretösszeg	pályázati program összefoglalója
16/17	Közmunka program			5 300 000 000 Ft	
	Erdőművelés	2009. március	2009. április	2 497 071 300 Ft	Általános erdőművelési munkák
	Vasút-tiszatsági	2009. április	2009. május	704 030 064 Ft	Vasút környezetének rendbetétele
	M/3 autópálya	2009. március	2009. április	79 673 226 Ft	Közutak környezetének tisztítása
	Idegenforgalmi	2009. április	2009. április	547 956 260 Ft	Balaton, Tisza-tó Velencei tópart komplex programja
	Nemzeti Parkok	2009. március	2009. március	189 402 295 Ft	Természet- őrző tevékenység 10 nemzeti parkban
	Ár-és belvíz	2009. április	2009. április	200 000 000 Ft	Ár-és belvízi megelőzés
	Kórházak II.	2009. június	2009. augusztus	650 000 000 Ft	Egyeztetés alatt
Államtitkári Titkárság					
Nemzeti Kábítószerügyi Koordinációs Igazgatóság					
fejezeti előirányzat száma	pályázat témája	kiírás tervezett időpontja	pályázatok tervezett beadási határideje	tervezett pályázati keretösszeg	pályázati program összefoglalója
16/40	Alacsonyküszöbű szolgáltatást végző szervezetek komplex működési támogatása KAB-AL-09-A/B/C/D/E	2009. április 20.	2009. május 18.	120 000 000 Ft	Az alacsonyküszöbű szolgáltatást végző szervezetek komplex működési támogatása, infrastrukturális, és humánerőforrás fejlesztése a „Nemzeti stratégia a kábítószer-probléma visszaszorítására” című dokumentum, valamint „A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény” szemléletének és prioritásainak figyelembevételével.
16/40	Szenvedélybeteg-ellátórendszer kiegészítő működési támogatása KAB-KRI-09-A/B	2009. április 20.	2009. május 21.	40 000 000 Ft	A szenvedélybeteg-ellátórendszer működési költségeinek kiegészítő támogatása és szubsztitúciós fenntartó kezelést biztosító szolgáltatások fejlesztése és működtetése.
16/40	Kábítószer-problémával kapcsolatos társadalomtudományi elemzések, vizsgálatok támogatása KAB-KT-09	2009. április 20.	2009. május 18.	25 000 000 Ft	A kábítószer-problémával kapcsolatos társadalomtudományi elemzések, vizsgálatok, kutatási programok támogatása.
16/40	A kábítószer-probléma kezelésével kapcsolatos társadalmi kommunikáció elősegítése KAB-KOM-09-A/B/C	2009. április 20.	2009. május 20.	25 000 000 Ft	Szakmai anyagok megjelentetésének támogatása, melyek tartalma a kábítószer-fogyasztás jelenségével kapcsolatos információk, ismeretek objektív, korszerű és hatékony közzétételét szolgálja, illeszkedve a „Nemzeti stratégia kábítószer-probléma visszaszorítására” című dokumentumban megfogalmazott célokhoz.
16/40	Szenvedélybetegek reszocializációját, reintegrációját elősegítő fejlesztések támogatása KAB-RE-09-A/B/C	2009. április 20.	2009. május 20.	50 000 000 Ft	A józan szenvedélybetegek reszocializációját, reintegrációját elősegítő fejlesztések, programok megvalósítása (relapszus prevenció), illeszkedve a „Nemzeti stratégia kábítószer-probléma visszaszorítására” című dokumentumban megfogalmazott célokhoz.

16/40	Kábítószerügyi Egyeztető Fórumok működésének és helyi stratégiáinak megvalósításának elősegítése KAB-KEF-09-A/B/C/D	2009. március	2009. június 3.	90 000 000 Ft	Kábítószerügyi Egyeztető Fórumok létrejöttének és működésének támogatása, valamint a helyi stratégiák megvalósításának elősegítése.
16/40	A kábítószer-probléma kezelésével kapcsolatos képzési tevékenység támogatása KAB-KP-09-A/B/C	2009. április 20.	2009. május 18.	35 000 000 Ft	A pályázat célja a kortársprogramok mind szélesebb körű elérhetővé tétele, a drogmegelőzéssel kapcsolatos tematikus tantárgyak bevezetése a felsőoktatásban, és a kábítószer-probléma kezelésével foglalkozó tudományos konferenciák szervezése.
16/40	Alap- és középfokú nevelési-oktatási intézmények számára iskolai egészségfejlesztési-drogmegelőzési tevékenység támogatása KAB-IPP-09	2009. április 20.	2009. május 20.	160 000 000 Ft	Az alap- és középfokú oktatási intézmények számára iskolai egészségfejlesztési-drogmegelőzési tevékenység támogatása.
16/40	Kábítószer-fogyasztókkal és kábítószerprevencióval foglalkozó szervezetek komplex megelőző és egészségfejlesztési programjainak támogatása KAB-PR-09-A/B/C	2009. április 20.	2009. május 22.	150 000 000 Ft	A pályázat keretében a helyi közösségi résztvevők együttműködésén alapuló olyan komplex, az egészségmegőrzés/egészségfejlesztés különböző szinterein megvalósuló programok támogatására van lehetőség, amelyek kapcsolódnak a kábítószer-fogyasztás megelőzéséhez, a kábítószer-használattal szemben pozitív mintát nyújtanak, valamint amelyek a prevenció tevékenység keretében jelenítik meg az ártalomcsökkentő szemléletet.
Idősügyi Titkárság					
fejezeti előirányzat száma	pályázat témája	kiírás tervezett időpontja	pályázatok tervezett beadási határideje	tervezett pályázati keretösszeg	pályázati program összefoglalója
16/53/1/1	"Ezüstprog09"	2009. június	2009. július	33 000 000 Ft	A pályázat célja a helyi és szakmai közösségek erősítése, a generációk közötti kölcsönös megértés és megbecsülés elősegítése, az aktív időskor gyakorlatának élményszerű megítélése. Az "Ezüstprog09 - Idősek az idősekért és a fiatalokért" elnevezésű pályázati alap olyan szakmai programok támogatására jött létre, amelyeket az idősebbek saját generációjuk tagjai, vagy a helyi közösség gyermekei, fiataljai érdekében valósítanak meg. A programok a helyi szükségletekhez és adottságokhoz alkalmazkodva szociális, oktatási, esélyegyenlőségi, kulturális, környezetvédelmi és településvédelmi, hagyományörző, valamint szabadidős területeken valósulhatnak meg.

Szerk.: [Benyos Rita](#) Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont, [Erdős Zsuzsanna](#), SzocioNet
DDRMHSZK gesztorszervezet

Kiemelt pályázati felhívás

Pályázati felhívás a Társadalmi Megújulás Operatív Program Házi segítségnyújtás fejlesztése című pályázat támogatására a konvergencia régiók területén

Kódszám: TÁMOP 5.4.3-09/2

A. A TÁMOGATÁS CÉLJA, RENDELKEZÉSRE ÁLLÓ FORRÁS

A konstrukció célja a házi segítségnyújtó szolgáltatások fejlesztése az ápolási díjban részesülő személyek részmunkaidős foglalkoztatása által.

Indokoltság:

- Néhány - az elmúlt években végzett felmérésből származó - adat is alátámasztja azt, hogy folyamatosan emelkedik az önmagukat saját otthonukban segítség nélkül ellátni tudó személyek száma, és ezzel együtt folyamatosan növekszik az otthoni ellátás iránti igény is.
- 100 munkaképes korú személyre 2001-ben 48, 2021-ben 68 idős korú jut, az átlagos életéveink 13%-át betegen éljük le, és minden ötödik ember tartósan beteg, vagy fogyatékos;
- A 60 éven felüli lakosság - az életkor előrehaladtával - egyre nagyobb arányban szorul valamilyen szintű segítségre (pl. bevásárlás, takarítás). 70 éven felül már 7% azok aránya, akik a mindennapi tevékenység valamelyik elemét (tisztálkodás, étkezés) nem tudják önállóan ellátni. Ezen népesség fele otthonában teljes, vagy részleges segítséggel ellátható. Legnehezebben megoldható feladat az önellátásra képtelen betegek felügyelete, annak biztosítása, hogy valaki folyamatosan legyen mellette. A felmérések alapján az ellátási szükséglet mintegy 30%-a szakképzett ápolószemélyzetet igényel, 70%-a gondozó illetve "laikus" segítővel megoldható.
- A hozzátartozójuk gondozását végzők közül sokak számára a munkavállalás elsődleges feltétele lenne a házi gondozás igénybevételének a lehetősége elsősorban nappal, de éjszaka és hétvégén is.
- Egy 2002-es KSH kutatás szerint az otthoni személyi szolgáltatást igénylők kb. egyharmada tudna fizetni - elsősorban kedvezményes térítési díjat - e szolgáltatásokért, kétharmada még azt sem.

A szociális ellátások szempontjából az otthoni ellátás egyik szegmense a házi segítségnyújtó szolgálatok (mint szociális alapellátás) működése, a másik pedig a tartósan beteg, súlyosan fogyatékos hozzátartozójukat ápolási díj folyósítása mellett ápolók köre, akik a jelen szabályozás szerint pénzbeli szociális ellátásban részesülnek, feladatukat (ápolási-gondozási) szakmai ismeretek hiányában végzik. Azzal, hogy azok az ápolási díjban részesülő személyek, akik hozzátartozójuk ápolása mellett vállalják, hogy részmunkaidős foglalkoztatás keretében a szociális alapszolgáltatások területén napi 4 óra időtartamban munkát vállalnak, lehetőség nyílik a szolgáltatásba bevont személyek számának növelésére, illetve a nyújtott szolgáltatások spektrumának bővítésére, illetve a két gondozási forma közötti kapcsolat megteremtésére.

Az ápolási díjban részesülők jelenleg nincsenek felkészülve az elsődleges munkaerőpiacra való belépésre gondozási feladataik megszűnése után, így a részmunkaidős foglalkoztatás elősegítheti - az ápolási szükséglet esetleges megszűnését követően - az ápoló újbóli elhelyezkedését a munkaerőpiacon. Emellett a hozzátartozó gondozása során is segítséget jelent a szakirányú ismeretek elsajátítása, illetve indokolt a pszichés támogatás, a gondozási feladatok hatékonyságát segítő szolgáltatások igénybe vételének támogatása.

Ezért az ápolási díjban részesülők részmunkaidős foglalkoztatása a szociális ellátások új eleme lehet. Ebből következően a program a jogszabályi változtatások részletes kidolgozását segítő modellkísérlet, amely megalapozza a szociális ellátás és a foglalkoztatás kapcsolódását az otthoni gondozásban. Ezért kiemelten fontos a program eredményeinek feldolgozása, a tapasztalatok értékelése, a jogszabályi változtatások szükségességének és esetleges irányainak meghatározása. Rendelkezésre álló forrás A pályázat meghirdetésekor a támogatásra rendelkezésre álló keretösszeg 720 000 000 forint.

A projekt keretében az ESZA és ERFA alapok közötti átjárhatóság alapján az ERFA típusú tevékenységek fedezetére az elszámolható költségek összegének maximum 5%-a, azaz 36 000 000 forint fordítható.

Jelen kiírás forrását az Európai Szociális Alap és a Magyar Köztársaság költségvetése társfinanszírozásban biztosítja.

B. PÁLYÁZÓK KÖRE

Pályázó lehet:

- az az önkormányzat, mely házi segítségnyújtó szolgálatot tart fenn
- az önálló jogi személyiséggel, és önálló gazdálkodási jogkörrel rendelkező házi segítségnyújtó szolgálat az általa ellátott terület(ek) települési önkormányzataival konzorciumot alkotva.
- részben önállóan gazdálkodó költségvetési szerv konzorcium vezetőként vagy konzorciumi tagként való pályázása esetében ezen útmutató mellékletét képező fenntartói nyilatkozat csatolása szükséges és kizárólag az általa ellátott terület(ek) települési önkormányzataival konzorciumot alkotva pályázhat.

Jogi forma

Jelen pályázati kiírás keretében az alábbi szervezetek pályázhatnak (KSH besorolással):

- Helyi önkormányzati végrehajtó költségvetési szerv (KSH 321)
- Helyi önkormányzat által felügyelt költségvetési szerv (KSH 322)
- Többcélú kistérségi társulások (KSH 366)

Nonprofit szervezetek, amennyiben alapidokumentumukban tevékenységként szerepel a házi segítségnyújtó szolgáltatás

- Önálló egyházi intézmény (ksh 552)
- Egyéb egyházi szervezet (ksh 559)
- Egyéb egyesület (ksh 529)
- Közalapítvány (ksh 561)
- Közalapítvány intézménye (ksh 562)
- Egyéb alapítvány (ksh 569)
- Egyéb, jogi személyiségű nonprofit szervezet (ksh 599)
- Egyéb, jogi személyiség nélküli nonprofit szervezet (ksh 691)

Egy pályázó szervezet akár főpályázóként, akár konzorciumi partnerként a TÁMOP 5.4.3 intézkedés keretén belül csak egyszer nyújthat be pályázatot.

A jelen pályázati kiírás keretében a fent felsorolt szervezetek konzorciumai is benyújthatnak pályázatot, amelyhez konzorcium létrehozására irányuló együttműködési megállapodást kell kötni az útmutató mellékletét képező megállapodás minta alapján. A konzorcium maximum öt tagú lehet. Egy főpályázó és négy konzorciumi partner bevonása lehetséges.

A B pontban felsorolt feltételeknek minden konzorciumi tagnak meg kell felelnie. Konzorciumok esetén a támogató a támogatási összeg kifizetését partnerenként kezeli. Méret

A támogatható pályázatok száma az alábbi településnagyság szerinti csoportokban a következőképpen alakul:

A támogatható pályázatok közül a 10 000 fő feletti állandó lakosú települések esetén maximum 10 db kaphat támogatást.

10 000 fő felettiként értelmezendő az a kistérségi társulás, illetve pályázó konzorcium, melyben legalább egy - a megvalósítás helyszínéül szolgáló - település eléri a 10 001 fős lélekszámot.

C. PÁLYÁZAT TARTALMA

Támogatható tevékenységek köre

1. A programban résztvevők segédgondozói tevékenységre felkészítő képzése

A felnőttképzésben akkreditált, 180 órás segédgondozói képzési program biztosítja mindazon ismereteket, melyek hozzájárulnak a laikus gondozás szakmai színvonalának emeléséhez, illetve a részmunkaidőben (a hozzátartozó gondozásán túl) végzett feladatok ellátásához. A képzési program időtartama maximum 4 hónapot vehet igénybe. A képzésbe való jelentkezést a pályázó szervezet koordinálja, amely törekszik arra, hogy a képzés megszervezésére a programba bekapcsolódó személyekhez legközelebbi településen kerüljön sor.

A képzési programmal összefüggő költségeket a pályázónak be kell terveznie a pályázati költségvetésbe. Ezek a költségek részletesen megjelennek az útmutató C3. pontjában, illetve a költségvetési specifikációban (5. számú melléklet). A felnőttképzésben akkreditált képzési programról, és a képzés szervezésével kapcsolatos gyakorlati információkról az NSZFI Salgótarjáni Képzési Központja honlapján (<http://www.nive.hu>) 2009. július 30-tól érhető el bővebb információ.

1. Részmunkaidős foglalkoztatás

A 180 órás segédgondozói képzés sikeres elvégzését követően az ápolási díjban részesülő személyek napi négy órában történő foglalkoztatása a szociális alapszolgáltatások területén működtetett szolgáltatásokban, elsősorban a házi segítségnyújtás területén.

1. A házi segítségnyújtás területén:

- közreműködés a személyi és lakókörnyezeti higiénia megtartásában,
- közreműködés az ellátást igénybe vevő háztartásának vitelében,
- szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítése.

2. A szociális alapszolgáltatások egyéb területein:

Amennyiben az ápolási díjban részesülő, a programba bekapcsolódni szándékozó személynek olyan végzettsége van, amely a pályázó által ellátott tevékenységek során, az általa működtetett, fenntartott szociális alapszolgáltatásokban alkalmazható, és a szolgáltatás fejlesztését, hatékonyabb működését segíti elő, akkor azon tevékenységi körökben a képzés befejezése után az alkalmazás (napi 4 órában) lehetővé tehető.

A szociális alapszolgáltatások egyéb területein foglalkoztatott személyek száma nem haladhatja meg a programban résztvevők 20%-át. A napi 4 óra időtartamban megvalósuló részmunkaidős foglalkoztatás díjazása a mindenkori minimálbér 50%-a.

A projekt keretében minimum 8 hónapos foglalkoztatás megvalósítása kötelező. Szükség esetén támogatható a résztvevők foglalkoztatáshoz kötött alkalmassági vizsgálata is.

2. Szakmai támogató, segítő szolgáltatások

a. Havonta legalább egy alkalommal a pályázó kötelezően biztosítja esetmegbeszélő csoportban való részvétel lehetőségét minden programba bevont személy részére, amely a szakmai személyiségfejlesztés részét is képezi. Az esetmegbeszélő csoportot úgy kell megszervezni, hogy abban az adott területen dolgozó szakképzett gondozók, és a program során bevont személyek együttesen vegyenek részt.

b. A foglalkoztatás időszakában további egyéni, csoportos szakmai támogató, segítő szolgáltatások nyújtása, pl.: szupervízió, személyiségfejlesztő tréning, kiégést megelőző tréning, munkaerőpiaci tréning stb.

3. Projektmenedzsment tevékenység

A lebonyolításában részt vevő települési önkormányzatok, társulások, és házi segítségnyújtó szolgálatok programszervezési és menedzsment tevékenysége.

4. Projekt előkészítése

Az előzetes igényfelmérés, szükségletfelmérés elkészítése.

Projekt területi korlátozása

Jelen pályázati kiírásra csak a konvergencia régiók (Észak-Magyarország, Észak-Alföld, Dél-Alföld, Közép-Dunántúl, Dél-Dunántúl, Nyugat-Dunántúl) területén megvalósuló pályázatok nyújthatók be. A projekt több helyszínen valósítható meg, de ebben az esetben minden megvalósítási helyszínen a konvergencia régiókban kell lennie.

D. PÉNZÜGYI FELTÉTELEK ÉS ÁLLAMI TÁMOGATÁSOK

Támogatás formája

Vissza nem térítendő támogatás.

Támogatás mértéke

A támogatás mértéke maximum az összes elszámolható költség 100%-a. Az adott projekthez kapcsolódóan elnyerhető maximális támogatás nem haladhatja meg a 85/2004. (IV. 19.) Korm. rendelet 30. §-ában meghatározott támogatási intenzitásokkal meghatározott értékeket.

Támogatás összege

- 10 000 fős vagy az alatti települések, valamint konzorciumaik esetén legalább 22 000 000 Ft, de legfeljebb 30 000 000 Ft.
- 10 000 fő feletti települések, valamint azon konzorciumok esetén, melyeknek legalább egy 10 000 fő feletti település a tagja: legalább 25 000 000 Ft, de legfeljebb 35 000 000 Ft lehet.

E. KIVÁLASZTÁSI KRITÉRIUMOK

A pályázatok elbírálása a pályázati dokumentáció részét képező pályázati útmutatóban közzétett jogosultsági, formai, szakmai és pénzügyi szempontok alapján történik.

F. ADMINISZTRATÍV INFORMÁCIÓK

A pályázatok benyújtásának módja, helye és határideje

A pályázat magyar nyelven, kizárólag a pályázati adatlapon, elektronikusan és papír alapon nyújtható be. A projekt adatlap sem tartalmában, sem alakjában nem változtatható.

A pályázatot 2 példányban (1 eredeti és 1 másolat), valamint további 1 elektronikus példányban (kizárólag CD/DVD lemezen), zárt csomagolásban, ajánlott küldeményként vagy gyorspostai szállítás igénybevételével a következő címre kell beküldeni:

Társadalmi Megújulás Operatív Program

Kódszám: TÁMOP-2009-5.4.3/09/2

Közreműködő Szervezet: ESZA Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft.
1385 Budapest, Postafiók Pf. 818.

Amennyiben a pályázatot csomagként kívánja feladni, a csomagon a 1134 Budapest, Váci út 45. C. épület címzést kell feltüntetni.

Kézzel írott pályázatok feldolgozására nincs lehetőség. A projekt adatlap kitöltése kizárólag elektronikus módon történhet. Az ehhez szükséges dokumentumok letölthetők a <http://www.nfu.hu> honlapról.

Kérjük, hogy a CD/DVD lemez tokján jól láthatóan tüntesse fel a Pályázati Felhívás kódszámát (TÁMOP-2009-5.4.3/09/2), a pályázó nevét és címét. Kérjük, ellenőrizze a kitöltött adatokat, illetve győződjön meg a kitöltés sikerességéről, az adathordozó épségéről!

A nyomtatott és elektronikus formában benyújtott projekt adatlapban és a csatolt

mellékletekben található eltérés esetén a nyomtatott és cégszerűen aláírt példány tekintendő hitelesnek, azzal, hogy a nyomtatott és az elektronikus formájú projekt adatlap, és a csatolt mellékletekben megegyezőségéről a pályázó köteles gondoskodni. A pályázatok benyújtása **2009. augusztus 30-ától 2009. szeptember 30-ig** lehetséges.

A pályázatok benyújtása és elbírálása egy szakaszban történik. A pályázati kiírással kapcsolatos további dokumentumok a <http://www.nfu.hu> honlapról tölthetők le. További felvilágosítás <http://www.nfu.hu> honlapon, illetve 06-40/638-638-as telefonszámon kapható.

Forrás: [Nemzeti Fejlesztési Ügynökség](#)

Szerk.: [Erdős Zsuzsanna](#), SzocioNet DDRMHSZK gesztorszervezet

Aktuális képzési felhívások

Képzésszervezés – összefoglaló

Eddig indított/befejezett továbbképzések:

- Szociális munka fogyatékossgal élőkkel, tanfolyam, BEFEJEZETT, 2009. április-május, 35 fő résztvevő
- Szükségletalapú szolgáltatástervezés, szakmai tanácskozás, 2009. május 27., Tengelic, BEFEJEZETT, kb. 43 fő résztvevő, kredit pontot kért: 29 fő
- Folyamatban:
- Szociális Szakemberek Kávéháza, szakmai műhely, 2009. január - december, kb. 32 fő résztvevő
- Demens ellátottak a tartós bentlakást nyújtó szociális intézményekben, 2009. május - december, Berzence, 38 fő résztvevő

A képzésekről tájékoztatás több alkalommal ment:

- A levelezőlistákra célirányosan, a célcsoportnak megfelelő képzésekről szóló felhívás és jelentkezési lap (02.07.).
- A fenntartó önkormányzatok szintén tájékoztató levelet kaptak képzéseinkről. (02.13.)
- A Hírlevél 1. negyedéves számában szintén összefoglaló táblázat jelent meg az akkreditált képzéseinkről.
- A tavaszi időszakban a több jelentkező érdeklődésére számot tartó képzésekről kiemelten ment tájékoztatás, valamennyi levelezőlistára (03.17.).
- A Hírlevél tavaszi számában is megjelent az időszakos felhívás.
- A fogyatékos célcsoport számára indítandó képzés esetében a területen dolgozó intézmények számára ment felhívás.
- Tájékoztatást küldtünk valamennyi nagyobb fenntartó – megyei önkormányzatok, megyei jogú városok – számára az indítandó képzésekről.
- A demens célcsoport számára indítandó képzés esetében a területen dolgozó intézmények számára ment felhívás.
- Szakemberek ill. szervezetek megkeresésére egyedi tájékoztatás és információnyújtás történt minimum 46 alkalommal. (Az információnyújtás max. 7,

leggyakrabban 1-2 napon belül történt.) 4 érdeklődő (szakember, ill. intézmény) már részt vett/munkatársat delegált azóta akkreditált képzésünkre.

- Valamennyi képzési felhívás és jelentkezési lap a DDRFK és a SzocioNet, regionális módszertani intézmény honlapján is elérhető 2009. februárjától.
- A Salgótarjáni képző központ megkeresésére rendszeresen jelentjük a negyedévente indítani kívánt képzéseink listáját.

Az eddigi jelentkezések alapján az alábbi képzések megszervezését **tervezzük** az év második felében, **2009. szeptemberétől**:

A képzések szervezésére alapvetően a jelentkezők létszámától függően kerül sor, tehát elsősorban azok a képzések kerülnek megszervezésre, amelyekre a szükséges létszámú jelentkező jelzi felénk részvételi szándékát. A képzések helyszínének kialakítására is a jelentkezők által megjelölt helyszínek alapján kerül sor, lehetőleg a legidálisabb megoldást megkeresve.

A képzések szervezése során lehetőség van - megfelelő számú jelentkező esetén - kihelyezett képzések szervezésére. Ennek feltétele egy minimális létszám a fogadó intézményből, helyszín biztosítása, ill. a további jelentkezők toborzásában való közreműködés. Ez esetben a részvételi díjból kedvezmény biztosítására lehetőség van.

Valós igény szerinti képzések:

- "Financial education", a pénzügyi írástudatlanság felszámolása, szakmai műhely, 2009. szeptember, Pécs, Kaposvár
- Pszichiátriai és szenvedélybetegek testi-lelki segítése professzionális módon, tanfolyam, 2009. szeptember, Pécs/Kaposvár

Későbbi időpontra kitűzött konkrét képzések:

- A 12 lépéses önsegítő csoportok kultúrája, szakmai tanácskozás, 2009. szeptember, Pécs
- II. Regionális Tanácskozás, szakmai tanácskozás, 2009. november, Szekszárd

Konkrét igények, melyeket intézmények – kihelyezett képzésként - jeleztek:

- Demens ellátottak a tartós bentlakást nyújtó szociális intézményekben, 2009. ősz - 2010 tavasz, Nagyatád
- Financial education", a pénzügyi írástudatlanság felszámolása, szakmai műhely, 2010 tavasz, Tab

Bár még kevés a jelentkező, lehetséges, hogy lehetne még résztvevőket generálni, érdemes volna a képzést megszervezni, mert igény van rá vagy mert fontos lenne a képzés indítása tartalma miatt:

- Kommunikációs tréning, szakmai személyiségfejlesztés, 2009. ősz, Pécs
- Szükségletalapú szolgáltatástervezés, szakmai tanácskozás, 2009. ősz, Pécs
- Komplex rehabilitációs mentor, 2009. ősz, Pécs
- Szociális informatika és adminisztráció, 2009. ősz, Szekszárd
- Hálózatépítés a szociális szférában, 2009. ősz, Pécs

Eddigi jelentkezők száma: 243 fő.

Ebből már elvégzett képzést: 113 fő résztvevő, képzésről igazolást kért: 99 fő.

Jelenleg folyó képzésen résztvevők száma: 70 fő

További érdeklődés képzések felől: 74 fő.

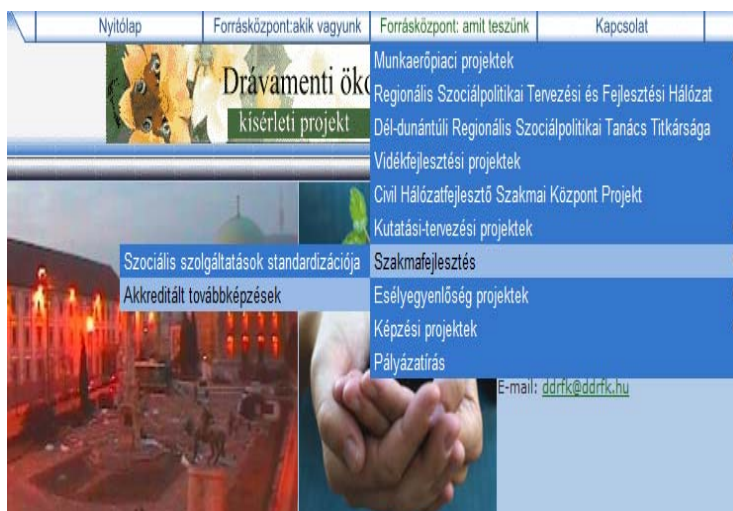
Érdeklődők száma (akik nem küldtek még jelentkezést): 11 szakember önállóan és 13 intézmény. Természetesen általában többféle képzés felől érdeklődtek, melyekről tájékoztatást küldtünk.

A képzések iránti igények megoszlása:

Képzés címe	Várható helyszín	Min. létszám	össz. jelentkezők száma	Érdeklődők	Egyéb
„Financial Education” Pénzügyi képzés szociális szakembereknek a lakossági eladósodás megelőzése és kezelése érdekében	Pécs, Kaposvár	25-30	20	2 cssk - Pécs, 1 szakember, 2 intézmény: Kaposvár	
Pszichiátriai és szenvedélybetegek testi - lelki segítése professzionális módon	Somogy/Baranya megye	30-35 fő	17		
II. Regionális Módszertani Konferencia	Szekszárd	50.-100	4		
A 12 lépéses önsegítő csoportok kultúrája	Pécs	50.-100	3		
Demens ellátottak a tartós bentlakást nyújtó szociális intézményekben	Nagyatád	30-35 fő	35	szakember: Sz.fehérvár, intézmény: Pécs, Mohács, Mernye, Kaposvár, Nagyatád: kihelyezett képzés,	Székesfehérvári helyszín kérdése is felmerült
„Financial Education” Pénzügyi képzés szociális szakembereknek a lakossági eladósodás megelőzése és kezelése érdekében	Tab	25-30	25-30		
Kommunikációs tréning	Pécs	18-22	3	intézmény Pécs, intézmény: Szekszárd/Pécs	
Hálózatépítés a szociális szférában.	Pécs	35-40	6	plusz kb. 3 fő - Pécs, 2 int.	
Szociális informatika és adminisztráció	Szekszárd	20-25	1	kb. 7 fő	
Szükségletalapú szolgáltatás-tervezés módszertana és gyakorlata	Pécs	50-100	6		
Komplex rehabilitációs mentor	Pécs	30-35	4	intézmény: Pécs, Székesfehérvári helyszín is	
Szociális alapszolgáltatásban és szakosított ellátásban dolgozók alapozó felkészítése a fogyatékossggal élők gondozására		30-35 fő	2		

Képzés címe	Várható helyszín	Min. létszám	össz. jelentkezők száma	Érdeklődők	Egyéb
Pályázati Kisokos a szociális szférában		20-25	2		
Szervezeti hatékonyságfejlesztés		20-25	2		
Önismereti és kommunikációs tréning		16-20	1		
Együttműködési és konfliktuskezelési tréning		16-20	1		
A szociális munka aktuális módszerei		20-25	1		
Szociális munka speciális csoportokkal		20-25	1		
A szociális munka gyakorlatában megjelenő krízisek, azok kezelésének lehetőségei és a háttérben álló intézményrendszer		20-25	1		
Antidiszkriminációs tréning		12.-16	0		
„ A kliens, a segítő... és még sokan mások” – rendszer-kompetencia fókuszú esetmegbeszélő-csoport szociális segítő szakemberek számára		10.-13	0		
„Szociális szolgáltatások és fejlesztési programok a Dél-Dunántúli Régióban” – a területfejlesztés és a szociálpolitika kapcsolódási pontjai		20-25	0		
Szociális Szakemberek Kávéháza		20-30		folyamatban	

A SzocioNet képzéseiről részletesebben a www.ddrfk.hu és www.cssk.hu weboldalakon tájékozódhat.

Írta: [Benyes Rita](#), Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont